

alódi hazai arany és ezüst. Nagy választékban láthatja a valódi hazai arany és ezüst ékszereket a most megjelent nagy színes képes árjegyzékben. Valódi hazai 14 karátos arany óraláncok, órák, fűgők, gyűrűk, nyakláncok, stb. stb. Árjegyzékemet bárhová ingyen küldöm, írjon érte még ma!

AMERIKAI LIBERTY BOND... EMIL NYITRAY... AZ ÚJ KIS G-HAZA... 224 EAST 19 STREET, NEW YORK, N. Y.

A Szabadság New York-i irodája: 83 Tribune Bldg., 154 Nassau St. Telefon: Beckman 4884. Irodavezető: Horváth József, helyettese: Baruch Vilmos.

A Szabadság Johnstown, Pa. és környéke irodája címe: Box 608, Davess Károly irodavezető. Csézy Miklós, Rosstler, Pa.

HA LÁBÁVAL bármilyen baja van, vegye igénybe Dr. Jacob Frigyes Magyar Láb-Specialista szakpécsi szaktudását. Tanácsot ingyen adok. Rendelő órák: délután 2-5-ig este 5-ig, vagy megállapodás szerint.

SZABADSÁG

NO. 192. SZÁM. TWENTY-NINTH YEAR. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombat, 1918 augusztus 16. HUSZONKILLENEDIK ÉVFOLYAM. EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

KOALICIÓS KORMÁNY MAGYARORSZÁGON

IGEN KOMOLLYÁ KEZD VÁLNI A DRÁGASÁG ELLENI HARC

A kormány nagyon ráijesztett az élelmiszer-üzorásokra. — Az árdragítók börtönbe kerülnek. — A harc első közvetlen haszna a fogyasztóra nézve az, hogy a cukor maximális árát megszabták. — Bebörtönzés vár arra a fűszerezőre, aki a cukor fontjáért 11 centnél többet mer számítani. — Chicago a legelélyesebb. Lefoglaltak néhány élelmiszerraktárt.

Washingtonból jelentik: Az igazságügyi minisztérium az élelmiszer-üzorások elleni adminisztráció közegeinek véleményezése alapján megállapította, hogy a cukron elérendő hasznuk van a közvetítő nagy és kiskereskedőnek, ha a fogyasztóknak fontként legfeljebb 11 centért adják. Ennél fogva, aki ennél többet követel a cukorért, az szarolást, illetve árdragítást követ el, s az ország valamennyi szövetségi kerületi ügyészsége utasítást kapott, hogy az ilyen árdragító fűszerkereskedőkkel szemben teljes angorral lépjenek fel.

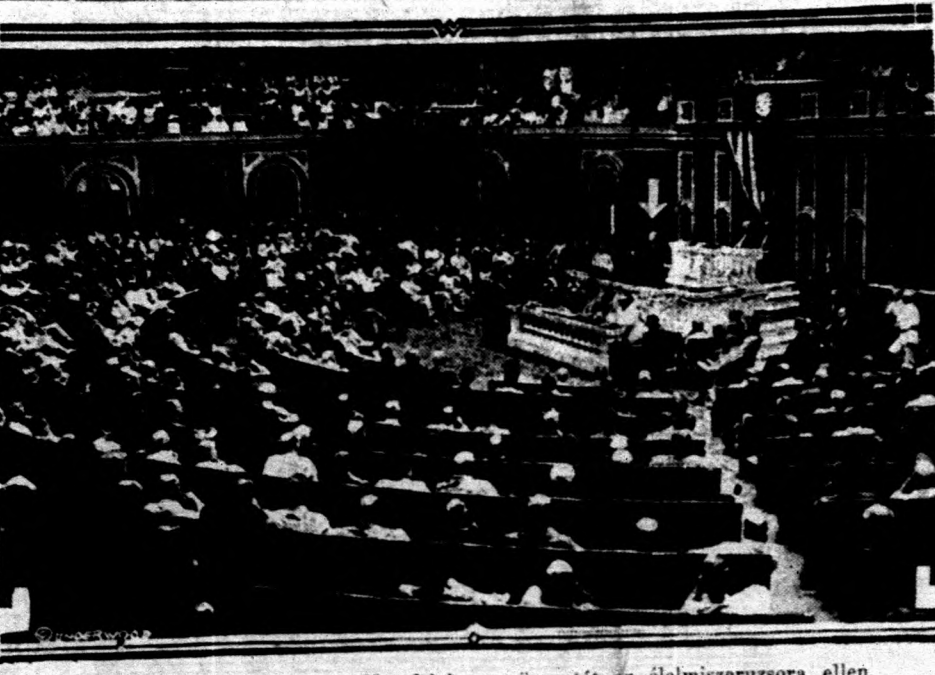
Palmer igazságügyi miniszter a szenátus földmívelésügyi bizottsága előtt azt a nyilatkozatot tette, hogy mindazon kereskedőkkel szemben, akikre rábizonyítható, hogy a meghatározott maximális árakon felül adnak el élelmiszereket, büntető eljárást fog indítani. Az árakat az e célból szervezés alatt álló városi és megyei bizottságok fogják a méltányosság követelményeinek megfelelőleg megállapítani.

Washingtonból jelentik: A drágaság elleni harcban egy újabb hatalmas üteget mozgósítottak, ezuttal a széndrágaság ellen. A szenátus ellenőrző és számvizsgáló bizottsága ugyan is elfogadásra ajánlja azt a javaslatot, amely alapos vizsgálat elrendelésére jogosítja fel a kormányt a szén termelését, fogyasztását és ármegállapítását illetően.

Palmer igazságügyi miniszter azt kéri a kongresszustól, hogy módosítsa a közlekedés szabályozására vonatkozó törvény büntető intézkedését, még pedig akként, hogy azok, akiket árdragítással értek, ötezer dollárig terjedő pénzbírságra és két évig terjedő börtönre és egyenként ítélték. Egy másik javaslat pedig az ellenőrzést a ruházati cikkekre, takafmányokra, műtrágya, takafmányokra és gazdasági felszerelésekre valamint kiterjesztést kéri, hogy a farmerst s így az élelmiszerkereskedőket is megvédje a drágító folyamat ellen.

Az igazságügyi miniszter \$1, 200,000 megszavazását kéri egy uttal a drágaság elleni kampány költségeire. A szövetségi kormány valamennyi állam kormányzóját arra fogja kérni, hassanak oda, hogy az élelmiszerkereskedők ezentel csak iparszerűleg üzemeljenek, mert csak így lesz lehetséges őket határozottan állandóan ellenőrizni.

Chicago-ból jelentik: Henry Dick szövetségi helyettes maradt a kapott felhatalmazás alapján hozta látott a Chicago-i szenátorok élelmiszerkereskedőnek egy részének lefoglalását. Mindenekelőtt a vajat foglalták le a cold storagekban és hűtőkamrákban; összesen 83,000 librát. A lefoglalást azon a címen fogva tartották, hogy a kizsárolt vaj több vizet tartalmaz, mint amennyit az országos Államok élelmiszerügyi szabályzatai megengednek; de ez csak ürügy s a lefoglalás addig tartják vissza, míg Washingtonból további utasítás nem kapnak, hogy a tulajdonosok ellen az eljárást árdragító ellenőrzés indítsák meg.

Wilson élők a kongresszus előtt felolvassa üzenetét az élelmiszerüzorára ellen.

A FEHÉR HÁZ DÖNTÉST KÖVETEL A SENÁTOROKTÓL

A békeszerződés tárgyalása fölött nagy a kavardás a szenátus külügyi bizottságában. Hitchcock szenátor fenyegetőzése. — Követeli, hogy a bizottság nyomban foglaljon állást a békeszerződés ügyében és ne halogassa tovább azt meddő vitaközöskökkel.

Washington, aug. 14. — A szenátus külügyi bizottságában éles összetűzés volt a bizottság demokrata és republikánus tagjai között a békeszerződés tárgyalásának kérdésében. Az egyeztetésre Hitchcock nehraskai szenátorának republikánusok elleni támadása adott okot. Hitchcock ugyanis kijelentette, hogy nem lehet tovább tűrni azt, hogy a republikánusok mindegyike kigondolható módon huzzák halasztják a békeszerződés tárgyalását és amennyiben néhány nap alatt nem hoznak döntést, kénytelen lesz az egész ügyet a szenátus elé vinni és javaslatot tenni abban az irányban, hogy a szenátus vonja meg a bizottságtól a békeszerződés további tárgyalásának a jogát.

Hitchcock kijelentése igazlanság vitára adott okot. Tekintettel arra, hogy a bizottság demokrata tagjainak 6-a vezére és öt voltaképpen, mint a kormány szövegét tekintik, a republikánusok részéről egy fogják fel a dolgot, hogy Hitchcock kijelentése voltaképpen nem más, mint a Fehér Ház utolsó lépését a bizottsághoz. A választás ilyen értelemben is adott meg Hitchcocknak. Kijelentették, hogy semmiféle fenyegetés, vagy erőszakoskodás nem térítheti le őket arról az útról, a melyen elindultak.

Sőt, mint a republikánusok közül, több Fall new mexicói, Johnson californiai, Borah idahói és Brandegee connecticuti szenátorok odanyilatkoztak, hogy a német békeszerződés tárgyalását egyáltalán nem is lehet folytatni mindaddig, a míg a többi államokkal kötéendő békeszerződéseket nem terjesztik színtén a bizottság elé. — A szenátus, — mondotta a többiek között Johnson californiai szenátor, — nem is foglalhat addig véglegesen állást a német szerződés ellenében, amíg tudomása nincs arról, hogy a többi békeszerződés nyomán bizonyos megvilágításban nem részeseink a német békeszerződés egyes rejtélyes pontjai. Ezt a nézetet ugyan nem osztják a republikánusok valamennyien, abban a kérdésben

A románok kitakarodni készülnek a fővárosból

Az egyik meg nem erősített hír szerint viszont a románok azt követelik, hogy Magyarország Romániával egyesüljön. — E hír szerint a románok ellentállnak a szövetségeseknek.

A szocialisták két tárcát kaptak az új kormányban

Bratianu román miniszterelnök az egyik amerikai tudósítónak adott interjú során azzal mosakodik, hogy a románok az ántant kedvében akartak járni akkor, amikor Budapestet megszállták. — Magyarország nemzeti hadsereget toboroz.

AMSTERDAM, AUG. 14. — Az egyik Bécsből érkező távirat ottani újsághírek alapján azt jelenti, hogy tekintettel a szövetségeseknek a román kormányhoz intézett jegyzékére a román csapatok kitakarodni készülnek Budapestről.

MEGJÖTT AZ ÉTVAGYA A ROMÁNNAK. Bécsből jelentik: Az ide beérkezett hírek szerint a román kormány hivatalos budapesti képviselője hivatalos jegyzéket adott át József főhercegnek, melyben erősen megtámadja Angliát és Amerikát, követeli azt, hogy Magyarország Ferdinánd román király jogára alatt egyesüljön Romániával és kijelenti, hogy amennyiben a román sereg kegyetlen kivonulni Magyarországról, az egész országot le fogja tarolni csak úgy, mint Mackensen hadai tették Romániával. A tudósítás szerint a jegyzék szövege a következő volt:

"250.000 munkás van Budapesten, akik csak arra várnak, hogy a román hadak távozzanak és asonnal kezeikbe fogják venni a dolgok intézését, akár már holnap is, azonban mindent el fogunk vinni és letaroljuk az országot, csak úgy, mint Mackensen tábornagy tette Romániában." "Az egyedüli ok, ami miatt az ántant haragszik reánk az, hogy nem engedjük meg, hogy az angol és amerikai tőke uraljon Romániában. Magyarországnak követnie kell elfogadnia. Ami a román visszavonulás nyomán megmaradna, azt ugyanis elvinné az ántant minden körülmények között."

"Az ántant azt akarja, hogy Románia és Magyarország harcoljanak egymás ellen, pusztítsák el egymást és az ántant huzart hasznát ebből. Magyarországgal szemben csak egy irányt tehetünk meg, még pedig azt, hogy Romániával egyesüljünk az ántant, vagy Clemenceau a konferencia elnöke mint akar, vagy mint csinál. Mi a saját irányunkat fogjuk követni."

"József főhercegtől, a kormány fejeletől este nyolc óráig választ várunk. Ha ez időre választ nem kapunk, értesíteni fogjuk Bukarestet, amely határozni fog afelől, hogy hogyan cselekedjünk."

lalkozott ugyan a magyarországi helyzettel, azonban nem határozta meg, hogy miképpen kell majd a románokkal szemben eljárni. Páris, aug. 14. Victor Antonescu, az itteni román követ kijelentette a Temps tudósítója előtt, hogy Románia egyáltalán nem kedveli József főherceget és nem szereti azt, hogy a hatalomra ő kerüljön. "A bukaresti kormánynak semmi oka sincsen arra, hogy a főherceggel, avagy annak reakciós kormányával rokonszenvezzen", mondotta. Antonescu. "Románia semmi körülmények között sem fog olyan budapesti kormányt támogatni, amelyet a szövetségesek nem támogatnának."

Az ide beérkezett egyik budapesti hír szerint a magyar fővárosban megalkadt az új koalíciós minisztérium a következő tagokkal: Miniszterelnök: Lovassy Márton. Külügyminiszter: Gróf Andrássy Gyula. Hadügyminiszter: Friedrich István. Kereskedelmi miniszter: Fallner Ernő. Népjelölti miniszter: Peidl Gyula. Földmívelésügyi miniszter: Szabó István. Közigazgatási miniszter: Huszár Károly. A békeszerződés lefoglalásáról a román miniszterelnök interjú során azzal mosakodik, hogy a románok az ántant kedvében akartak járni akkor, amikor Budapestet megszállták. — Magyarország nemzeti hadsereget toboroz.

MEGJÖTT AZ ÉTVAGYA A ROMÁNNAK

Bécsből jelentik: Az ide beérkezett hírek szerint a román kormány hivatalos budapesti képviselője hivatalos jegyzéket adott át József főhercegnek, melyben erősen megtámadja Angliát és Amerikát, követeli azt, hogy Magyarország Ferdinánd román király jogára alatt egyesüljön Romániával és kijelenti, hogy amennyiben a román sereg kegyetlen kivonulni Magyarországról, az egész országot le fogja tarolni csak úgy, mint Mackensen hadai tették Romániával. A tudósítás szerint a jegyzék szövege a következő volt:

"250.000 munkás van Budapesten, akik csak arra várnak, hogy a román hadak távozzanak és asonnal kezeikbe fogják venni a dolgok intézését, akár már holnap is, azonban mindent el fogunk vinni és letaroljuk az országot, csak úgy, mint Mackensen tábornagy tette Romániában." "Az egyedüli ok, ami miatt az ántant haragszik reánk az, hogy nem engedjük meg, hogy az angol és amerikai tőke uraljon Romániában. Magyarországnak követnie kell elfogadnia. Ami a román visszavonulás nyomán megmaradna, azt ugyanis elvinné az ántant minden körülmények között."

AZ OSZTRÁKOKNAK NEM KELL CSÁSZÁRSÁG

Berlin, aug. 4. — Bécsi táviratok szerint az osztrák hadsereg egyöntetűleg tiltakozását fejezte ki az ellen az állítólagos terv ellen, hogy visszaállítsák a császárságot. A katonák tiltakozó körmenetet tartottak és hatalmas tüntetést rendeztek a parlament palotája előtt, követelve a köztársasági kormányforma fenntartását. Hasonló tüntetések voltak országszerte is. A tüntetéseken a polgárság nagy tömegekben vett részt.

AZ OSZTRÁKOKNAK NEM KELL CSÁSZÁRSÁG

Berlin, aug. 4. — Bécsi táviratok szerint az osztrák hadsereg egyöntetűleg tiltakozását fejezte ki az ellen az állítólagos terv ellen, hogy visszaállítsák a császárságot. A katonák tiltakozó körmenetet tartottak és hatalmas tüntetést rendeztek a parlament palotája előtt, követelve a köztársasági kormányforma fenntartását. Hasonló tüntetések voltak országszerte is. A tüntetéseken a polgárság nagy tömegekben vett részt.

A CHICAGOI FAJHÁBORU

Husz fehéret letartóztatott gyújtogatás vádjá miatt. Chicago, Ill., aug. 14. — A múlt hónapban végbement fajhábóro koposán a négy negyed több pontján tűz támadt. A vizsgáló megállapította, hogy a tüzek gyújtogatásból keletkeztek. A megindított nyomozás eredményeképpen tegnap este mintegy husz fehéret tartóztattak le, akiknek nagy része tagja a különböző South sidei atletikai és társadalmi kluboknak. A vizsgáló ellenük folyamatosan van.

INTÉS MEXICONAK. Washington, aug. 14. A kormány a mai napon nyilvánosságra hozta, hogy Mexico kormányához átiratolt intézett Peter Carton amerikai polgárnak július 7-én történt meggyilkolása miatt s ebben a jegyzékben azzal fenyegettek meg Mexicót, hogy a jövőben egykezesen megváltoztatott politikát fognak folytatni vele szemben.

A WELSI HERCEG UTJA

Még nem bizonyos, hogy ellátog-e az Egyesült Államokba. Ottawa, aug. 14. — Illetékes helyről azt a kijelentést tették, hogy még egyáltalán nem történt döntés a fülöt, hogy a welszi herceg ellátog-e az Egyesült Államokba. Ha a látogatás meg is történne, az csak akkor lenne végső, ha a trónörökös teljesen befejezte körútját Európában, ami hétélig fog tartani, miután a program szerint a welszi herceg a nyugati partvidéket is meg látogatja.

A ROMÁNOK NYUGATI MAGYARORSZÁGON

Berlinből jelentik: A Budapestről beérkezett jelentések szerint mind jobban nyilvánvaló lesz az, hogy a románok nem nyomulást nyugati Magyarországra nem annyira a parasztfelkeléstől való félelem okán, mint inkább az, hogy megakarták akadályozni, hogy ezt az országgrészt Ausztria vegye hatalmába és befolyásolja ott a népevezést.

A ROMÁN MEGKÖZELÉSE BOREZALMAI

Budapestről jelenti A. E. Decker amerikai lap tudósítója: A magyar helyzet csaknem romlóra telte az utóbbi napokban. A románok megfenyegették minden fővárosi város lakóit. A románok élelmiszerárakat egyenként csökkentették. A románok felfüggesztették a vasútvonalakat, és

DNI KELL KÉBEN

Bank utján lehet a... kbe: Bőmér, Abauj-Torna, Bereg, Maramaros és... rmegekbe: d, Zágráb, Modrus, és Krassó-Szörény. megekbe.

...jövőben való használ... szerint használhat... Bank címére.

TE BANK NEW YORK.

...ik, hogy Kolehak admirális... hadai képeknek a vöröse... feltartoztatni előnyomul... sukban, amíg a hadianyag hoz... zád megérkezik.

119 LESZÁRMAZOTT.

Hamilton, O., aug. 14. Ehb... a városban most halt meg... James McClung nyugalmaz... vonult farmer 97 éves korában.

BEN NEM CSER- VÉR SZABADON.

nek bele vagy mert külön... nek, a legkomolyabb vesze... gy veszedelmbe kerül az... zete elhalni kezd.

GLORY

GYÓGYÍTAL

nek idegzeze kezd felmon... Ez a gyógyítal

FÉRFIAK ORVOSSÁGA

amelyben nem esalodott... gon hirdett utánaatavál... asszatérta a Partglory

PATIKÁ

NEW YORK, N. Y.

ELETBELÉP AZ UJ NÉMET ALKOTMÁNY

Bauer miniszterelnök lett az új kancellár.

Berlin, aug. 14. Az új német alkotmány a mai napon lépett életbe. Ebert köztársasági elnök Bauer miniszterelnököt nevezte ki birodalmi kancellárnak.

ZAVAROK COSTA RICÁBAN

A kis köztársaság elnöke elmenekült, miután bányát megölték a forradalmárok.

Washington, aug. 14. — A külügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint Tinoco köztársasági elnök elmenekült Costa Ricából. A kis köztársaságban már csaknem egy éve forradalom van.

AMERIKA ÉS A BÉKESZERZŐDÉS JÓVÁHAGYÁSA.

London, aug. 14. Londonban a helyzetet úgy látják, hogy Amerika magára fog venni a radni a békeszerződés jóváhagyását illetően.

TÖMEGES KIVÉGZÉSEK MEXICÓBAN.

Negyven mexicói katonát felakasztottak.

El Paso, Texas, aug. 14.

Chihuahua városból érkezett utasok beszélik, hogy ott tegnap negyven mexicói katonát akasztottak fel nyilvánosan.

Erdélybe, Cseho-Slovákia és Jugo-Slávíába

...teljes felelősség mellett... stulok át pénzt a jelenlegi... kedvező árfolyam mellett.

Korona-Utárványokat

TANÁCSOT MINDEN OGY. BEN SZÍVESEN ADOK.

IFJ. NÉMETH JÁNOS

BANKÁR

47 PENN AVENUE PITTSBURGH, PA.

AKINEK NYOLC FELESÉGE VAN

Octogamista a bíróság előtt. — A bibliával védekezett, kijelentve, hogy csak Salamon, Dávid és Jákob példát akarta követni.

New York, aug. 14. Érdekes egy ember állott ma a büntető törvényszéken Williams bíró előtt. Az volt a vád ellenében, hogy különböző államokban nyolcszor kötött házasságot.

Az ember azt hinné, hogy valami hatalmas emberről van szó, pedig az eset hőse egy kis szikár cingés emberke.

— Charles H. Wilson, — szökött a bíróság elé a kis embert a bíróság előtt. — Ön többjűséggel van vádolva.

— Nyolc, — hangzott a válasz, miközben a közönség sorain a esodálkozás moraja futott keresztül.

— Nyolc! — méltatlankodott a bíróság, — no az már mégis kissé sok.

Williams nagyot sóhajtott, majd behuzta fejét vállai közé és beszélni kezdett.

— De hát hogyan mentek ön-höz férjhez? — Nagy nyomorúságban voltak és én könyöröltem voltam irántuk.

— Hát kérem nekem, mint utazónak abban az időben ötven hatvan dollár napi keresetem volt, maradt tehát elegendő pénzem arra, hogy kisegítem őket nyomorúságukból.

— Hogy érti ezt? — Hát kérem nekem, mint utazónak abban az időben ötven hatvan dollár napi keresetem volt.

Williams bíró egyelőre abba hagyta a további kihallgatást, mert meg akarta ídeni a nyolc feleséget, hogy őket is kihallgathassa.

FORD MEGNYERTE PERÉT

Az esküdtészek hat órányi tárgyalás után ítélték meg a detroiti automobilgyárosnak.

Mount Clemens, Mich., aug. 14. Az esküdtészek ma este meghozták döntését abban a kártérítési perben, amelyet Henry Ford detroiti automobilgyáros indított az Ohio Daily Tribune nevű újság ellen.

Mount Clemens, Mich., aug. 14. Az esküdtészek ma este meghozták döntését abban a kártérítési perben, amelyet Henry Ford detroiti automobilgyáros indított az Ohio Daily Tribune nevű újság ellen.

VÖRÖS KERESZT SZÉPÍTŐSZEREK CSAKUGYAN SZÉPITENEK!

Ezt kiáltja ki a világba az a nő, AKINEK FOLTOS, SZEPLŐS, HAMLÓS, FAKÓ, RÁNCOS VOLT AZ ARCBŐRE.

Csak VOLT, mert üde, rózsás, bársónysimává tette az arcukat a VÖRÖS KERESZT

LILIAM CSOKOR

amely ezekből a páratlan hatású szépítőszerekből áll:

- 1 TEGELY LILIAM ARCKRÉM, 1 DOBOZ LILIAM ARCPOR, 1 UVEG LILIAM TEJ, 1 DARAB LILIAM SZAPPAN.

A négyféle igazi szépítő ára együtt 2 dollár és 10 cent.

A rendelést így kell címezni: Vörös Kereszt Patika

8901 Buckeye Road, Cleveland, O.

ELLOPOTT LIBERTY BONDOK

Két new yorki massenger boy 223 ezer dollárral megszökött.

New York, aug. 14. — A Wall Street két nagy tőzsdéigényességét hatalmas összeg erejéig károsított meg tegnap két külföldi fiú.

— A másik fiú a Richard Whitney & Co. cégnél volt alkalmazásban és hasonló módon károsította meg a véget 178 ezer dollár erejéig.

VASUTASOK ÉS A BANYASZOK EGYESÜLÉSE.

Hableonból, Pa. jelentik: A nagy szénbányászati hetedik kerületének elnöke szerint angliai mintára hamarosan munkás szövetséget fognak kötni egymással a négy hatalmas vasuti testvériségnek és a bányászati unióknak a tagjai.

SOK EZER NYUGTA ÉRKEZETT AZ Ó-HAZÁBÓL

valamint bankkönyv és más fontos okirat azok részére, akik a háború folyamán bankom útján küldött pénzt szerettek meg és a háborús viszonyok következtében nem kaphatták meg.

PONTOS CIMÉT

IRÓDAMBÁ, VALAMINT IRJA MEG LEHETŐLEG ANNAK A NYUGTÁNAK A SZÁMÁT, AMELYET ANNAKIDÉJÉN KISS EMIL BANKTÓL KAPOTT.

Csak így tudjuk gyorsan elküldeni címre az óhazai nyugtát, amely azt bizonyítja, hogy KISS EMIL bankár pénzküldési rendszere a háború alatt is tökéletes volt.

KISS EMIL bankár

133 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.

CARNEGIE TEMETÉSE

Minden pompa mellőzésével folyt le Lenoxban, Mass.

Lenox, Mass., aug. 14. Andrew Carnegienek temetése ma folyt le a Berkshirerekben lévő nyárlikában. A temetésen nem volt semmi pompa és nem volt gyászbeszéd.

A temetési szertartást csak olyan egyszerű volt, amilyen egyszerű volt Carnegie maga a teljes életében.

New Yorkból jelentik: Andrew Carnegie végrendelete Hobokenben, a Home Trust Co. őrizetében van.

AZ OROSZ TRÓN

Az orosz monarchisták Romanowsky hercegnek ajánlották fel az orosz koronát.

London, aug. 14. — Egy bolshéviki szikratávirat szerint az orosz monarchisták Szibériában gyűlést tartottak, amelyen egyhangulag a cári uralom visszatartása mellett döntöttek.

Itt azt hiszik, hogy a szóban forgó herceg nem lehet más, mint Alexander Romanowsky herceg, a Beauharnais hercegi ház feje.

JOZSEF ÉRTEKEZIK A PARTVEZÉREKEL.

Budapestről jelentik: A magyar kormányzó, akit a budapesti hírszolgálati ügynökség "József királyi hercegnek" titulál, ma hosszas értekezést folytatott az összes pártok vezetőivel.

UJ ANGOL NAGYKÖVET

Grey volt külügyminiszter lesz Anglia washingtoni nagykövete.

BERLINBŐL JELENTIK

Berlinből jelenti egy megkészt távirat: Az új kormányalakítás fontos tárgyalások előzetek meg.

BERLINBŐL JELENTIK

Berlinből jelenti egy megkészt távirat: Az új kormányalakítás fontos tárgyalások előzetek meg.

Az új őszi Divatu férfi és fiatal ember Öltönyök Bemutatásra készen vannak \$25-\$30-\$35 \$40-\$45-\$50 Goodlow's Good Clothes 503-505 Prospect avenue, Cleveland, O. 124 South Main Street, Akron, O. 107-109 W. Federal St., Youngstown, O. JÓTALLAST és MEGELEGEDEST GARANTÁLUNK

KOALÍCIÓS KORMÁNY MAGYARORSZÁGON

(Folytatás az 1. oldalról.)

kép megakadályozván azt, hogy élelmiszer juthasson a fővárosba és kizsuzították a vásárosnokokat.

A VASUTTULAJDOSOK TERVEZETE

Hat százalékos kamatozást kíván biztosítani a vasutak részvényeseinek a befektetett tőkék után.

NÉMET BIRTOKVÉTEL ARGENTINÁBAN.

Buenos Ayresből jelentik: Haddenhausen báró volt argentinai német nagykövet, mint egy német gyarmatosító társaság megbízottja ideérkezett.

Vigyázat Magyar asszonyok!

Csak is Mitchell Magic Masz volt használatnak mosáshoz. Mi nem igérünk semmit, hanem bizonyítunk a dollárjárt megkapja mindenki az ellenértékét.

MAIL ORDER HOUSE

Cleveland, N. Y.

TÁMADÁS A NÉMETEK ELLEN

Heflin képviselő asszal valódi a németeket, hogy ők állnak a nemzetek ligáját ellenzők háta mögött.

Washington, aug. 14.

A képviselőház legutóbbi ülése keményen vád hangzott el az amerikai németek ellen.

NEMET BIRTOKVÉTEL ARGENTINÁBAN.

Buenos Ayresből jelentik: Haddenhausen báró volt argentinai német nagykövet, mint egy német gyarmatosító társaság megbízottja ideérkezett.

Vigyázat Magyar asszonyok!

Csak is Mitchell Magic Masz volt használatnak mosáshoz. Mi nem igérünk semmit, hanem bizonyítunk a dollárjárt megkapja mindenki az ellenértékét.

MAIL ORDER HOUSE

Cleveland, N. Y.

CLEVELANDI HIREK

AZ ELSŐ HIVATALOS ÉLELMISZERÁRJEGYZÉK.

A CLEVELANDI FAIR PRICE LIST COMMITTEE AZT TÁMOGATJA, HOGY HA A KERESKEDŐ TÖBBET SZÁMIT AZ ARUCIKKART, TELEFONOSZUK MEG BLISS MORTON SZÖVETSÉGI ÜGYÁSZNEK.

A marhahús drágulása miatt asztrájkolnak a méregrook. — Nem akarják megvásárolni a húsugrókat a húst, mivel, ugymond, a fogyasztók nem túlik el az újabb áremelését.

A MEGYEI ESKÜDTSEK VI ZSALATA. — A KORMÁNY CLEVELANDI MEGBIZOTTAI A CUKOR FONTJANAK ÁRÁT 11 CENTBEN ALLAPITOTTÁK MEG.

Az élelmiszerek drágulása amennyit a bizottság megállapított. A clevelandi szövetségi ármegállapító bizottság, az úgynevezett Fair Price Committee már működésbe is lépett s pénteken kiadta első hivatalos árjegyzékét, amely a következő:

Table with 3 columns: Item name, Price range, and Price per unit. Includes items like 1/2 horde flour, 1/4 horde flour, Cukor fontja, etc.

Breitenstein szövetségi alnép olesóbban kaphassa a tejigérsz, aki Wertz ügyérsz helyettesíti, volt az, aki a cukor maximális árát fontonként 11 centre szabta.

Az érmegállapító bizottság arra kéri a fogyasztókat, hogy ha valamelyik kereskedő a listában feltüntetett árnál többet kér, telefonozzák meg Bliss Morton szövetségi ügynöknek, akinek telefonszámait: Main 4140, Cent. 510.

A drágaság elleni harc egyéb fejleményei a következők: 1. A város kijelentette, hogy a kész tejüzletet fogni, hogy a

Clevelandban egyes kereskedők 12 centet, sőt 13-14 centet is számítottak a cukorfontjára. Az érmegállapító bizottság arra kéri a fogyasztókat, hogy ha valamelyik kereskedő a listában feltüntetett árnál többet kér, telefonozzák meg Bliss Morton szövetségi ügynöknek, akinek telefonszámait: Main 4140, Cent. 510.

A SZENT MARGIT HITKÖZSÉG ÜNNEPE.

ELSŐ MISE A NOTRE DAME ZÁRDATEMPLOMBAN.

A St. István Egyetel zászósszen telése. — Mulatság a Bertha Hallban.

Az east sidei felső városi r. Road és E. 107th Str. sarkán kath. magyarságnak, különösen a Sz. Margit hitközség megteremtésén évek óta fáradozó Szent István Férfi és Női Bn. Egyetelnek örömmalja lesz holnap, vasárnap. A hitközség tagjai ekkor gyűlnek össze az első misére, amelyet Roth Richard mond, mint a hitközség plébánosa. A misén első ízben hangzanak föl magyar egyházi énekek a Notre Dame konvent templomában.

A hívek fél 9 órákor gyűlnek a Mueha Hallban s innét vonulnak fel a Buckeye lóds.

FIGYELEM MUNKÁSTÁRSÁK.

Mielőtt az Ohazába hazautazna, okvetlen keressse fel műhelyemet, ahol a legfinomabb anyagból, mérték után készítek valódi hazai csizmákat vagy készen is megveheti. A csizmák nagyon erősek, mert faszeggekkel készült talpakkal és fonott szegéllyel vannak készítve.

Ilyen csizma nélkül ne induljon haza, mert utahaza ma drága pénzen sem veheti meg.

Bányai Miklós: 2111 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

GYAPJU KELMÉK

Öltönynek vagy Felöltőnek

Vegyen most — az árak erősen emelkednek — most tekintélyes összeget takaríthatnak meg Önnek.

Egész Európában alig találmi ruhakelmét és mégis pénzben sem lehet vásárolni.

Jöjjön még ma.

SAUL FEIGENBAUM & COMPANY 1352 West 6th Street, Cleveland, O.

A WEST SIDEI REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Ujkenyéri urvacsoarasítás.

Augusztus 17-én a délelőtti istentisztelet alkalmával urvacsoarasítás lesz az új kenyér alkalmából.

Az egyház második bazsája.

Augusztus 30-án és 31-én szombaton és vasárnap pedig a Lorain Avenuen levő Assembly Hallban egy alkalmas iskola-helyiség létesítése céljából nagy bazsárt rendez az egyház, a Templom Segélyző Nőegylet közreműködése mellett.

Több mint tíz sátor lesz felállítva. Lesz magyar esküde is, amelyben cigányzene mellett költöthetik el az ételeket és italokat a vendégek. Sok értékes tárgy lesz kisorsolva.

AZ ÖNKÉPZŐKÖR IDÉNYZÁRO PIKNIKJE.

Most vasárnap lesz a nyáron utolsó kirándulása a Body farmon.

A Clevelandi Magyar Önképző Kör, amely nemcsak a köznevelődést szolgálja, de tagjainak és barátainak legkedélyesebb szórakoztatásáról is gondoskodik, most vasárnap sátoroztatást a Body farmon tartandó piknikjével.

Erre a kirándulásra ezton hívja meg Cleveland magyarságát, amelynek körében annyi ószinte barátja van.

A vigalmi bizottság nem feledkezik meg egyetlen kellekről sem, ami biztosítja egy-egy piknik jószágát: Lesz móka, társasjáték, tánc, többféle verseny. A legjobb hűsítőket és harapni valókat is megtalálják a ven dégek.

A Kör kéri tagjait és barátait, hogy jelenjenek meg ezen a pikniken minél nagyobb számban és segítsék elő az idényben utolsó nyári mulatságának anyagi és erkölcsi sikerét.

190-193

FELHÍVÁS A ZEINYI MIKLÓS PÁRFI EGYLET TAGJAIHOZ.

Közgyűlésünk határozata értelmében felhívom a Zeinyi Miklós Férfi Bn. Egylet minden egyes tagját, hogy most szombaton délután 3 óra és este 9 óra között okvetlen jelenjen meg alulírott jegyző lakásán, a 2156 W. 29th Streeten a National Service Life Insurance Company viszontbiztosítási iratainak aláírása végett. Minden tag a saját érdeklésben csatlakozhat, ha a jelszó idejében költségmentesen felkeres.

Lobona Miklós jegyző. 2156 W. 29th Str. Cleveland, O.

FIGYELM MUNKÁSTÁRSÁK.

Mielőtt az Ohazába hazautazna, okvetlen keressse fel műhelyemet, ahol a legfinomabb anyagból, mérték után készítek valódi hazai csizmákat vagy készen is megveheti. A csizmák nagyon erősek, mert faszeggekkel készült talpakkal és fonott szegéllyel vannak készítve.

Ilyen csizma nélkül ne induljon haza, mert utahaza ma drága pénzen sem veheti meg.

Bányai Miklós: 2111 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

SZÁZ VISZONTAGSÁGON ESTÉLY A PITTSBURGI MAGYAR KÖRÖBEN.

Mostanában érkezett Koppenhágából, a Frederik II. nevű hajó. A magával hozott utasok közt volt a 39 éves Berzenyecz Julia is, a 14 éves Margit leánya és a 13 éves Sándor fiával. Az asszony rövid idővel a háboru előtt utazott haza szülei látogatására Bajára. Visszatárasza alkalmával (időközben a háboru kitört) Bécsben elakadt és bár előmutatta férjének amerikai polgárlevélét, nem engedték tovább utazni. Mivel az ismételt elutasítás kísérletek nem vezettek eredményre, kénytelen volt Bécsben maradni.

Berzenyecz nem esett kétségbe. A visszatárasza szánt pénze zsebében volt, és így Bécsben megtelepedett, hol mint ügyes varró, olyan szép keressetre tett szert, hogy keressényéből még férje tehetett egy kis pénzt. Később azonban, a folyton emelkedő drágaság következtében, igen megapadt a megtakarított összeg; keressénye is esőkent, míg végül nagy nélkülözéseknek volt kitéve. Sok szomoru nap után végre megérkezett a béke. Rövid idővel később pénz erejét féréjtől és utnak indulhatott. Szó viszontagság után eljutott Koppenhágába, honnan a mai napon érkezett meg a fentebb említett hajóval.

Kevésben mult, hogy megérkezése alkalmával ismét bájba nem került, mert midőn a bevándorlási tisztviselők kihallgatták, bementa ugyan, hogy férje amerikai polgár, hogy 12 éves Sándor fia itt született az Egyesült Államokban, de ezt okmányokkal bizonyítani nem bírta, azt állított, hogy fiaának születési bizonyítványa, valamint férjének polgárlevele, a magával hozott nagy utazóládában van elzárva. Végül előkerültek az okmányok, melyeknek áttekintése után azonnal szabadon bocsátották őket. Rögtön elutaztak Chicagoba, hol az asszonyának férje mint géplakatos dolgozik egy gyarban.

Bár igen lassan, de mégis észrevehető, hogy a bevándorlás emelkedőben van. A folyó hó 9-én Olaszországból megérkezett Dante Alighieri, 1359 utast hozott magával, 46-ot az első, 228-at a másodosztályban és 1065-öt a fedélközben. Ezen utasok közül 260-at tartottak vissza a bevándorlási tisztviselők, további vizsgálat végett a vizsgáló bíróság számára. Tekintettel a visszatartottak ügyeire, valószínű, hogy közülük sokat fognak kizárni és deportálni. A visszatartottak közt több syriai is volt.

EGYHÁZI HIREK.

HIREK A PITTSBURGI ÉS VIDÉKI MAGYAR REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

A bazsárról.

Minél jobban közeledik az az idő, hogy a pittsburghi ref. egyház bazsája megtartassék: annál jobban kitűnik, hogy ennek a bazsának a sikerjében kell lefolytania. Nincs egyetlen egyháztagnak sem, aki ne érdeklődne a bazsár iránt s ki készen ne volna arra, hogy a cél adakozásával és munkájával segítse. A nemes fáradozás nem is marad gyümölestelen. Az a cél — 1000 dollár — amelyet az egyház maga elébe kitűzött, bizonyára, el lesz érve!

A bazsára magára nem lesz belépti díj. Az első nap este a Barkers Hallban lesz ténamulatság, ide a belépti díj, miután a tánc nem kezdődik előbb, mint kilenc órákor 30 cent lesz. Negyedik estén szintén a Barkers Hallban lesz a tánc, amikor rendes időben kezdődik a bál s így a belépti díj is 55 és 30 cent lesz. Előbbi a férfiaknak, utóbbi a nőknek a részére.

CSALÁDI KÖR.

New Comerstown, O. — Nagy az öröm a kisjeleni (Veszprém.) illetőségű Jenei Vendel házában, mivel neje egy szép kis leánygyermek lett megkezeselve a stebenbüllyi róm. kath. templomban Rózsika névre. Keresztszülei: Máté János és neje, szül. Csendes Katalin lettek. A keresztszülő a nagy szárazság dacára is vig lakoma követte, amely csak másnap ért véget.

JÓ ÁRON MEGVESZEM

A Kakas Mártonnak, Borzem Jankónak, az Új Időknek, a Kincses Kalendáriumnak, a Vasárnapi Újságnak, a Képes Családi Lapoknak, a Hasznos Munkáinak régi évszámait akár behűtve, akár példányként, Veszék többé nem adhatók. Veszék Címek: Szókratoni vagy Lovaként kerek a Szabadság térszéke, B. 171, Cleveland, O.

JÓ ÁRON MEGVESZEM

A Kakas Mártonnak, Borzem Jankónak, az Új Időknek, a Kincses Kalendáriumnak, a Vasárnapi Újságnak, a Képes Családi Lapoknak, a Hasznos Munkáinak régi évszámait akár behűtve, akár példányként, Veszék többé nem adhatók. Veszék Címek: Szókratoni vagy Lovaként kerek a Szabadság térszéke, B. 171, Cleveland, O.

FIGYELM MUNKÁSTÁRSÁK.

Mielőtt az Ohazába hazautazna, okvetlen keressse fel műhelyemet, ahol a legfinomabb anyagból, mérték után készítek valódi hazai csizmákat vagy készen is megveheti. A csizmák nagyon erősek, mert faszeggekkel készült talpakkal és fonott szegéllyel vannak készítve.

DIVERNONI HIREK.

BÁNYÁSZ SZTRAJJK.

A divernoni bányászok egy nagy része a folytonosan emelkedő drágaság miatt augusztus 12-én asztrájkba léptek a Belleville kerületi bánya unio felzólítására. A asztrájk jelenleg csak a környéken van, de pár nap múlva egész Illinoisra ki fog terjedni.

Készülődés az United Mine Workers Union konvenciójára.

A divernoni magyarság körében mozgalom indult meg az iránt, hogy szeptember 9-én kezdődő konvencióra, amely ez évben Clevelandban lesz megtartva, indítványokat terjeszzenek elő és egy magyar delegátust is küldjenek ki. A mozgalmat nagy rokonszenvvel fogadták, a többi idegen nyelvű tagok is, amennyiben az előterjesztett indítványok, amit alább közlünk, az ő érdekeikben is szól. És így a magyar delegátus megválasztása több, mint bizonyos.

1. Indítványozzuk, hogy az United Mine Workers Union alapszabálya — fordítottassék le oly idegen nyelvekre, amelyre ez ideig még nincs lefordítva és kinyomatva, mint pl. magyarul is, hol ott sok ezerre rug az olyan magyar tagok száma, akik nem értik az alapszabályokat.

2. Indítványozzuk, hogy létesítsék egy idegen nyelvű központi szervező bizottság különböző nemzetiségekből, oly formán, hogy minden olyan nemzeti csoport, melyből legalább 5000 tagja van az unio-nak, legyen jogos egy szervezőre, aki egyszersmint a fordító titkári teendőket is végezze. És a Miners Journal hasábjain, ép úgy mint jelenleg az olasz, és a többi nemzetiségek is értesülhessenek a szervezett belügyeiről.

INDOK.

Ezen indítványunkat azzal indokoljuk, hogy vannak sok helyek, hogy a bányákat megszervezni, sőt meg is közelíteni alig lehet, mivel azokban a telepeken nagy részben idegen bevándorlók dolgoznak, így az amerikai szervezők nem értik meg, míg ha saját anyanyelvükön kapnak felvilágosítást, úgy szóval, mint irodalommal könynyebben hozzáférhetünk azon munkások megszervezéséhez, a kik jelenleg ártalmukra vannak a szervezett munkásoknak.

Ezek azok az indítványok, amit a divernoni magyar bányászok a gyűlés elő terjesztenei óhajtanak. És ha a divernoni magyarság eljön a local gyűlésére augusztus 20-án és azt mondja, hogy igen is akarjuk ezen indítványokat, akkor meg is lesz, a konvenciónak foglalkoznia kell vele.

Ha a divernoni magyarság augusztus 20-án eljön a gyűlésre és leadja szavazatát a magyar delegátus mellett, akkor biztos, hogy magyar delegátus fog győzni, mert a magyarok kívül számítunk a többi nemzetiségek szavazatára is. És akkor az a magyar delegátus élő szóval is érvelhet az indítványunk mellett, és ez büszkeséggel fogja eltölteni mindnyájunk szívét. Adja az érde, hogy úgy legyen! Talpra magyarok!

GARYI HIREK.

Közi: Boros Jenő ref. lelkész.

EGYHÁZI GYÜLÉS ÉS ISKOLA IPIKNIK.

Fontos egyházi gyűlés lesz a garyi magyar református egyháznak aug. 17-én délelőtt. A templom építésre beérkezett pályázatokat az egyháztanács 16-án este tartandó gyűlésében felbontja s vasárnap reggel a gyűlés előtt megteszi ajánlatát, hogy a pályázók közül kinek adja az egyház a templom építését és mily összegért. Ha az egyháztanács javaslata a közgyűlési határozattal megerősítve, illetve jóvá hagyva lesz, templom a jövő jövő hágya építésünk hihetőleg meg e hóban kezdetét venni.

Nyári iskolánk növendékeinek szeptember 17-én délelőtt a közgyűlés megválasztásáig lesz megtartva, míg délelőtt kezdődik East Garyban.

COLUMBIA 5000 LEMEZEK ÉS GÉPEK FEKETE ES KASSAY 9328 COTTAGE GROVE AVE. CHICAGO, ILL.

A Pine Streeten levő gyönyörü mulató helyen pikniket rendez az egyház a gyermekek, szülők és a gyermek barátok megörvendezésére. Sikerült pikniket rendezett a ref. egyház nőegylete is július 24-én. Fáradságtalan nőegyleti tagjaink oly sikert arattak lelkesítő buzgalommal, a minőre alig volt még példa. A szokatlan jövedv s üdítő mulatság mellett az anyagi házsszáz dollárral gyarapította a nőegylet pénztárának tempio építési alapját, mely ma már késszépben \$750.00. Jóllehet a nőegylet csupán 50 tagot számol s mégis ez év elején tett azon ígéretek, hogy a templom építésre 800 dollár ad, már idáig is csaknem beváltotta s ha így haladnak, az építkezés befejezéseik ajánlatokat megkészszeretik adományukkal.

MIERT JÓ ANGOLUL TUDNI?

A gyár igazgatója írta neki. Az volt a levélben, hogy tanuljon meg egy kicsit jobban angolul s eléptéleti formának. Nagy András nem értette meg a levelet, de megrendelte a Bizonffy Magyar-Angol és Angol-Magyar szótárakat s az utóbbi segítségével egy-két per alatt megismerte a levélben talált angol szavak értelmét.

A NŐK BARÁTJA (PIRULAK ALAKJÁN) Használgd on is a NŐK BARÁTJÁT, mert az a nők legbiztosabban jól hárszere havi betegségei rendelkezésére áll, fájdalom, gyomor, fejfájás, székrekedés, menstruáció, a korai gyermekszülés megelőzése, terhesség, a rossz vérűl származó hávitusok elmaradástól a mindennapi női alkettől kezdve. Ár 1.00. Kijelölje a pénzt címmre: ERDEKY KALMAN, GYOGYSZERES, 114 Greenfield Ave., Pittsbureh, Pa.

A MIDÓN SZOMJAS a lehető legjobb italt akarja s az nem más, mint a BURKHARDT-FÉLE ÜDÍTŐ ITAL. Ön tudja, hogy ki gyártotta eddig mindig a legjobb italokat Akronban s ki fogja gyártani. Kérje a legjobbat s jól nézze meg, hogy BURKHARDT-féle készítmény-e! EZ IGAZI JÓ ITAL.

Esküvel meg erősíti azon állítását, hogy a VIN-KO kék gyöngök, étvágytalanok, kik szókrokedésben szenvednek és sápadt arcszínűek. Próbálja meg! Vegyen még ma a Patikában vagy Szótórn egy üveg Vin-kot. HA AZ EREDETI OTT NEM KAPHATÓ, RENDELJE MEG A FELTÁLLÓT. Ha egy teljes kurához való 6 üveget rendel, küldjön be 7 dollárt, ha 1 üveget rendel, küldjön be 1 dollár és 25 centet erre a címre: ROYAL MFG. CO., Duquesne, Pa.

Figyelem: Sszenedő nők és férfiak! DR. COOPER 717 Liberty Ave., Pittsbureh, Pa. Minden betegséget, újít és régt — legújabb tudomány megismerésével kezel. Iradim minden kózelelemmel és legújabb felismerésű kózelelmekkel van szászaruja, melyek Európá és Ameriká legnevesebb specializált kózelelmek legnevesebb orvosainak munkásságát követi. Vájon meg a szeszényes vizsgálaton. Ha a szeszényes vizsgálaton megismerjük a betegséget, akkor a legújabb felismerésű kózelelmekkel kezeljük. Rendelje drék: D. e. 9-11 este 6-9. Vasárnap d. e. 10-11 d. e. 9-11.

MRS. JU okleveles női Center 2111 Buckeye Road, Cleveland, O. 19-évi gyakorlati tapasztalat. A legújabb felismerésű kózelelmekkel kezeljük. Rendelje drék: D. e. 9-11 este 6-9. Vasárnap d. e. 10-11 d. e. 9-11.

MAGYAROK AMERIKÁBAN. HOZZÁSZÓ

A St. Louis és lapozgatóban egy meg a st. louis n kárától. A felhívás gyűbe a st. louis meg az Új Magyarorszá nek érdekében gyűnék, amely meg "nusi bankban va cettalanak nyilván st. louis Magyar nek a céljaira fog. A st. louis Na sárának dacára, és onzetlen meg ideig, ezt nem let ni. ime most ezen munkálkodásukkal ra el akarják hór, amelyhez semmi olyan pénzre van amelyhez semmi eljöttéssel, amely pán a st. louis hancem egész st. lousi magyarsága is meggyorságának va, az a pénz ez adatól össze a szőz által, így ez szőlőgál, hanem célját szolgálhatna. A Károlyi-mó Nagybizottság bizottság akkor a Az egyetlek kó akarlak megosni sikerült, így az egletül, így olo ta meg a mozzá egy részének a környékeli ma ksz adakozásuk voltak ellenzői ez csak azért em most leginkább óhajtanak a Kár eredeti céljától ni. Persze ő k lösséget, így nekük duk forog jönek. De hisztel nem szabad azért got rosszszemű mert mely meg gannak is, hogy lenni mindnyáru ben. Azonban akkor, amiód az 500 dollár az 30,000 dolláros ben és megvált ha az hiszik, hó cétalan. Ha Málaha szűksége, úgy most arra is szűksé, mint gy. A midón a szvezeti a hadvis akadtak tanács rolyi-pézt má ták, amelyre m lesz, mivel a ugis meg lesz a azt tanácsolták, sőt: hadakozásis és árvának. Ez leltém, hogyha ség, úgy akkor meg az örvényes ha a népet a ves becsapnak, akko

ÉLETMENTŐ Ezen kiválóan érdekes és tanul gos könyv mindkét nem által, akár fiatal, akár öreg—főleg me olvasandó Nagy fontosságú le olvasni. A kik boltoztalan há sáságban élnek. Réseletesen foglalkozik minden férfi és női legyengeséggel, vér, bír s krónikus bajokkal, leírja az emleket gy gendé okát, egyértelmű előzet minden előforduló betegséget s an nek védelmi gyógyítást. Az Élet (Életpia) betegségei, valamint gyógyításának, külön lap van szűkebb. Ár 1.00 cent belyben. Kijelölje a pénzt címmre: ERDEKY KALMAN, GYOGYSZERES, 114 Greenfield Ave., Pittsbureh, Pa.

A NŐK BARÁTJA (PIRULAK ALAKJÁN) Használgd on is a NŐK BARÁTJÁT, mert az a nők legbiztosabban jól hárszere havi betegségei rendelkezésére áll, fájdalom, gyomor, fejfájás, székrekedés, menstruáció, a korai gyermekszülés megelőzése, terhesség, a rossz vérűl származó hávitusok elmaradástól a mindennapi női alkettől kezdve. Ár 1.00. Kijelölje a pénzt címmre: ERDEKY KALMAN, GYOGYSZERES, 114 Greenfield Ave., Pittsbureh, Pa.

A MIDÓN SZOMJAS a lehető legjobb italt akarja s az nem más, mint a BURKHARDT-FÉLE ÜDÍTŐ ITAL. Ön tudja, hogy ki gyártotta eddig mindig a legjobb italokat Akronban s ki fogja gyártani. Kérje a legjobbat s jól nézze meg, hogy BURKHARDT-féle készítmény-e! EZ IGAZI JÓ ITAL.

Esküvel meg erősíti azon állítását, hogy a VIN-KO kék gyöngök, étvágytalanok, kik szókrokedésben szenvednek és sápadt arcszínűek. Próbálja meg! Vegyen még ma a Patikában vagy Szótórn egy üveg Vin-kot. HA AZ EREDETI OTT NEM KAPHATÓ, RENDELJE MEG A FELTÁLLÓT. Ha egy teljes kurához való 6 üveget rendel, küldjön be 7 dollárt, ha 1 üveget rendel, küldjön be 1 dollár és 25 centet erre a címre: ROYAL MFG. CO., Duquesne, Pa.

Figyelem: Sszenedő nők és férfiak! DR. COOPER 717 Liberty Ave., Pittsbureh, Pa. Minden betegséget, újít és régt — legújabb tudomány megismerésével kezel. Iradim minden kózelelemmel és legújabb felismerésű kózelelmekkel van szászaruja, melyek Európá és Ameriká legnevesebb specializált kózelelmek legnevesebb orvosainak munkásságát követi. Vájon meg a szeszényes vizsgálaton. Ha a szeszényes vizsgálaton megismerjük a betegséget, akkor a legújabb felismerésű kózelelmekkel kezeljük. Rendelje drék: D. e. 9-11 este 6-9. Vasárnap d. e. 10-11 d. e. 9-11.

MRS. JU okleveles női Center 2111 Buckeye Road, Cleveland, O. 19-évi gyakorlati tapasztalat. A legújabb felismerésű kózelelmekkel kezeljük. Rendelje drék: D. e. 9-11 este 6-9. Vasárnap d. e. 10-11 d. e. 9-11.

HIRDETÉSEK ARSZABÁSA

KERESTETNEK NYER... KERESTETNEK NYER... KERESTETNEK NYER...

KERESTETNEK NAPSZAMOSOK... vasgyári munkára. Jó fizetés, állandó munka.

KÖBANYÁSZOK... kerestelenek. 20 ember honokkól bányában dolgozni South Amherst, Ohio-ban.

THE OHIO QUARRIES COMPANY... k. c. z. 192

LEANYOK... kerestelenek gyári munkára.

MUNKAT KERES - NO... HAZVETETŐNK ALLAST kerese...

ELLATAST NYER... EGY TISZTESSÉGS EMBER burda felvételt.

BUTOROZOTT SZOBAK... SZEPEN BUTOROZOTT SZOBAK gsa fűtéses, fűrészes, új berendezés...

KERESTETÉS... KERESÉK A Veszprém megyei, vas...

KERESÉK... KERESÉK szabolcs megye, székelyi illetőségű testvércémet: Baróczi András...

KOVÁCS GYÖRGY... KERESÉK Püspöki utcán szomszéd...

KERESÉK Gyúre Borbála... KERESÉK Gyúre Borbála, fénveszté...

LEVELEZÉS... ODA KÉLD AZ IMAKONYVNA a honnan elvitted. El fogom kérni. Rög-

HAZASÁG... 14 ÉVES FIATAL NŐ... KERESTETNEK NYER...

LEANY VAGY ASSZONY... KERESTETNEK NYER...

ELADÓ ÜZLETEK... KIFÜGŐ FORGALMU RESTAURANT...

ELADÓ ÜZLETEK... KIFÜGŐ FORGALMU RESTAURANT...

TABS KERESTETIK... TARRAT KERSEK egy jól menő auto-

ELADÓ HAZAK... \$3200-RAZT MEGVEHET egy 2 család-

ELADÓ HAZ ROSSFORDON... 7 szoba modern, fűrdő, villanyvilágítás...

JOS. BRAZLOVITZ... 2229 Caledonia Street, Toledo, Ohio.

ELADÓ HAZAK... E. 124. utcán, 2 család 12 szob-

ELADÓ HAZAK... E. 124. utcán, 2 család 12 szob-

ELADÓ HAZAK... E. 124. utcán, 2 család 12 szob-

ELADÓ BIRTOKOK... Forest 8 szobás ház, 2 fűrdő, fűtéses.

ELADÓ BIRTOKOK... Forest 8 szobás ház, 2 fűrdő, fűtéses.

ELADÓ BIRTOKOK... Forest 8 szobás ház, 2 fűrdő, fűtéses.

ELADÓ BIRTOKOK... Forest 8 szobás ház, 2 fűrdő, fűtéses.

ELADÓ BIRTOKOK... Forest 8 szobás ház, 2 fűrdő, fűtéses.

ELADÓ BIRTOKOK... Forest 8 szobás ház, 2 fűrdő, fűtéses.

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

ELADÓ FARMOK... ELADÓ kémpénzért vagy részletfű-

H. E. VARGA... Gyűvéd és Jótanácsos. 541 Society for Savings Bank Bldg

Arthur I. Zeiger... Magyarul beszélő amerikai ügyvéd és jogtanácsos.

D.B. STONE... Magyarul beszélő amerikai ügyvéd és jogtanácsos.

JOS. N. ACKERMAN... Gyűvéd és Jótanácsos. 102 Engineers Bldg.

OKTATÁS... A VILAGHABORU ÉS A BÉKE KÖVETKEZMÉNYE

ISIDORE BRAUN... okl. tanító és köznevelő.

14 éven át... folyton egyszerűen és tisztán tanított.

Modern Barber School... 2162 Ontario St., Cleveland, O.

IDEGEN ÉS BOLDOGTLAN... NEM FOGJA MEGBANNI THE UNIVERSAL INSTITUTE

GOttlieb Lajos... CHICAGOI MAGYAR ÜGYVÉD ÉS JÓTANÁCSOS.

MILLIOKAT fizetnek... MILLIOKAT fizetnek ki hasznos találmányokért.

Liberty Bondja... és pénzre van szüksége, a legmagasabb napi árban megvesz-

FEUERSTEIN... MAGYAR BOND ÜGYNÖK 910 Schofield Building

REGÉNY... WINNETOU A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACOK FŐNÖKE

Gyorsan leugrottam a nyereg... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

REGÉNY... WINNETOU A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACOK FŐNÖKE

Gyorsan leugrottam a nyereg... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

Igy, ember, most megmutatom... Igy, ember, most megmutatom, hogy Emery Forster akkor is tud lovani, ha az megtagadják tőle.

VASÁRNAP

XXIX. évfolyam

1919 augusztus 17

Földrajzóra 2852-ben

— Fiuk, ma felelés lesz. Blériot Pista.

— Jelen.

— Készültél?

— Igenis, tanár ur, kérem, készültem.

— Na, majd mindjárt meglátjuk. Gyerünk. Szállj be gyorsan. Grünfeld, micsoda dolog az, hogy megint ilyen piszkos a gép? Tegnap adattam ki a spongyát; nem megmondtam, hogy a vigyázó tartsa tisztán a gépet? Telefirkáljátok krétával és valaki megint pacnit ejtett rá.

— Tanár ur, kérem, a fiuk mindig belerakják a szemetet a motorba.

— Ne járjon a szájad. Blériot Pista, ülj be és figyelj. Ti meg, míg felelés van, ne zajongjatok, mert nálam van a táveső, és ha odafönről meglátok valakit rendetlenkedni!... Ugy. Indits, Blériot.

Srrrr. Brrr. Brssrrr.

— Pista, Pista, te nekem nagyon ideges vagy. El is sápadtál. Készültél te, Pista? Mondd, kérek. Te nagyon drukkolsz, Pista.

— Tanár ur, kérem, én készültem.

— Na, majd meglátjuk. Hány méter magasan vagyunk?

— Ezernyolcszáz.

— Innen még nem lehet felelni. Kapesold be a villanyt. És ülj rendesen, Blériot, és ne mozgolódj és karba a kezét! Most már nem lehet készülni, tetszett volna tanulni tegnap. Hány méteren vagyunk?

— Hatezernyolcszázakettő.

— Na, még nyolcezer és mindjárt kezdhethetjük. Hát mi volt a feladat?

— Európa hegy- és vízrajza.

— Ugy. Na jól van. Hát innen már lehet látni. Vigyázz, egy kicsit jobbra tarts, hogy a nap ne süsson a szemedbe. Látod az egész térképet?

— Igenis, tanár ur.

— Ne mutogass a kezeiddel. Hát mutasd meg nekem Európa határait.

— Keleten a Kaukázus...

— Melyik az?

— Az a szürkésbarna vonal alattunk.

— Pista, te nem készültél.

— Tanár ur, kérem, én készültem.

— Pista, ne felelsz. Az a vonal, a miről veszel, az nem a Kaukázus, te csibész, hanem az Appenninek. Hát ez a kék folt itten, balra, ahova mutatok?

— Az a... az a... Nagy Magyar Alföld.

— Nem készültél. Az a Kaspi-tó. Most mutasd meg az Alföldet.

— Balra az a zöld tányér.

— Hát a Duna?

— Nyugatra...

— Mutasd, mutasd, ne beszélj.

— Ez itt, alattunk.

— Te számár, az egy felhő. Most mutasd meg, hol van Budapest.

— Bu...da...pest...

— Ne keresgélj nekem egy félóráig Blériot, mert nekem még öt fiut kell lefeleltetni. Vagy tudsz, vagy nem tudsz. Mondd meg, készültél, vagy nem. Tudod, hol van Budapest, vagy nem tudod. Nekem nincs időm.

— Budapest... ez itten! !

— Melyik?

— Az a fekete...

— Az a kis fekete, az Montenegró, édes fiam. Nem készültél.

— Hát itten...

— Olaszországban keresed? Jó helyen. Hiszen te nem tudsz semmit, Pista. Hiszen én téged megbuktatlak.

— Kérem, tanár ur... én...

— Nemesak megbuktatlak, hanem kiteszlek a Holdra és otthagylak egész éjszakára.

— Budapest... Budapest... ez itten, a Duna mellett, ez a pötty.

— Ejnye, de hirtelen eszedbe jutott. Hallod-e, nem sugtak neked?

— Tanár ur, kérem, nem sugtak.

— Majd mindjárt meglátjuk. Add csak ide azt a távesövet... Na csak ide vele... Lássuk csak: Negyedik bé...

Hát persze... Tyü, ez a gazember, ez a Grünfeld! Hát persze, hiszen ez sug!

Ott a Marconigráf a kezében, most vágta zsebre. Hoci csak a zsebeidet, te Pista!... Hát persze, itt a felfogókagyló... Na megállj, te csibész, neked sugnak... Nesze, Grünfeld, nesze,

majd adok én neked sugni... Jó, hogy magammal hoztam a Marconi-pofozómat. Te pedig, Blériot, te jössz velem, rögtön kiteszlek a Holdra és be maradsz zárva ötig...

— Tanár ur, kérem... tessék leengedni... le akarok szállni...

— Micsoda beszéd az? Csak előre!

— Jaj... tanár ur, kérem... tessék leengedni...

— No megállj, csirkefogó, most jut az eszedbe? Nem tudtál előbb szólni, huszezer méter magasságban jut az eszedbe? Most az egyszer leszállhatsz, de ha még egyszer nem készülsz, irgalmatlanul becsuklak.

Vasárnapi legendák

A LEGNEHEZEBB BALÉPÉS

KUCSMA BENŐNEK nagyon sok barátja, ismerőse és ellensége volt, akik mind egyetértettek abban, hogy Kucsma Benő 'haszontalan ember, akiből soha nem lesz semmi'.

Ex a sulyos ítélet sok tekintetben jogosult volt; mert Kucsma Benő maga is kevéssé becsülte önmagát, s bár a reményt soha sem adta fel, hogy a sorsa hirtelen megjavul, érezte, hogy ez a remény csak önáltatás, mert a jövője szint-oly vigasztalan, mint a múltja.

"Haszontalan ember" — bizony az volt Kucsma Benő, noha mindenki elismerte róla azt is, hogy "máskülönben igen használható, mert van esze, tudása, csak bántani kell vele tudni". Ez azt jelentette, hogy értékes a munkájára, csak érteni kell a módját, mint kell azt gyümölcsösíteni.

Ilyen paradoxokból áll az élet. Kucsma Benő azért volt "haszontalan", mert a tulajdon munkáját csak a mások számára tudta értékesíteni, annak gyümölcsét ő maga nem élvezhette. Vigasztalan szegénységre van kárhóztatva egész életére, mert hiányos, tiszteletlen, komoly előrelátásra, állandóságra képtelen. Bizony nagy hiba ez. Még rosszabb: nagy szerencsétlenség. Mert e hibának mind gyenge akaratú, önuralom hiánya a forrása. Nagyobb csapás az, ha valaki lelki fogyatékosan születik, mint az, ha boldogságban levő szüleitől származik.

Mert ebben az életben csak "örvölkü" embereknek van helyük, boldogulásra nyíló alkalmuk. Akik el tudják magukban nyomni kisértő ösztöneiket, amelyek a boldogulás útjáról letérítik az embert, amilyenek a szabadságvágy, a józan érdek helyett a hajlamok követése. Még a jó szív is veszedelmes, az is keményiteni kell, mert különben az emberek visszafelé vonják, s másokat gazdagít, önmaga helyett. Aki önmagán tud győzedelmeskedni, az aztán könnyen győz másokon, mert az emberi társadalomban a gyenge akaratú, gyenge jellemű emberek vannak óriási többségben.

Kucsma Benő is ilyen gyenge jellem volt, s a lelke észerecselődött az élet tengerén. Hajtórútt volt, akét a hullámok Amerikába sodortak, ahol napról napra tengetté puszta életét, amelyet a roncsokból megmenteni tudott.

A családját otthon hagyta volt. Az asszony nem jött vele a nagy bizonytalanságba, mert voltak szülei, akik segítettek s volt állása is, amire támaszkodhatott. Áldott teremtsé volt ez a nő, aki hűséges maradt urához azután is, amikor már láthatta, milyen szerencsétlen választást tett volt, amikor hozzá ment; s amikor már tisztában volt az urának "haszontalanságával", könnyelműségével, jellemgyengeségével, amely végre bukásba sodorta őket. Már mielőtt férjhez ment hozzá, sokat szenvedett miatta; mindenki helytelenítette a választását, rámutattak a véglegesen szemmel látható testi és lelki fogyatékosokra. A legjobb akaratú lehetett a korán vérszűlő legényt dalias férfiszépségnek tekinteni; már akkor is lehetett látni: mennyire állhatatlan, nyugtalan véru, ingatag és könnyelmű; mennyire szereti a hátrányt és a lövésnyit. Milyen jövő várhat rá ilye férj mellett? Mind haszontalan. Ő szerette Benőt, ő a felkötést vette ismerni, s nem törődött a megadással, gúnyolódásokkal.

A hőlelkű asszony bizalma és szerelme akkor sem ingott meg a férje iránt, amikor a megjósolt bukás bekövetkezett. Amikor Benő bevallotta, hogy "mindennek vége, nincs más számra, mint vagy az égyilkosság, vagy Amerika", s térdre borulva, sokszor kérte bocsánatát, Etelka megismogatta a fejét és könnyeit hősi erőfeszítéssel elnyomva, bátorította: "Ne sírj, édes apukánk, ne essél kétségbe, hisz nincs még minden elveszeve. Csak eredd ki bátran Amerikába, kezdj ott új életet. En követni foglak, mielőtt érvényesül. En tudom, hogy fogsz érvényesülni, mert hiszem, hogy okultál a hibádon és elterelődésmentes a kiserítésre. Mennénk mi is, de nem akarok a terhedre lenni, s a gondjaidat növelni. Mi itt szépen, nyugodtan éldegélünk addig, amíg nem lesz megint belőled valami. Miattunk ugyan ne aggódj, csak magadra vigyázz, szegény, szerencsétlen emberem".

Benő hát neki vágott még egyszer az életküzdelemnek; miközben Etelka és a gyermekek otthon imádkozták a nevét, s várták, hétről-hétre, hónapról-hónapra, azt a bizonyos "jó hírt" hozó levelet. A nagy újságot, amely elmondja, hogy a papának végre beütött, felismerték a tehetségét, s már van egy nagy csomó pénze a bankban, itt küldi a jegyet, első osztályú kabinjegyeket, hogy csak induljanak rögtön, adjanak el mindent potom áron,

lesz ott Amerikában minden, nagy lakás, pompás butorok, talán még automobil is. Akkor aztán majd az orra elé lehet tartani "a világnak" a levelet, s vissza lehet fizetni a sok keserűségért azoknak a "jóakaróknak", akik megkeserítették Etelka életét az örökös szemrehányással, hogy "ugy-e megmondtuk? Ugy-e igazunk volt, amikor óva intettünk, hogy hozzá menj, s bízattunk, hogy váljal el a haszontalan frátertől." Majd odavághatja akkor nekik: "Haszontalan fráter? Itt van ni, olvassátok: mire vitte Amerikában! Most ámultok és bámultok, ugy-e, pedig én megmondtam nektek! Nos, ha éppen tudni akarjátok: én csak erre vártam eddig, erre a nagy elégtételre, hogy lássátok be: mennyire igaztalanok voltatok az én Benőm iránt, aki lám mégis megmutatta, hogy ember a talpán, sőt küllömb legény, mint ti valamennyien."

Kucsma Benő azonban ezt, sajna, még mindig "nem mutatta meg." A nagyszerű jó újság csak nem akart megjönni, csupán örökös biztatás, reménykeltés. Olykor-olykor volt a levélhez mellé-

botognak tetette magát, s a barátai türethetlenné találták a képződéseit. Majd a másik szülőségbe esett, s cinikusan fogta fel a dolgokat. "Ej, mit eszemtem magamat. Ki tehet róla, hogy ily gyengének születtem. A sorsom meg van pecsételve. Nyomorultul, elhagyatva kell a legnagyobb szegénységben elpusztulnom: kell-e ennél szörnyűbb bünhődés azért a rettenetes bűnért, hogy nem tudok a pénzzel bántani, s nem vagyok jó üzletember? Hát szabad nekem a társadalom e gonosz, igazságtalan ítéletébe belenyugodnom, s végrehajtsam a halálos ítéletet magamon? Hisz ezzel elismerem az ítélet jogosultságát: "Haszontalan ember vagyok, tehát pusztuljak e társadalomból?" "Csak azért sem. Majd megmutatom én, hogy ki fogok rajtatok. Ki fogok az egész világon. És kifogok a bánatomon, s lelki-furdalásaimon is; csak azért is jókedvű maradok. Csak azért is elmozgok ma egy kicsit aszrakorai, hadd pukkadjon meg, akinek nem tetszik."

És amíg volt egy pár dollárja, szabad, vidám és boldog volt, mint egy madár. Rézusaszimben látta az életet; nagyon meg volt elégedve az élettel és önmagával, s szentül hitte, hogy belőle még nagy, híres és gazdag ember lesz, csak egyszer sikerüljön neki valami. Sosem volt tisztában azszal, hogy mi lesz ez a "valami"; talán egy pompás verkhót, a miért az emberek törni fogják magukat, hogy megvegyék, vagy egy bányatársaság, amelynek ő lesz a vezérigazgatója, esetleg valami magas diplomáciai állás. Mind ennek az előzése könnyűnek tetszett előtte, — amíg, mondom, volt a zsebében egy kis pénz. Ilyenkor nehéz volt az érzékenységet meghátrítani; az idegessége eltűnt, kedvvel dolgozott, úgy, hogy azok, akik tegnap még leszártak, szegénykedtek maguk előtt az igazságtalanságukért.

De hát ez az állapot, hogy a zsebét dunszadi érezte, ritkán fordult elő, s nagyon rövid ideig tartott. Mert a pénz hamarabb elolvadt a kezai között, mint a májusi hó. Akkor aztán megint a bánat, az idegesség, az öntudalat, a sóhajok és fogadkozások korzaka következett.

A levelek pedig mind ritkábban mentek haza, s a versek, amiket küldött, annyira tele voltak keserűséggel, hogy a szegény asszony nem tudta: miért potyognak oly sűrűn a könnyei, azért-e, mert az ő embere csúnyit szenved, vagy azért, mert a légvétel sorra omlanak össze. Hanem azért sokszót világról nem ejtett volna; sőt a levelei eszentul is tele voltak bátortással, vigasztalással, meleg szeretettel.

II.

Kucsma Benő éppen megint "letört" állapotban volt, amikor az utolsó levelet hazából megkapta. Sokáig nem merde felnyitni a levelet. Érezte, hogy szemrehányásokkal lesz tele, már pedig az a halálos ítélete lesz. Mert ha meg az asszony is elfordul tőle, ha az is elveszti benne bizalmát, akkor a sorsa csakugyan meg van pecsételve.

Csak lefekvés előtt bontotta fel, reszkető kezekkel, s mehöm futotta át a sorokat. Sokal egyetlen panaszos szó, hanem csupa enyéd lemondás, odandó hűség és szeretet árad belőle. Még ő vigasztalja az urát: "Ne csüggedj, édes, jó apukám, majd megéret és méltányol téged a világ. A költeményed remekmű, s a világ oly büszke lesz meg rólad, mint amilyenek én és a gyermekeid vagyunk jó- és balsorsban egyaránt."

Kucsma Benő sokszor berult az ágyra. Mennyivel jobban esett volna neki, ha inkább a várt szemrehányásokat olvashatja. Most látta csak igazán, mennyire méltatlan erre a hű teremtetére. Miért áltassa őket tovább balga ábrándokkal? Miért kesse őket továbbra is az ő vigasztalan, reménytelen életéhez? Nem lesz ő belőle soha semmi. Itt az ideje, hogy a nyugtól megmentse őket. Az életben nem tudott nekik hasznukra tenni, hát majd hasznukra lesz a halálával.

Egyetlen jó tettel tudott csak önmagának beszámolni; azszal, hogy évek óta hűségesen, pontosan fizette a biztosítását. A föld alól is előteremtette a pénzt, csak hogy le ne járjon a kötvénye. Négyezer dollár nem sok pénz, de koronákban: egész vagyon. Igen, most már nincs kegyelem. Meg fog halni; a haszontalan életét fogja feláldozni értük, hogy megváltsa vele a mult bűseit.

Előkereste a kötvényt, s tanulmányozni kezdte. És a míg a betűkre bámult, az idegi kisérlet lapultak, s a szabálytalanul ugráló szív lecsendült. A fizetési táblázatnál megállt. "Nini", gondolta, "már éppen négy éve van a kezemen, s már kölcsönt is kaphatnék rá. Sőt be is válthatnám, akkor többet kapnék: 374 dollárt. Egy egész vagyont, amennyi még nem volt a kezemen, mióta kint vagyok! Ezzel már lehetne kezdeni valamit. Ha látják, hogy sok pénzem van, kölcsönt is kap-

(Folytatás a 14. oldalon)

A szivárvány halála

*Soha olyan ékes szivárványt:
Abronsként fogta az Eget.
Soha olyan szent abroncsot még,
Olyan szélest, olyan ölelőt,
De ime, esteledett.*

*Már unták is bámolni, nézni
Parasztoz, barmok, madarak
Szegyenkeztek szemek és öklök,
Hogy ellágyultak ott a mezőn
Egy rongy szivárvány alatt.*

*Kacsingatott már csufolódva
A vén Nap is temetkezés,
Tetszett neki, hogy egy szivárvány,
Egy szin-csoda ámulást terem
Józan és trágyás mezőn.*

*Csak a szivárvány várt még mindig,
Folyton szebb lett, ahogy bukott,
Sírón nézett le a mezőre
S aztán beitták szent színeit
Távozó jelhő-hugok.*

*A vén Nap leesett mosolygón,
Föllélegzett egész világ:
Nem valók az izdai mezőkre
Ejéle bolond és nagyszerű,
Szent, égi komédiák.*

Ady Endre.

kelve is valami, aminek Etelka igen megörült, s a könnyeivel áztatta, s a gyermekekkel is megcsókoltatta azt. Nem utaltvány. Dehogy; annál sokkal értékesebb dolog: egy-egy szép vers. Olyan, ami nyomtatásban, sőt angolul is megjelent. "Te hozzád". "Hozzátek". "Kis feleségemhez", s hasonló címekkel. Kucsma Benő ebben nem amucigokodott. Verssel mindig készséggel szolgált övéinek.

Est nem megrovásképen állapított meg róla. Hisz tény, hogy nagyobb örömet okozott az asszonynak e versekkel, mintha pár dollárt küld helyettük. És szegény Kucsma igyekezett is, hogy egyszer már egy kis pénzmagot is szállítson nekik. De valaki mindig elikkasztotta tőle a keserves lelki kinok, önmegtartózkodás árán összekuporgatott dollárokat. A Benő. A Kucsma másik éneje: a könnyelmű, haszontalan fráter, aki nem tudott a pénzzel bántani, aki nem tudott a kisértésnek ellenállani, az olcsó, pillanatnyi élvezetek után való végakozását elfojtani. Pedig ez a vágy korántsem volt erősebb a családja iránti szereteténél. Csak hogy a család mezzé volt, a kisértés pedig közel. Ez a kisértés oly gyakori, meg oly erős volt, hogy lassan egész természetének találta, hogy neki muszáj engedelmesködni.

A visszahatás persze sosem maradt el. Valahányszor letört, mindig iszonyu boldogtalan volt: nem önmaga, hanem a családja miatt. Ilyenkor tele sirta a vankosát az igazi bubánat könnyeivel, s annyira elgyötörte magát keserű önváddal, hogy a téboly fenyegette. Hogy a bánatának okát leplezse,

Az
Mlle.
cenzo
erotik
ahhoz
elnök
De —
mégis
végén
Omp

Az a poz
jobban m

Amit az Egyesült Államok elnökének nem volt szabad meglátnia!

Mlle. Flory táncát a cenzorok tulságosan erotikusnak találták ahhoz, hogy azt Wilson elnök meglelhessen. De — hála istennek — mégis csak meglátta a végén. — "Hercules Omphale" lábainál

Az a póz, amin a cenzorok legjobban megütözköztek és amit féltek az elnöknek megmutatni

Mlle. Flory gyönyörű háta

Páris ünnepeit táncosnője Mlle. Flory, egzotikus ruháinak egyikében

A DOLOG úgy volt, hogy Wilson elnököt nagyon kifárasztotta a munka, mit a békekonferencián végzett, szükségét látta hát, hogy egy kis szórakozás után lásson. Összeültek hát a tanácsadói és megtanácskozták, hogy milyen színházba vigyék el az elnököt. Elvitték a Theatre Frécaiseba, elvitték a Gymnasebe, elvitték a Port Saint Martinbe, elvitték a Varietésbe, elvitték az Ambiguibe — az elnök mindenhol jól érezte magát, mosolygott és előadás után meglegedésnek adott kifejezést. A tanácsadók pedig boldogok voltak, hogy sikerült nekik az elnök elismerését kiérdemelniük. Az elnök azonban csak részben volt a helyzettel meglegedve. Részen egyáltalán nem volt meglegedve, mert kijelentése szerint irodalmi darabokat máshol is láthat, igaz művészetben egyebütt is gyönyörködhet, neki Páris kellene, az igaziak a hamisítatlan, a könnyelmű, a kedélyes, a malac.

Nosza, megrökönyödtek erre a tanácsadók: honnan vegyenek ők malacot? Az egyiknek azután eszébe jutott, hogy az egyik kis színházban ját-

szanak egy pantomimet, amelynek az volt a címe, hogy Hercules Omphale lábainál és hogy ebben a francia főváros egyik legünnepelebb táncosnője Mlle. Flory alakítja Omphale. Elakarták ide vinni az elnököt. De most jöttek a cenzorok. A cenzorok azt mondták, hogy ezt a darabot az elnök nem nézheti végig, annyira, hogy úgy mondjuk: párisi.

Az elnök azonban ragaszkodott a "fun"-hoz és ennek következtében mégis csak elment a színházba. Mikor kijött, a cenzorok nagyon le voltak főzve, az elnök ugyanis mosolyogva jelentette ki, hogy nagyon élvezett, a darabban semmi pikánsat nem sikerült felfedezni, sőt, amit Mlle. Flory csinál, az tiszta művészet.

Es így történt, hogy az elnök egy kedves emlékekkel távozott Párisból, míg Mlle. Flory a dicsőségéhez egy újabb láncszemet ragasztott: az Egyesült Államok elnökének elismerését.

Az eset természetesen óriási szenzációt okozott Párisban. A párisiak szeretik a tréfát és a pikáns helyzeteket és nem szeretik a komoly dolgokat és a komoly embereket. Epen ezért volt nagy öröm, hogy egy komoly államférfit, egy hatalmas országnak, a világ első köztársaságának elnökét rá tudták venni, hogy elmenjen és egy "pikáns" táneprodukeiót végig nézzen.

ürhetetlenek
k szélsőségbe
"Ej, mit
gy ily gyen-
pocásteleve,
yobb szegény-
ürnyűbb bün-
nem tudok a
ember? Hát
igazságtalan
am a hallos
rem az ítélet
nyók, tehát
árt sem. Majd
tek. Ki fogok
omon, a lelki-
dvü maradok.
it szórakozni,
szik."
szabad, vidám
naziiben látta
az ölettel és
le még nagy.
er sikerüljön
tal, hogy mi
a verakótet,
gukat, hogy
amelynek G
i magas dip-
e hüanyűnek
lt a szobában
száhsnyűségét
ndrvel dolgo-
g lecsültik,
alanságukért.
heit dussadni
vid ideig tar-
a hessi kö-
mögint a bi-
jek és fogad-
mentek haza,
le voltak be-
m tudta: mi-
szirt-e, mert
ért, mert a
m azért roh-
velni ezental
lison, meleg
tört" állapot-
szólóit meg-
levolat. Ezen-
már pedig
g az esemény
ma kímélet,
szóló.
veshető ke-
Sohal egyet-
d lemondás,
Még ö vi-
ji apukák,
Mig. A hűtö-
de lesz még
aid vagyunk
gyva. Meny-
kább a várt
latta csak
i tovatűre.
lálhat? Miért
na, reményte-
semmi. Itt az
st. Az életé-
nt, hát majd
magának be-
gesen, pontos-
i elöterem-
a hűvénye.
horonkban:
s hogyelem.
ogja feloldoz-
bűncit.
nyozni kezdte,
ni kiscé lecsil-
nive lecsende-
"Nin", gon-
nyben, s már
a válthatnám,
Egy egész va-
mben, mióta
deni valamit.
lcsönt is kap-

MADY

Írta: Heltai Jenő

MADYNAK esőkboltja volt, nekem pedig nem volt pénzem. Ezen az alapon hosszú ideig csak tisztelettljes távolságból gyönyörködtem benne, talán féltem is egy kicsit tőle, mint ahogy a szegény ember bizonyos félelemmel áll meg a ragyogó kirakatok előtt. Talán attól fél, hogy a szigorú kereskedő még a nézésért is pénzt fog kérni tőle.

Mindez Párisban történt, részint az első, részint a második emeleten. Az első emeleten én laktam, a fejem felett, a másodikon, Mady. Hogy én az előkelő első emeleten laktam és Mady csak a másodikon, az nem bizonyít semmit, nekem is, neki is, csak egyetlenegy kis szobánk volt. Az egész ház, amely kívül a Family-Hotel nevet viselte, belül ilyen kis szobákra volt felosztva. Az ember nem azt a szobát kapta benne, amely az anyagi viszonyainak a legjobban megfelelt, hanem azt, amely éppen üres volt.

Mikor én beköltöztem, Mady már egy éve a második emeleten lakott. Először a lépcsőn találkoztunk, éppen akkor jött le, amikor én a szobámból kiléptem. Egyszerű volt, és elragadó. Ahogy a keskeny csigalépcsőn lefelé kanyarodott, komolyan azt hittem, hogy ilyenformán jöhetnek le az angyalok a mennyországából. És felnéztem az ötödik emeletre, mintha a csigalépcsőnek a háztetőn túl is volna folytatása a kék magasság felé. Nem, nem volt folytatása, ott már csak egy sötét folyosó volt, amelyen a háziszolga és a szobaleányok laktak, a lakók üres ládáinak szomszédságában.

Ezenközben Mady leért a földszintre és erőteljesen becsapta maga mögött az üvegajtót. A Family-Hotel ódon falai erre elkezdtek im bolyogni és valami kevés vakolat az én fejemre is esett. Eppen az orrom előtt esapódott be az ajtó, tehát megálltam. Bizonyos szimbólumot láttam ebben az ajtóbecsapásban, aki úgy esapja be az ajtót, minő fölényvel esaphatja be a férfiakat?

A becsapott ajtó előtt megállván, ama fiók felé néztem, amelyben a Family Hotel zugori, de becsutott tulajdonosa a leveleimet szokta elhelyezni. Némi csalódással vettem tudomásul, hogy nincs levelem. Ez máskor is így szokott lenni, de má, tudja isten, rosszul esett. Először, mert elhagyottak és szerelmem nélkül lézengőnek éreztem magam, másodsor, mert ha most véletlenül százezer frankot kaptam volna táviratilag nem tudom kitől, nyomban megvettem volna Madyt magamnak. A százezer frankra annyira szükségem volt, hogy még be is szól-tam a Family Hotel tulajdonosának a lányához:

— Blanche kiasszony, nem hoztak nekem pénzt?

— Nem — felelte Blanche kiasszony egyszerűen, de kétségbejuttató értelmességgel.

Nem hoztak! Persze, hogy nem hoztak. Honnan is hozhattak volna! Mégis e pillanatban úgy éreztem, hogy valami nagy igazságtalanság történt velem. És mélabusosan kinyitván a becsapott üvegajtót, elmentem hazulról. Mondanom sem kell, hogy az ajtót még jobban becsaptam, mint Mady.

E napon azonban aránylag még is szerencsém volt, mert este újra találkoztam Madyval. Tizenegy óra tájban jöttem haza és éppen a

főntebb említett fiók előtt álltam. Természetesen megint leveleket és pénzesutalványokat kerestem. A fiók üres volt, mint egy nyári szünkör télen. Levettém tehát a szög-ről a kulcsomat, meggyújtottam a

maradékgyertyámat és éppen el akartam lépni, amikor a kapu kinyílt és a többször említett üvegajtó mögött megjelent Mady. — Hanyag előkelőséggel lépett a fiókokhoz, elvette a szobájának a kulcsát és a gyertyáját kezdte keresgélni. Am, odalenn már csak egyetlenegy gyertyatartó állt, az pedig komoran és üresen, gyertya nélkül.

— Ez kedves, — mondta Mady könnyed, de mégis nagy dühvel. — Elfelejtettem, hogy a gyertyám az éjjel kiegétt és...

— Ha megengedi — vágtam közbe előékenyen — följánlom önnek az enyémet. Nekem csak az ajtóig kell, odabenn, ugyis lámpát gyújtok.

— Köszönöm, — szölt Mady — ön nagyon kedves...

Ezt úgy mondta, mintha ezt mondta volna: "ugy-e bár, ma esütörtök van!" — és nekem még is valami édes melegség lopózott a szívembe. Fölmertünk az első emeletre és az ajtómnál megálltam.

— Ez a maga szobája? — kér-

dezte Mady. — Érdekes! Éppen alattam lakik.

Ez tényleg nagyon érdekes volt, bár, ha most visszagondolok rá, igazán nem tudnám megmondani, hogy miért volt érdekes? De akkor az volt. Azonban Mady nem ereszkedett hosszabb eszegezésbe, elvette tőlem a gyertyát és rövid, de határozott "Good night!" után eltűnt a mennyszárgba kanyarodó csigalépcsőn.

Ez éjjel nem sokat aludtam. Az öreg Family-Hotel falai papirosból voltak, mindent meg lehetett hallani, ami a szomszédban történt. A fejem fölött pedig Mady

ruhadarabot és a tolvaj óvatosságával kezdtem fölfelé mászni a második emeletre. Megjegyzem, hogy ha minden tolvaj ilyen óvatosan másznék, a lopások száma csakhamar megdöbbentő arányokban esőkkene. A lármától eltekintve, minden baj nélkül érkeztem a Mady ajtaja elé, ahol kissé megpihentem. Körülöttem sötétség. Ez némileg megnyugtató. Olyan bátorsággal, amelyért utólag kalapot emelek magam előtt, megnyomtam a kiléscet. Az ajtó nem nyílt ki, az ajtó be volt zárva. Kopogni? Ez már veszedelmesebb dolog lett volna. Szóval, az ügy nem sikerült és én lemondással és keserőséggel vonultam újra le a szobámba.

Szerencsére, nemsokára elaludtam. Álmodtam is, azt álmodtam, hogy földrengés tört ki és Mady ágyastul együtt a szobámba zuhant. Nem is volt olyan kellemes álom.

Mindegy! Azért mégis szerelmes voltam Madybe és minél többször találkoztunk, annál boldogtalanabban és annál reménytelenebbül. Mady nekem elérhetetlen volt, nem a tisztesség, hanem a drágasága miatt. Sajnos, Mady kitűnő kereskedő volt, akinél semmiféle megdöglöttség, könynyelműsége nem lehetett számítani. Maga Carnegie sem lehet jobban, ha businessről van szó. És a Mady üzlete a szerelem volt.

— Nekem esők-boltom van — szokta mondani úgy, ahogy más ember azt mondja: nekem kalapkereskedésem van.

Ha néha mégis udvarolni mentem neki, rám nézett a nagy buzarvirág-szín szemével.

— Hagyjuk ezt — mondta csaknem szigorúan. — Mire valók ezek az ostobaságok? Magának egy garasa sincs. Be merne maga menni egy ékszerészhez, hogy semmi-ből egy gyűrűt vegyen nála?

— Nem erről van szó! Én szeretem magát, Mady.

— Szeret! Szeret! Dehogy szeret! Csak úgy maga egy kicsit naiv is, meg egy kicsit önző is és azt hiszi, hogy ha magának nyolc fogásos vacsorára van gusztna, azt ugyanannyiért kell megkapnia, amennyiért máskor a népkonyhában ebédel...

— A maga allegóriái a sirba visznek — mondtam sötéten. — Ha maga is szeretne engem...

— Ha én szeretném?...

Mady mérhetetlen göggel nézett végig rajtam... és szeretni! Pláne engem szeretni!

— Megbolondult? — kérdezte aztán hidegen. — Miért szeressem magát? Mit szeressek magán? Nagyon szivesen vagyok magával, ha nincs más dolgom; megiszom a whiskyjét, vagy a borát... Ennek fejében beszélgetek magával, maga nézhet engem, gyönyörködhet bennem, néha a kezemet is megfogja... De mit akarhat maga ezen felül? Vallja be, hogy aránylag egész jó lány vagyok, mert alapjában csak az időmet poeszékolom magával, minden komolyabb cél és haszon nélkül.

— Igaza van — mondtam azzal a fenségességgel, amely a neveléssel határos. Tényleg, mit akaratok én ezen felül?

A kalapomat a szemembe huztam és elmentem. Ez hetenkint legalább kétszer ismétlődött.

Egy este, amikor megint a rendes kávéházam előtt ültem, Mady arra ment. Meglátott és lüktettem.

— Unatkozom — mondta, miközben az asztalon álló whiskyből töltött magának.

Én hallgattam és gögösen fújtam feléje a szivarom füstjét. Ezen az estén nagy ur voltam, harminc frank volt a zsebemben. És a szívemet valami érthetetlen, vakmerő és mégis valószínű re-

(Folytatás a 14-ik oldalon.)

A paraszt nyár

Nyomorék és cifra napjaim
Uri s ősi nyomába jár
Egy szép paraszt, egy ós paraszt:
A nyár, a lomha Nyár.

Boldog, aki az ő fia,
Boldog, akit a Nyár szeret,
Boldogok a Nyár fiait,
Az erős emberek.

Boldog, ki mindig újra kezd,
Boldog, kit az élet maraszt,
Boldog, aki vigan kasszál,
Boldog, aki paraszt.

A Nyár, a Nyár legjobb apa,
Oszja a békét és erőt,

Leveszem uri süvegem
A paraszt Nyár előtt.

A Nyár, a Nyár nem álmodik,
Kasszál, dalol és nem rohan,
Erősen biztosan arat,
Forrón és boldogan.

Én, uri Őznek gyereke,
Kengyelűtő beteg vagyok:
Előttem Töl, nyomomban Nyár
S tavaszkor meghalok.

Rám lép a nyár győzelmesen
S szól lomhán, vigan, könnyedén:
Az én gyermekem volt ez is,
De sietett szegény.

Ady Endre.

EGYPTOM

AVILÁG egyik legrégebb kulturált országa. Művészete és irodalma régebb, mint a görögöké, sőt az orvostudomány is ez országban birja alapját. Gyönyörű ország, a Nilus folyása mellett, ezer költő mondának szülőanyja. Ki ne hallott volna a szent krokodilusokról? Ki ne ismerné annyira az egyiptomi történetet, hogy ne emlékezék a piramisokra, amelyek alatt a fáraók nyugosznak, ki ne emlékeznek a hallgatag szfinxre és a mumiákra? Ezek mind túlszámolt ismert dolgok.

A modern egyiptom történetéből ismeretes, hogy Napoleon a hadjáratai alatt leigázta, később meg az angolok fennhatósága alá került, ahol a mai napig is van.

A békekonzferencia alatt sok szó esett Egyiptomról. Mert dacára, hogy angol fennhatóság alatt állott, tulajdonképpen a régi urai, a törökök tartottak rá igényt. Valószínű, hogy most majd közös bizottság intézi el az ország belügyeit.

Cairo, az ország fővárosa egyike a legérdekesebb városoknak. A keleti tünység itt találkozik az európai, a nyugati üzletszerűséggel és fürgeséggel. Komoly, fehér burnuszos arabok járnak az utcáin és török kávéházak ponyvája alatt törökök szívják a csibukot és szüresölik az igazi, a hamisítatlan török kávé. De tele van fehér ruhás európaiakkal, főleg angolokkal, akik, ha egyszer betették ide a lábukat, többet nem akarnak eltávozni, mert az a hitük, hogy Cairo megérdemli a mohamedán becézgető elnevezést: "A gyönyörű város".

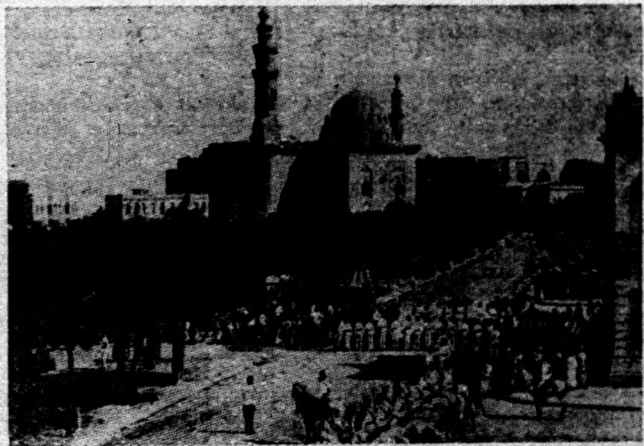
AZ 6S NILUS PARTJAINAL

Fellah lakások a Nilus partjain. Ezek a kevés igényű emberek ma épen úgy élnek a partokon, mint kétezzer esztendővel ezelőtt, mikor még a fáraók uralkodtak az országban.

Franciák is meglehetősen számban találhatók Cairobán, ezek többnyire a vendéglőknek és szállodáknak a tulajdonosai és alkalmazottjai, míg az angolok inkább hivatalnokok és kereskedők. Az angolok rengeteg iparágat vezettek itt be és a kereskedelmet fellendítették. Ezenkívül az angol tőkének nagy érdekeltiségei vannak itt,

ami miatt az egyiptomiak meglehetősen rossz szemmel néztek egy időben az angolokra. Sőt talán még most se mult el ez a felfogás.

Az állandóan ott lakók között azonban folyton megfordulnak az idegenek, a turisták, akik mind szívesen látogatnak el a csodálatos országba, amelynek hírét már annyiszor hallották. Ezek a turisták azután

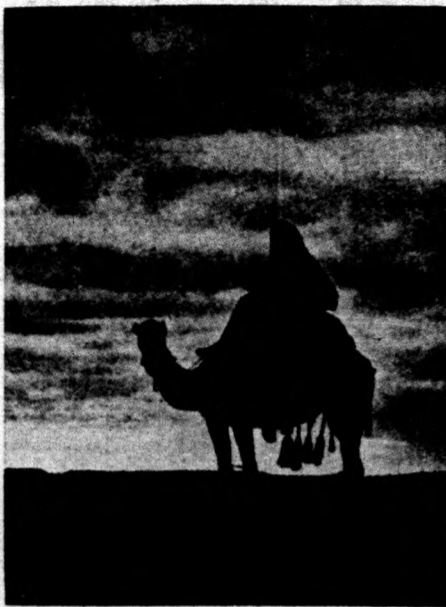
ÜNNEPÉLYES KÖRMELET KAIRÓBAN

Bennszülött katonák elkísérik az alkirály palotájába a kiswat, vagyis azt a takarót, amit az igazhitűek elküldenek a mekkai szent kőre. Ez minden évben megtörténik és igen ünnepélyes és színes processzió keretében történik.

nem ritkán le is telepsznek Cairobán és szaporítják a kereskedők számát. Mert, mint már fentebb említettük, kevés oly európai van, aki hosszabb ott tartózkodás után olthatatlan szerelmet ne érezen a gyönyörű városa iránt. Egyiptom egyik legismertebb export cikke a cigaretták. Ki ne hallott volna a gyönyörű egyiptomi cigarettáról? Egyiptom lakossainak egy tekintélyes százaléka foglalkozik a dohány termesztéssel és a cigarettagyártással. Az ország legkülönbözőbb részeiben vannak gyártelepek, ahol az egyiptomi cigaretták legkülönbözőbb fajtaikat gyártják.

A régi Egyiptomról a legkülönbözőbb mondák maradtak fenn. A legismertebb ezek közül a Nilussal, a "Szent folyó"-val van összefüggésben. Ismeretes, hogy Egyiptom földjét a Nilus kiöntései termékenyítik meg. Bizonyos időközben a folyó kiönt s mikor iszapot hagy maga után, egyuttal tulajdonképpen termőföldet hagyott hátra.

Volt azonban idő, mikor a Nilus elmulasztotta a kiöntést. A régi Egyiptomban ilyenkor ünnepélyes körmenetet rendeztek, amelynek valóságos színeze volt. A körmenetet papok vezették. Előttük, az általuk kiválasztott szüzek haladtak, akiket a Nilus menyasszonyainak neveztek. A leányok menyasszonyi ruhába voltak öltözve és örvendeztek a halál gondolatára, amely rájuk várt. A Nilus előtt a körmenet megállott és a papok, ünnepélyes szertartás után, a leányokat megáldották, mint a szent folyó menyasszonyait és belökték őket a folyóba, ahol aztán megfulladtak. Mint fentebb már említettük, a leányok, akiket gondos kutatás után válogattak ki erre a szerepre, boldogok voltak, hogy rájuk esett a választás és örömmel fogadták a halált, mely dicsőséget hozott nevüknek.

UTAZÁS TEVEHATON

Régebben az egyiptomi pusztát arab lóval, vagy tevével utazták be. Ez a romantika azonban a legújabb korral szintén kiveszett. Ma már automobillal közlekedik a pusztán, sőt nincsen messze az idő, mikor repülőgép száll majd felette.

AZ EGYPTOMI VÁROSOK "VIZVEZETEKE"

A régi egyiptomi városokban még mindig divatos az ősi vízvezeték: az, amelyet egy ember a hátán hord és kérésre ad csak belőle. Bár vannak modernné vált városok, amelyek felébredtek az évszázados letargiából és modern vízvezetékkel is vezették be a régi mellé.

A FÖLDMIVELELESÜGYI BIZOTTSÁG TELJES ÜLÉST TART

Van Egyiptomban egy úgynevezett földmívelésügyi bizottság, amelynek tagjai csak bennszülöttek lehetnek. Ez minden esztendőben nagy gyűlést tart egy Shoubra-El-Namleh nevű kis faluban.

Az öreg urak asztala hirtelen elcsönnesedett, a mikor arra mentek a "gyerekek." Nyole pár derülten csillogó szem nézett a fiatal szöke nő után, aki egy nagyfejű, tagbaszakadt szeplős fiú oldalán kisietett a vendéglőből. Az öreg urak egy szempillantásig még a levegőbe meredtek, aztán zajosan, szinte fiatalos hévvel kapkodták egymás szájából a magasztaló szöveget.

— Merő friss erő és egészség — rajongott egy magyaros képű öreg ur.

— A fiataloknak ez az édes bizalmassága gyújt — folytatta a másik, amire egy kicsinyég elcsönnesedett: visszagondolták talán a múltba.

Különös volt az öreg uraknak a barátkozása a "gyerekek"-kel, ahogy maguk közt a fiatal párt elnevezték. Az utcán alig nézelődő öreg urak elé betelepültek a vendéglőbe a fiatalok s az asztaltársaságnak, akár akarta, akár nem, észre kellett venni a két emberfiókát. Az öreg urak a komoly diskurzus közben eleinte alig-alig pislantottak át a másik asztalra, de később annál nagyobb gyönyörűséggel nézték az évődő gyerekeket.

Szerényen dévajkodtak a fiatalok, nagyon szemérmesen. Csak a kezük ért össze futólag, mire úgy rámosolyogtak egymásra, hogy esupa gyönyörűség volt. Ahogy egy tálból kínálták egymást s egymás javára ravaszul elkerülgették a java falatokat: maga volt a kedvesség. Minden harapás kenyéren osztottak, a poharat is úgy forgatták, hogy ajkaikkal egymás nyomát érintették. Mikor távoztak, össze se karolták, mégis össze simult a két test. Viselkedésük nem volt feltűnő, szeretkezésük nem izléstelen: az öreg uraknak azért is tetszett olyan nagyon.

Roppant megkedvelték a két gyereket. Elnézték a gömbölyű keblü, szöke hajú nőt s örültek minden mozdulatának. Nem a kéjencek mohóságával, a derűs kedvű öregek tiszta örvendezésével élvezték a bájos női gesztust, a mellyel a rakoncátlan aranyszálakat simította ki hömlokából a lány. Gyönyörködtek a nedvesen csillogó apró gyöngyfogakban, az élveteg piros szájban és a csipő hullámos vonalában. Rokonszenveztek a formátlan, nagy darab fiuval, akinek szeplős arca sok becsületességet árult el.

— Szerencsés betyár, — mondogatták szeretettel — szép kedvese van. — S mosolyogva rázták a fejüket, mintha korholnák a gyerekeket.

— Szép bizony... a kedvese. Ebben a szóban valami báj rejlett az öreg urak számára, mert mindegyik kiejtette, hogy a saját szájából is hallja. Talán nem vették ajkaikra már évek óta.

— A kedvese... a kedvese. Ismerni kell ezt a fajtáját az öreg urnak. Fiatal korában elfoglalja a munka, a hivatal. Feleségül vesz egy jó, de szimpla lányt, aki bizonyára derék asszonya lesz házának. Ami kis ábránd a lelkében élt, csakhamar sirba dől. A nehéz munka, amely csaknem élete végéig kíséri, nem engedi meg sem az érzélgést, sem a tépelődést. Asszonyával nagy egyformaságban napjait és elégedett, ha nem éri el a nyíltabb csapásai a sorsnak.

Öregéjére azonban, amikor a munka elöl révbé menekült, mindegyik keserűség nélkül fölfakad benne egy melegebb forrás. A nagy szűz: törni, előre, már nem

A "GYEREKEK"

Irta Urai Dezső

apaszt le benne minden mást s így fölbuzoghatnak azok a meleg erecskék, amelyek kissé rideg fiatalosságában szikla alá menekültek. Minden keserűség nélkül érzi, hogy élete valamivel mögötte maradt annak, ahogy elképzelté és a hogy végig tudta volna élni. S ilyen hangulatban érzéki inger

mozdulata, minden tekintete oda-irányul, hogy újra meg újra megnyerje a másikat. Az a tudat, hogy függetlenül, szabad akaratunkból cseleksziünk, fölemel, mint férfit és az a kétségtelen bizonyosság, hogy a nő, ha nem szeretné, nyomban elhagyhatna bennünket és így jelenléte szerelme tanúsága,

nélkül fogékony fiatalok szerelme iránt s azokat nézve, bennük önmagát éli újra, helyesen.

Ígyen lelkületű öregek gyűltek össze mindennap a kis vendéglőben egy-két pohár borra, egy pár nyájas szóra. Egy darabig beérték azzal, hogy némán sütkéreztek a gyerekek fiatalosságában. De egyszer a merészebbje egy esokor ibolyát rakatott az asztalra — persze a gyerekek távollétében. Aznap este a társaság egyik része izgatottan, gyengén restelkedve, a másik öreges gavallériával várta a fiatalokat. Mikor a gyerekek bejöttek, a szegénylősek a pohárra meredtek és nem kaptak az asszony mosolyából.

Azontul a fiatalok mindig köszöntek, valahányszor jöttek-mentek. Amazok meg annál jobban törődtek a gyerekekkel.

— Hátha nem is a kedvese, — aggályoskodott az egyik — hát-ha...

— No bizony, ezer lépésről meg látszik, hogy csak úgy szeretik egy mást. Ugy... izé... no ugy, ha mondom.

— Mert ebben rejlik ám a báj — magyarázta az aggódó, aki valahol külföldön szippantott magába egy kis szabad levegőt. — A férj és feleség viszonyából, még a legnagyobb szerelem esetén is, hiányzik egy finom árnyalat, ami csak az ilyen szerelmekben van meg. A hitvesek közti viszonyt egy csipetnyit megdermeszti a biztosságnak az a tudata, amely az esküből, a szilárd kötésből fakad. Az egész csak lehelleltnyi különbség, de az avatott szem meglátja.

Az öregek esőndesen bölintottak erre a beszédre: értették.

— Igaz, — hagyta helyben egy öreg mérnök — a házasság viszonyból hiányzik az a folytonos harc, amelyet két ilyen köztaláltság egymáshoz nem kötött teremtés folytat szerelméért. A felek minden

kimondhatatlanul boldoggá tesz.

A csillogó szemű öreg urak szaporán bölintgattak erre a rebellis beszédre. Egy pereig sem gondoltak arra, hogy gondolkozásuk polgári szempontból erkölestelen: az a pohár bor, amit ittak, körösz-tülsegítette őket a köznapi, amelyen az évek hosszú során magukba erőszakolt és bensőjükben megcsontosodott fölfogásuk nem engedték volna, hogy tulszárnyaljanak. Rajongásuk még a helyes itéletlől is megfosztotta őket.

— Van-e ennél tökéletesebb boldogság? — kérdezték egy fő-rőbb vérhullám hatása alatt. Nem jutott eszükbe, hogy ez a boldogság az élet viharában, a folytonos együttlében megfakulna: ők úgy vették, ahogy egy órára maguk előtt látták.

— Tulajdonképpen gonosz esont ez a nagy darab fiú, — zsörtölődtek. — Ki tudja: talán elcsábította a lányt, talán el is hagyja valamikor.

— Hohó, az ilyen viszonyt nem lehet elszakítani. Az szeretefoszlik magától, fájdalom nélkül. Széthull édes emlékekre.

Az öregek elhatározták, hogy nem állnak meg az ibolyacsokornál, hanem a következő este nagy mérszen megismerkednek a "gyerekek"-kel. Ki is főzték szépen, hogy ketten átmennek a fiatalokhoz és azzal a kifogással, hogy a mérnöknek nevenapja van, átnvitálják a "gyerekeket" a maguk asztalához. A multság azonban elromlott, mert másnap este az öreg urak hölgyvendéget kaptak: a mérnök, akinek csakugyan neye napja volt, magával hozta feleségét. Nem önszántából tette, — sugva azonnal kimentette magát a többiekkel — az érdemes hölgy csupa szeretetből jött. Kedves asszonyosság volt, a természetes, lármas fajtából, az öregek mégis kényelmentlenül érezték magukat. Az

asszonyosság hangossága elriasztotta a helyiség meghittsége, az egészséges, rikácsoló nevetés elhessegett minden hangulatot. Az öregek fanyar mosollyal udvariaskodtak és alig mertek átpislantani a gyerekekre. Kivált amióta a mély nőkné is átnézett egyszer és szemöldökeinek hirtelen fölirántásával szinte lebirálta a két "gyerek"-et. Mintha a meleg szobába jeges levegő csapott volna: csakhamar megdermedt még az erőltetett jókedv is.

Jókor hazamentek.

Másnap megkísérelték, hogy a régi kerékvágásba zökkenetsenek mindent: nem ment. Szégyelték magukat, mint a szerelmes diákok, akiket ömlengéseikért kinevetnek a nagyok. A szemöldöknek azt az egy rándítását úgy érezték, mint valami leforrázást. Hogy elzavarják ezt az érzést, átnvitálták a fiatalokat. Különös ceremónia nélkül, csakugy áthívták őket.

A gyerekek átültek ügyetlenül hajlongva. Közelről az asszonyka szemei alatt szeplők viritottak.

— Kerekes Sándor — mutatkozott be a fu és hozzátette: — a feleségem...

— Tessék? — szaladt ki a mérnök száján.

— A feleségem — szölt félszegen Kerekes.

Az öreg urak feszegettek.

— A felesége — gondolták magukban és nézegették a nő tuszurásos ujjait. Az asszony ruháján egy izléstelen szalag teljesen elrontotta a harmóniát. Közelről oly furesa volt minden: mint egy jól szemügyre vett színházi díszlet. Az asszony köznapi dolgokat beszélt és ezáltal mosolya sokat vesz tett bájoságából.

Az öreg urak szégyenkeztek diákos rajongásuk miatt és aznap este jókorabb távoztak.

A halál rokona

*En a halál rokona vagyok,
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki elmegy.*

*Szeretem a beteg rózsákat,
Hervadvó, ha vágnak, a nőket,
A sugaras, a bánatos
Ősz-időket.*

*Szeretem a szomorú órák
Kisértetes, intó hívását,
A nagy Halál, a szent Halál
Játszi mását.*

*Sirókat és fölébredőket,
S dér-esős, hideg hajnalon
A mezőket.*

*Szeretem a fáradt lemondást,
Könnyetlen sirást és a békét,
Bölcsék, poéták, betegek
Menedékét.*

*Szeretem azt, aki csalódott,
Aki rokkant, aki megállott,
Aki nem hisz, aki borús,
A világot.*

*En a halál rokona vagyok,
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki elmegy.*

Ady Endre.

befolyása
Havendél
mányzója
lét élvett
1692-ben
gyobb szá
Mik
tőzkodott
hogy a v
bejárás a
azokból a
landán f
szélsébe
Chesaper
barátján
levélhez
seket és
hogy Virg
a Csende
regi felfe
képet. Hu
Kelet Ind

születés
szintén is
záseinak
a neve is
angol ket
szegődött
fedez a
utat. E
hogy egy
északi a
a terve n
hogy az
jutott el
következ
a társas
dult, hog
ha vezet
kelet felé
sikerült.
jegyzí, h
tengeri a
asszonyte
ban az id
sebb emb
ben. A kü
dia, mint
kezték
megnyerj
ben, hog
amelyet
nk neve
hogy Kim
Azon az
Hudson ö
sege fell
tek. Huda
tet egy k
hagyták g

dök nagy
kedni kez

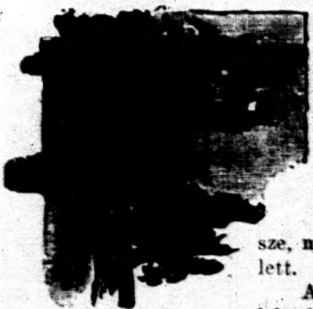

küldtek ki
dó telepet
ket a ma
sikat a ma
nek helyét
hívták. Ke
azonban M
New York
építettek
mai New Y
E várat el
damauk.
juk főváro

AMERIKA TÖRTÉNETE

X. FEJEZET

MAINEBEN az első végleges település 1625-ben létesült, Pemaquidban. Ezt a települést 1652-ben Massachusettshez csatolták, később ismét elválasztották, majd megint oda csatolták, míg végre 1690-ben, mikor Massachusetts alkotmánylevelét véglegesítették, ez államot is hozzácsatolták. Maine addig maradt Massachusetts része, míg 1800-ban az Uniónak önálló tagja nem lett.

A New England államokat alkotmánylevelük alapján kormányozták. Ez alkotmánylevelük függetlenekké tették őket és mentesekké Anglia befolyásától. Plymouthnak, Rhode Islandnak, Massachusettsnek, New Havennek és Connecticutnak meg volt az a privilégiuma, hogy kormányzóját ő maga választhatta. 1684-ben Massachusetts alkotmánylevelét elvették és ettől kezdve a kormányzóját az angol király nevezte ki. 1692-ben azonban visszakapta az alkotmánylevelét és attól kezdve nagyobb szabadságot élvezett, mint annak előtte.

Mikor John Smith kapitány Virginiában tartózkodott, állandóan a fejében járt az a gondolat, hogy a virginiai kolóniától északra valahol van egy bejárás a Csendes óceánba. Ez a nézete valószínűleg azokból az öreg térképekből támadt, amelyeket állandóan figyelemmel kísért, vagy az indiánok elbeszéléseiből, akikkel állandóan érintkezett, mikor a Chesapeake öblöt felfedezte. Levelet írt hát öreg barátjának, Hudson kapitánynak Angliába, és a levélhez mellékelte az indiánoktól hallott elbeszéléseket és egy öreg mappát. És figyelmeztette őt, hogy Virginiától északra meg lehet közelíteni a Csendes óceánt. Henry Hudson akkoriban már úgy ismerték, mint régi felfedezőt. 1609-ben, miután megkapta John Smith levelét és a térképet, Hudson elment Hollandiába és felajánlotta szolgálatait a hollandi Kelet Indiai Társaságnak (East India Company). Ez a társaság hajót

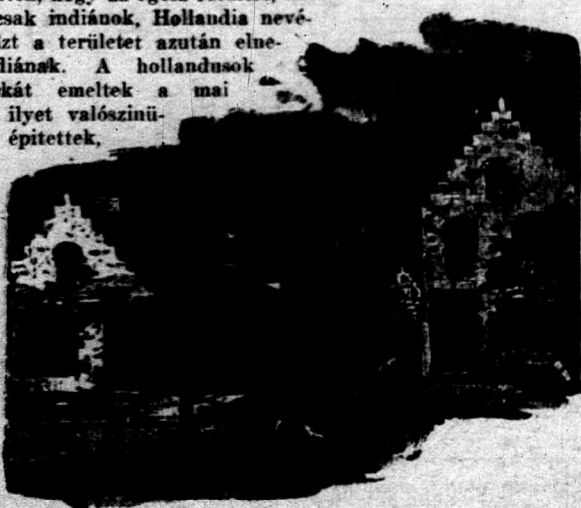

boesájtott rendelkezésére, amelyet a Félholdnak neveztek, husz tengerésszel. Megbízták, keresse utat Kinába, azzal, hogy Európa északi partjai mellett hajózik. A Félhold "Half Moon", kiesi hajóeska volt. Hudson kapitánynak sok dolga volt vele, de ettől eltekintve se tudott volna Kinába jutni az előbb említett utvonalon, tekintettel arra, hogy a partvidék tele volt jéghegyekkel. Ezért kénytelen volt a kísérlettel felhagyni. Ekkor észbe jött John Smith mappája és elindult Amerika felé.

Hudson délfelé eljutott egészen a Chesapeake öblö bejáratához és észak felé a part többi részét felfedezte. Eljutott először a Delaware öblöbe, aztán meg a mai new yorki kikötőbe. Abban a reményben, hogy majd eljut Kelet Indiába, tizenegy napig hajózott felfelé az ismeretlen folyón — a mai Hudson folyón. Mikor eljutott addig, ahol ma Albany áll, Hudson rájött, hogy a Kelet Indiába vezető út nem ott van. Ezért megfordult és visszavitorlázott Eusópába. Dacára annak, hogy Hudson angol volt, az utazását mégis hollandi zászló alatt tette meg. A következő évben pedig a hollandus kereskedők nagy számban érkeztek meg az általa felfedezett partokra és kereskedni kezdtek az indiánokkal. 1611-ben északfelé behajóztak a bostoni kikötőbe, délfelé pedig egészen a Delaware öbléig jutottak. Erre kijelentették, hogy az egész terület, ahol senki más nem lakott, csak indiánok, Hollandia nevében lefoglalják. Ezt a területet aztán elnevezték Uj Hollandiának. A hollandusok megerősített városkát emeltek a mai Albany helyén és illet valószínűleg több helyen is építettek, de állandó településeket nem

küldtek ki 1623 előtt. Két állandó telepet létesítettek, az egyiket a mai Albany helyén, a másikat a mai Brooklyn egy részének helyén a ezt Wallaboutznak hívták. Kereskedelmi gócpontja azonban Manhattan volt, a mai New York szíve. E telepen is építettek egy kis várat, amely a mai New York déli részén épült. E várat elnevezték Uj Amszterdamnak, megemlékezésül hazájuk fővárosára.

A hollandusoknak ezenkívül volt településük a Connecticut folyó mentén és a Delaware folyó partján. De az előbbi helyen ellentétükbe kerültek az angol telepesekkel, akik az egész országrészt a magukénak tartották. A Delaware folyó partján meg svédekkel volt ellentétük, akik ott meg 1638-ban letelepedtek. A svédok az ő területüket Uj Svédországnak nevezték, épen úgy, mint a hollandusok az ő területüket Uj Hollandiának, vagy az angolok az övéket Uj Angliának, vagy amint a franciák a kanadai települést Uj Franciaországnak. A hollandusok, miután hosszasan veszekedtek a svédekkel, végre 1655-ben, Peter Stuyvesant kormányzójuknak a vezénylete alatt kis flottát szerveztek, amelynek legénysége vagy hétszáz emberből állott, megtámadták és elfoglalták Uj Svédországot. A hars Delaware folyó mellett folyt le.

Az angolok ugyanakkor kijelentették, hogy az a terület, amely Uj Anglia és Virginia között van, Angliáé tulajdonát képezi. Kijelentették, hogy a tengerpartot még Cabot, másfél századdal azelőtt VII. Henrik angol király számára fedezte fel. 1664-ben, béke idején, négy angol hajó jelent meg New Amsterdam kikötőjében és a város megadását követelte. Az öreg és akaratos Peter Stuyvesant, a hollandusok kormányzója elhatározta, hogy harcolni fog az angolokkal. A város azonban védtelen volt, kevés lakossal bírt, azoknak se volt elég fegyverük a harcra, rábeszéltek tehát Stuyvesantot, hogy ne harcoljon az angolokkal. Az angolok a város megadása után azonnal etörölték a nevet és elnevezték az New Yorknak, miután azt a területet a yorki hercegnek ajánlották fel.

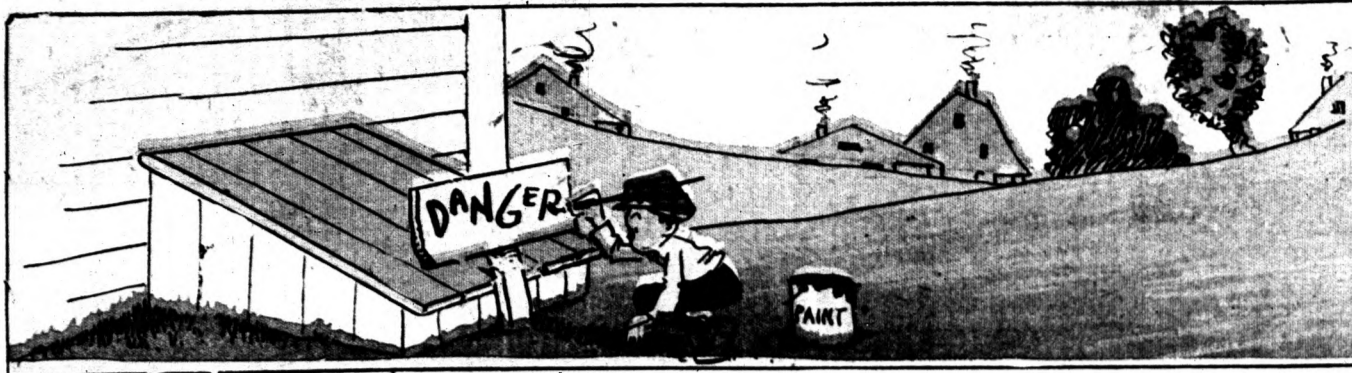
Abban az időben New Yorknak nem volt több lakosa ezeröttszáznál s ezen majdnem teljes számban a hollandi nyelvet beszélték. Ma legalább ezerszer annyi ember él New Yorkban, New York városának és más városoknak a lakói közül nagyon sokan származnak a régi hollandi telepesektől és még ma is a régi hollandi neveket viselik. A régi hollandusok egyszerű és szerény emberek voltak, akik igen mértékletesen éltek. Az első virginiai településnek a határát negyven mérföldön állapították meg. Ezt a második alkotmánylevelében tették az angolok. Virginia eleinte magában foglalta az egész területet, amelyet az angolok a magukénak vettek. A virginiai területből levágtak egy részt először a hollandusok New Jerseyben és Delawareban. Később levágtak belőle egy részt Lord Baltimore számára Marylandban. George Calvert, akiből később lord Baltimore lett, I. Jakab királynak volt a külügyminisztere. 1621-ben Newfoundlandban kolóniát alapított, amelynek Avalon nevet adott. 1627-ben elment erre a kolóniára, de itt az éghajlat olyan hideg volt, hogy két évvel később elutazott Virginiába.

Mielőtt elindult volna Virginiába, írt a királynak és arra kérte, adjon neki területet ott, ahol telepet alapíthasson. Lord Baltimore katolikus lett abban az időben, mikor Angliában a katolikusok ellen a legszigorúbb törvényeket hozták. Még a kolóniákban sem engedték meg, hogy katolikusok telepedjenek le. Épen ezért, mikor Baltimore megérkezett Virginiába, a telepesek ragaszkodtak ahhoz, hogy esküt tegyen, amelyben elismeri, hogy az Egyház feje az angol király. Mint katolikus ember, Baltimore ezt nem tehette meg s ezért a telepesek felszólították, hogy hagyja el a kolóniát. Lord Baltimore viszont azt kérte a királytól, I. Károlytól, adjon neki egy területet Virginiában a Potomactól északra. Ezt a területet a király rendelkezésére és a királyné tiszteletére Marylandnak nevezték.

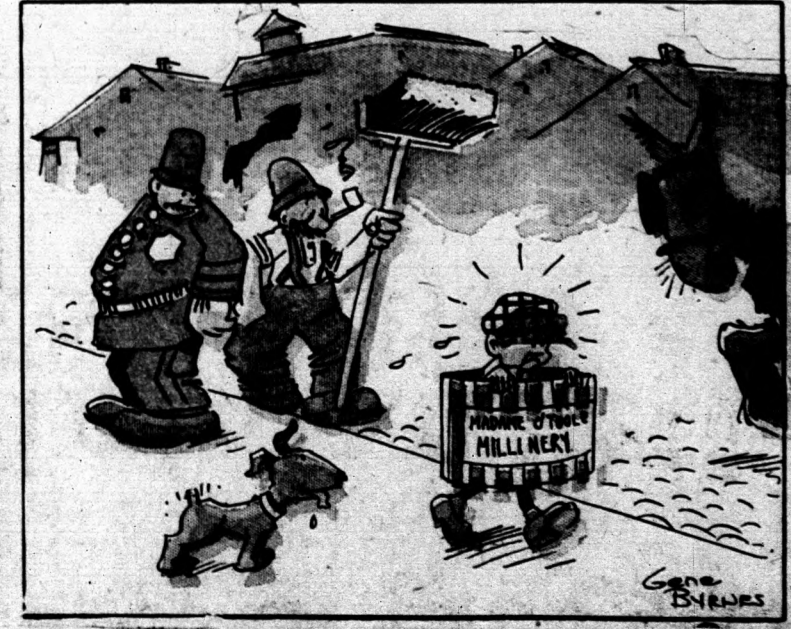
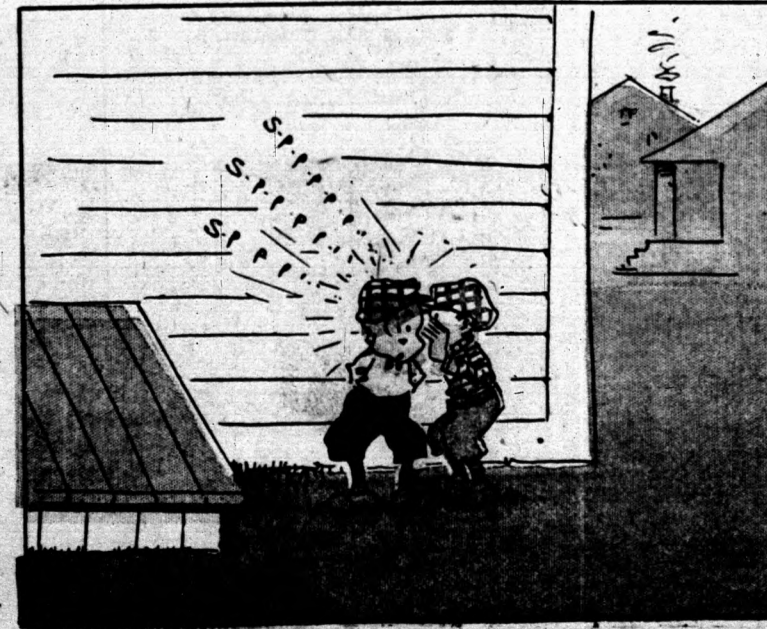
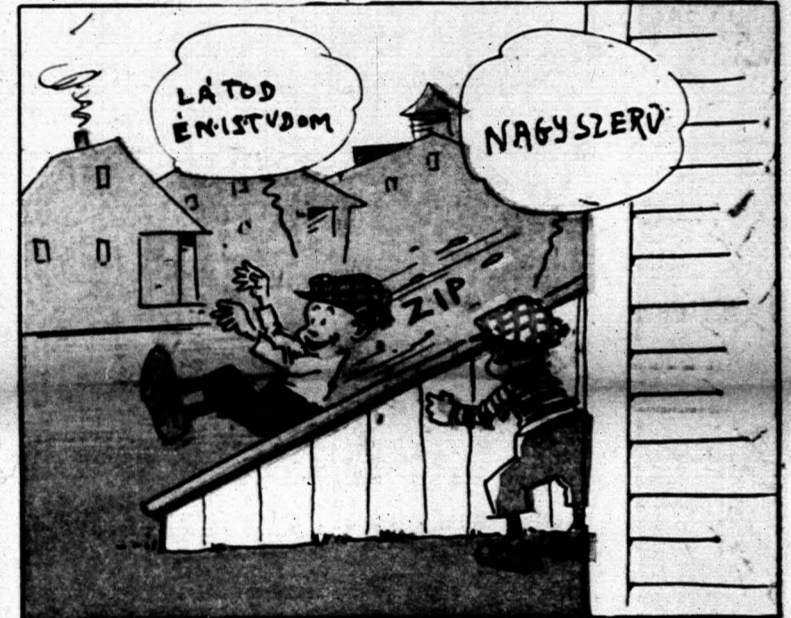
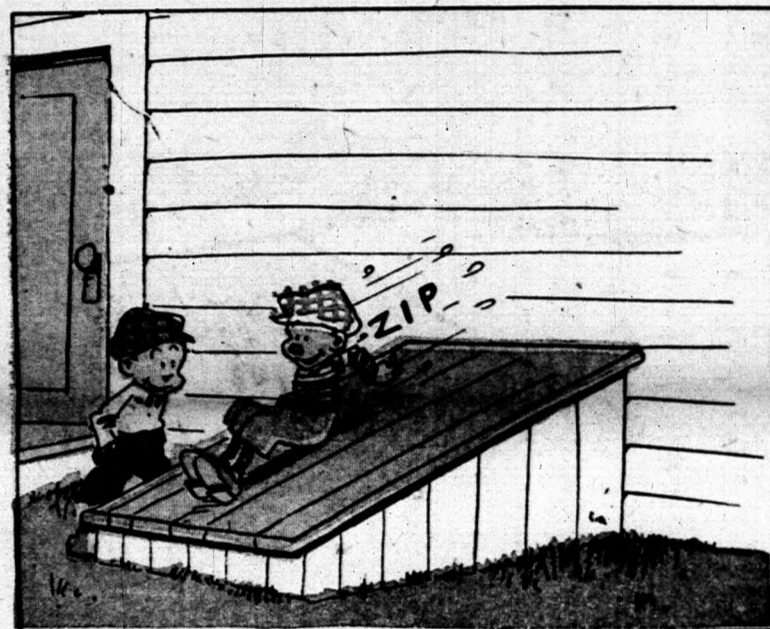
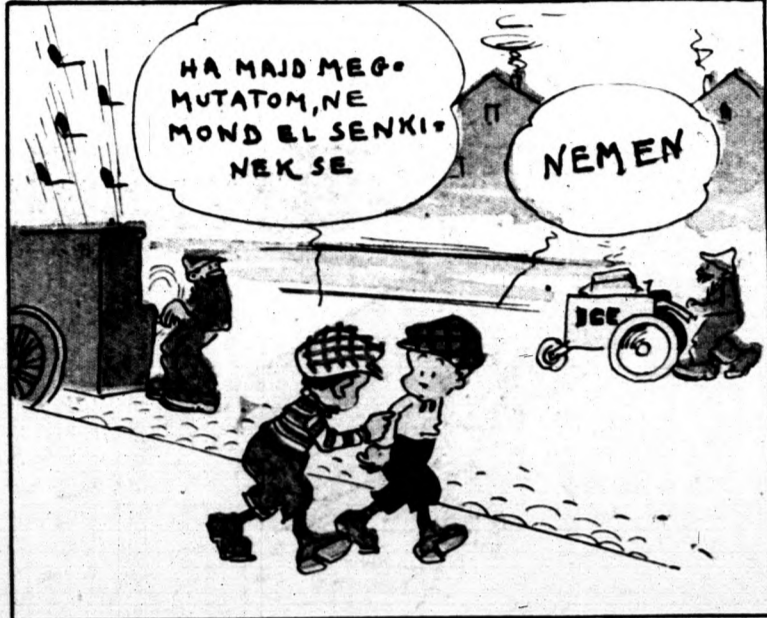
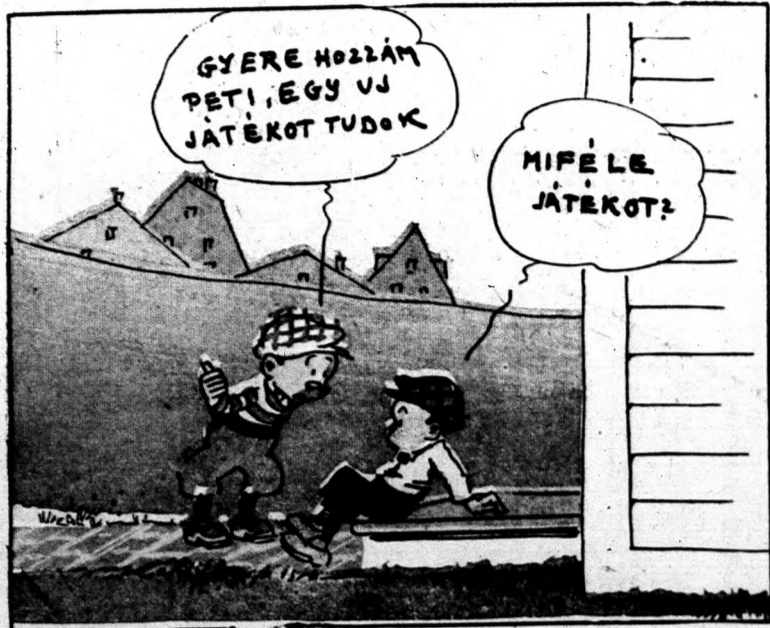
JOHN WINTHROP,
Massachusetts egyik megalapítója és az állam egyik legfontosabb szereplője 1580-ban született. Megválasztották a Massachusetts Company elnökének és mint ilyen 1630-ban magával hozta az alkotmánylevelét s egy egész tisztihart, aki segédkezzen neki a kormányzás munkájában. Majdnem egyfolytában kormányzó volt, 1649-ben behívték a házába. Igaz bíres ember volt. Mikor, mint kormányzó, valaki mérgező levelet küldött, vissza küldte neki azt, ammi a omjegyzéssel, hogy nem akarja, hogy az illető ilyen levelet küldjön rá. A földjét maga művelte. Élete utolsó éveit teltette, hogy "kedves és engedelmős fia" volt. Ezt a fiát szintén Johnnak hívták. Ez is fényes orvayeloki tündöklett és később ő lett Connecticut első kormányzója.

A VASÁR NAP NAGY HUMOROS OLDALA

Csintalan Peti Kalandjai

-Rajzolta- Gene Byrner.

ASSZONYOK LÁNYOK

Csipke és parfüm

A MODERN idők tüneményeséjéből való az esztétikának az a nagy, általános hatalma, mely a szép nőből árad. Hogy ennek a hatalomnak mi voltát — legalább részben — mindenkor a keret határozza meg, ez már régen lekerült a viták sorrendjéről. És mi is tulajdonképpen ez a keret? Semmi más — mint a ruha! Az a sokat szidalmazott, sokat ócsárolt valami, amire már sok ezerszer kimondták a lesújtó ítéletet. Amely örült fényezés, lehetetlen pazarolás, túlzás stb. stb. És amely mégis elengedhetetlen kelléke a kulturasszony szépségének, mert hiszen a vadon szépségnek varázsa már a naturalizmus, máskor a klasszicizmus terére tartozik.

A ruha lehet költemény, lehet művészet, de lehet otromba kontár munka is. Lehet átomnak is beillő poézis, valamint lehet vaskos szükséglete a hétköznapiasságnak. És mivel az ember lelke önkéntelen és akaratlanul is mindig a szépet keresi, úgy általában sokkal több híve akad annak a sok ezer aprósnak, mely ma a nők ruháját megalkotja.

Miképpen hiányozhaték ezeknek sorából a csipke? Az, amely oly hízlekedve simul egy-egy légiessen karesu női termethez, oly csábosan takarja a hófehér vállakat, a kivillanó hattyunyakat. Csoda-e hát, hogy ezren és százezren megkoekázatták a szemük világot, egyedül, hogy néhány méternyi valódi csipkével gazdagítsák a szép nők ruháját? És csoda-e továbbá, hogy a szép asszonyok ezeket és százezreket áldoznak azért, hogy megszerezzék azt a néhány méternyi valódi csipkét?

nyilvánvaló csipkét?

Bübbajos lengésével hódít a csipke, akár szorgos kezek reméke, akár szapora gép-szötte. És mindenkor esodás kelléke annak a női szépségnek, amely önmagát ideálizálni törekszik. Illetve fokozni az esztétikai hatást — a ruha segítségével. Finom pókhálósáljai közé olykor sok átom szövődik, sok remény bogozódik és — olykor tenger fájdalom verődik...

Ahol csipke van, ott csak a legrikább esetben hiányzik a parfüm. Az a valami, amely ma teljes mértékben lépést tart a kor fényűző halandóságával. És amelyről sóhajtvá zengik holmi elmaradt poéták: — Hová lettek nagyanyáink rózsavize és levendulás selymei — hová! — Helyettük raffinált idegborzongató illatsodák keletkeztek, amikért tündöklő aranyakkal fizetni — dehogyan haboznak a huszadik század divathölgyei!

Hízen tudják, hogy van valami ellenállhatatlan a szép nő körül lengő, finom illatban. Amely mintegy diskrét tolmácsa az ő komplikált lényének, amely vonz, csábít vagy — tiltakozik. Így keletke-

zett az illatszerek remekeinek az a dus tárháza, mely mintegy klasszifikálja a nők nagy társadalmát. Ma már tudjuk, milyen illatszert használ az előkelő nő, milyen a mondaine kísérelője és milyennel szagositja a maga szerény zsebkezdőjét a kis varróleány.

Sőt nagyon merész vállalkozást is látunk az illatszertészéről. A nők korát ezen az uton igyekeznek meghatározni. Eszerint: ilyen illat járna a fiatal leánynak, amilyen a Balsac korabeli nőnek, emilyen a nagymamának. Hát persze, ezen a téren érte el legkisebb diadalát a parfüm. Mert az ifjúságot megillető ibolyában fürdik a matróna is...

De az ilyen apró-cseprő kudarcot meg kell a divatnak bocsátanunk. Hiszen oly dusan kárpótol bennünket azzal a sok gyönyörűséggel, amit egy-egy csipkétől libbenő, finom illatot árasztó szép nő közelsége okoz. És ezért meg kell azt is bocsátanunk, hogy olykor túlzás esik meg itt vagy amott. Így is a női ruházat poézisének legfőbb tényezői ők — a csipke és a parfüm.

Pongyolákról

NAGYON sok, sőt majdnem minden nő életében egy külön fejezetet képez az otthon divatja, vagyis a pongyola kérdése. Mert hiszen nagyon kevesen vannak ma azok, akik tulajdonságos kényelemnek ítélik azt, hogy ellentétben az utcai ruha szigorú korrektségével, otthon egészen másként — lengő, kényelmesen öltözzünk. A dolgos családfőnek kétszeres munkabírást, teendőinek lényeges megkönnyítését jelenti a pongyola, míg a dolgozó nő a kimenő ruhával és fűzővel mintegy a munka gondját és fáradtságát veti le, hogy más, egyéni életet élhessen a saját négy falán belül.

Ilyen szempontból szeretjük a pongyolát és teljesen érthető az a nagy gond, amelyet a tervező művészek ennek a már nélkülözhetetlen ruhadarabnak szentelnek. A csinos, olykor fényűző pongyola ma ott van csaknem minden nő ruhájában, de mi voltát, illetőleg általános szabályt felállítani nem lehet. Mert egészen más pongyolára van szüksége annak a nőnek, aki háziasszonyi gondossággal maga néz utána a konyhában és gyermekszobában, egészen más ellenben a mondaine asszony pongyolája, aki selyemfalu boudoirban fogadja benne a ház meghitt barátait. A mindennapi élet prózája az egyik, tehát első sorban célszerűnek és talán tartósnak is kell lennie. Sötétebb vagy jól mosható szövetet vegyünk anyagául, kevés díszet tegyünk rá és egyszerűen szabjuk, varrjuk.

A kiváltságosok poézise a má-

sik, tehát a fényűzésnek és pazarizásnak kevés ennél hálásabb tere van. Selyem, bársony, krepp és linon a szövetje, csipke és himzés a dísz. Szín dolgában pedig valóságos orgiákat ülhet itt az otthon divatja.

Az egyszerű pongyolát mindig

röviden, illetve kerek aljszabással készítsük. Mert a hosszú pongyolánál kellemetlenebb dolog kevés akad sürgős munkánk közepette. Ellenben a szalonok szönyegén, a csupa illat és szépség keretben szinte nélkülözhetetlen a kisebb vagy nagyobb uszály. Ime, mind ebből világosan kitűnik, hogy ennek a két testvérnek csak a neve közös, de alapjában alig van nagyobb ellentét a divat világában, mint épen az egyszerű és díszes pongyola között.

A határt, illetve a helyes és helytelen alkalmazást tisztára a viselőjének tapintata és jóízűsége határozza meg. Mert azzal minden nőnek tisztában kell lennie,

hogy selymes, csipkés pongyolában állni a tűzhely mellé és indulni az élés kamra utvesztőjébe épp oly izléstelenség, mintha rendetlen, esetleg foltos pongyolában fogadunk valakit, aki bennünket látogatásával felkeres. Különben is a pongyolának csak addig van létjogosultsága, amíg minden tekintetben kifogástalan. A foltos, gyűrött selyempongyola épp oly visszatetsző valami, mint ha a legolecsóbb szövetből szabott. És talán éppen ez adja meg neki azt a

kellemetlen ódiomot, hogy a nők egyrésze a társadalmi formák teljes mellőzését tekintti kényelemnek. És nem átal rendetlenül jelenni meg az idegen szeme előtt. Néhány filléres kartonból, mólból és, barchentből szabott pongyolában csábító lehet az asszony, míg vagyont érő "robe de chambre" ben is az undornak egy nemét keltheti.

Gondolatok

Ma valami nem kész, ne mutogasd. Fél dolgok sohasem mutathatják az egésznek a képét, csak rontják a hírnevet.

Megfizetett

Egy budapesti színművészünk kisebb vidéki városban vendégszerpelevén, a részben talán az ő tiszteletére rendezett bálnak is részt vett. A város háza, amelynek disztermben a bált tartották, épen a szálloda átellenében volt, úgy, hogy a művészünk gyalog ment át a különben kövezet nélküli utcán.

Másnap játszania kellett, miért is, hogy kissé kipihenhesse magát, a hajnali órákban megszökött a bálból.

Egyedül érkezett le a kapu aljába, de itt váratlan akadályra talált: éjfél óta szakadt az eső és sártenger borította az utcát.

Piciny, kivágott cipőiben nem vágathatott neki a nagy pocsolóának a kétségbeesésében már szegyzeszemre visszazsa akart térni a bálterembe, midőn egy erőteljes férfihang szólalt meg a háta megett:

— Két hatosért átviszem a nagyságos asszonyt a fogadóba!

A bájos művészünk megfordult. Egy munkás zubbonyos, tagbuzakadt fiatal ember állott előtte.

Nem igen volt miben válogatni, a bokán felül erő pocsolóban lemaradnak a finom bál cipők, de tönkre megy a sok csipkét szoknya és selyem viganó is!

— Legyen! — mondá pár percnyel gondolkodás után a művészünk. Összefogta ruháját és szoknyáit s fél karjával az erőteljes fiatal ember nyakába kapaszkodott.

Egy darabig minden jól ment, a fiatal ember könnyű pehelyként vitte a szép asszonyt; de az utca közepére érve, épen a legnagyobb pocsolója előtt, hirtelen megállott.

— Nos, mi lesz? — kérde meglepetve a művész.

— Mi lesz? Hát az lesz, hogy csókoljon meg! — mondá határozottan a munkás.

— Mit mondott?

— Azt, hogy csókoljon meg... vagy pedig leterem itt a pocsolója kellő közepére!

A művészünk megdöbben. A helyzet tragikus, de kissé neveléses is volt. De, utóvégre is, az ember nem hal bele egy csókba! Hiszen a zsinpadon is hanyasor kénytelen vele! De meg a fiú különben nem is csunya! Így elmélkedett a bájos asszonyka és hirtelen elhatározással csokra nyujtá bájos kis eper ajkait... És az utazás mindkét fél meglegedésére csakhamar véget ért. A fogadó kapujában az asszonyka zavarában kissé elpirulva, elővette eresznyét és egy koronát nyujtott a munkásnak.

De ez tiltakozó mozdulattal lekapta sapkáját:

— No még csak az kellene! — mondá. — Hát kinek tart engemet, Köszönöm! Urasan meg vagyok fizetve!

regán Zerie libá benne a fakaliba el Bosoregán dídegy fürdő libákat s bá majd az orra hegy mint ott ült a ka nagy kővön. Ült a dig fázik vagy ké a feje már ugy közé, mint a szár n ba s az orója épa színű lett, mint a jusza.

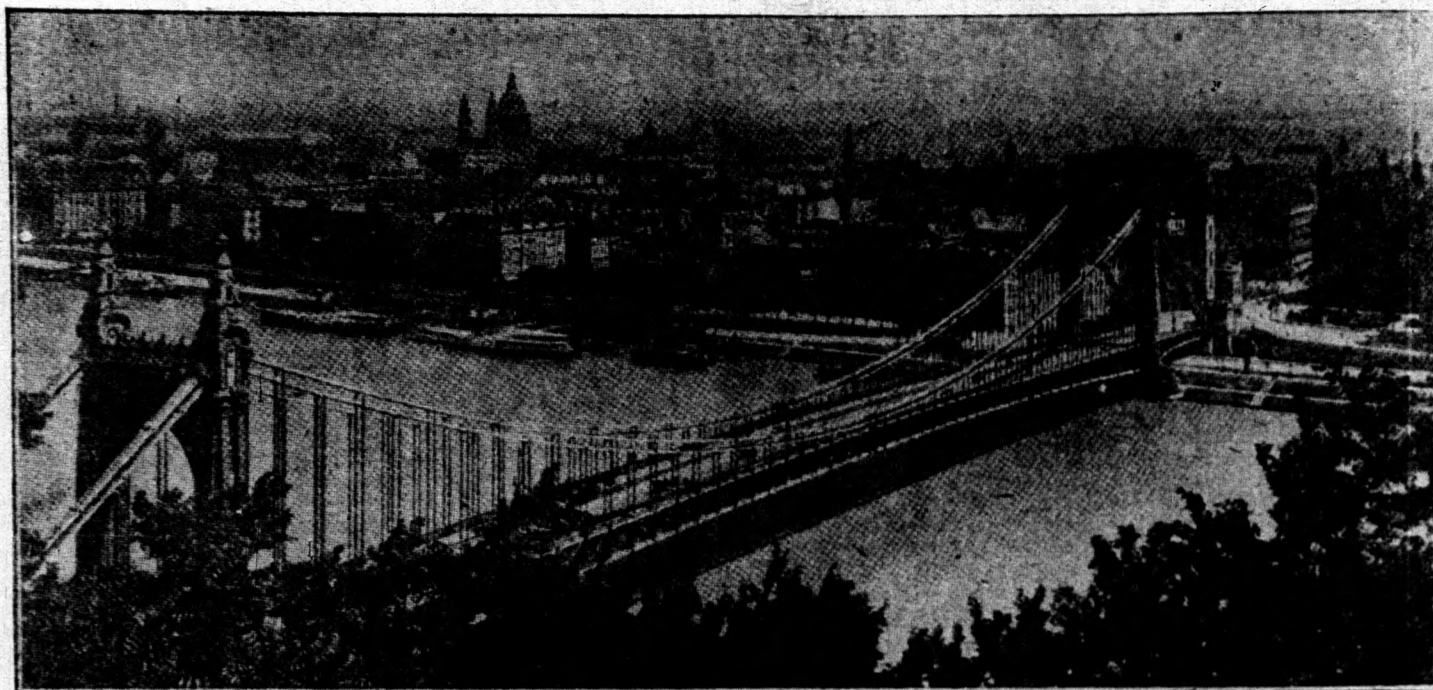
A két gyereke játszott. Olyan rajtuk, hogy a has ta el egészen s a nyaldosta meztelen a lág a fát, de a ke se érezték. Egész gények voltak és dött velük.

Az anyjuk bejár re dolgozni s az a a kaliba előtt ült a sipkája alól min arra nézett, amerre közzentelep volt. Hogy mit tudott ta nézni regge estig, azt még a rrisori nagyszaká pópa sem tudná mondani.

Egy délután Roz nia felől egy gyaló ember érkezett a teg és szomorú o viskója elé. Ez is tegnek. Látszott nyögve ült le Bosoregánál szemk egy másik köre.

Szélesvállu, szakállu, forradó arcu csavargó v boeskorban járt s vállán botra akasz egy pár esizmas lógott.

Mikor leült, leve a botot a vállára maga elé lökte. N gött és kárpokó s: aztán Bosoregá nézett s vállat von dörmögte:

Pest a budai várhegyről nézve. Az előtérben az Erzsébeti hid.

AGUSZTUS vége felé járt az idő s a Retyezát felől már jöttek a hideg, irgalmatlan szelek. A Sztrigyből valami kis mellékág futott el Farkaspataknál s valahol a Retyezát havasai között tünt el, de addig még a Bosoregán Zerie libái megfürödtek benne a fakaliba előtt.

Bosoregán dideregve nézte a fürdő libákat s báránypör-sipkáját majd az orra hegyéig lehuzta, a mint ott ült a kaliba előtt egy nagy kővön. Ült és fázott. Mindig fázik vagy két esztendő óta. A feje már úgy benőtt a vállá közé, mint a szár nélküli nőtt gomba s az oreája épp olyan homokszínű lett, mint a haja, meg a bajusza.

A két gyereke a patak partján játszott. Olyan kurta ing volt rajtuk, hogy a hasukat sem takarta el egészen s a hideg szél úgy nyaldosta meztelen testüket, mint a láng a fát, de a kis kölykök meg se érezték. Egészségesek és szegények voltak és senki sem törődött velük.

Az anyjuk bejárta a közszenlepre dolgozni s az apjuk egész nap a kaliba előtt ült a nagy kővön s a sipkája alól mindig arra nézett, amerre a közszenlepre volt. — Hogy mit tudott rajta nézni reggeltől estig, azt még a mérisori nagyszakállu pópá sem tudná megmondani.

Egy délután Románia felől egy gyalogos ember érkezett a beteg és szomorú oláh viskója elé. Ez is betegnek látszott s nyögve ült le Bosoregánál szemközt, egy másik kőre.

Szélesvállu, őszes szakállu, forradásos arcu csavargó volt, boeskorban járt s a vállán botra akasztva egy pár eszmaszár lógott.

Mikor leült, levette a botot a válláról s maga elé lökte. Nyögött és káromkodott s aztán Bosoregánra nézett s vállat vonva dörmögte:

A csavargó

IRTA: LUX TERKA

— Megette a eszmaszárát Románia.

Bosoregán hol a eszmaszárát, hol meg a jövevényt nézte s végre megszólalt:

— Mesziről jössz?

A csavargó újra nyögött s aztán elnevette magát.

— Ahonnan a szelet utnak engedik.

Bosoregán megcsóválta a fejét.

— Az messze lehet!

A másik odébb lökte lábával a eszmaszárakat.

— Messze, verje meg az Isten és beteg vagyok. Te sem vagy valami jó bórben!

Bosoregán nem szólt semmit, csak intett a kezével.

A jövevény is hallgatott s nagy, erős, piszkos öklével nyögve nyomogatta a térdeit.

— Meghálhatnék nálad az éjjel? — kérdezte.

Bosoregán vállat vont.

— Azt én nem tudom, csak az asszony mondhatná meg, az meg

nines itthon. Ha nem sietős az utad, várd be, amíg hazajön.

A csavargó valamit dörmögött, olyan nyelven, amit Bosoregán nem értett s azért kissé esodálkozva kérdezte:

— Te nem román vagy?

Ha én azt tudnám, hogy mi vagyok! — felelte az ember egy elnyomott sóhajjal. — Annyi bizonyos, hogy bejártam a félvilágot és öt nyelven beszélek.

Az oláh megcsóválta a fejét.

— Okos ember vagy — mondta s azután alig szóltak valamit, amíg az asszony késő este hazaérkezett a szentelepről.

Másodmagával jött, egy magas, erős legénnyel s olyan ruganyosan lépkedett mellette, mint a visszapattanó gummilabda. Karesu, pokolszemű asszony volt s mikor a csavargó meglátta a kormos lámpa pislákolása mellett, megint dörmögött valamit a bajusza alatt, olyan nyelven, amit rajta kívül nem értettek itt.

Az asszonynak jó kedve volt;

mind a két gyereket ölbe kapta, az ingvállából két körtét vett elő s betömte vele a szájukat. Az urára rá se nézett. Ez az alacsony padka mellett ült a földön, valami nyársforma hosszú vasdarabjal a tüzet piszkálta s olykor az erős legényre egy gyűlölettől szikrázó pillantást vetett, amit csak a csavargó vett észre.

Az asszony azután letette a gyerekeket, egy kormos cserépfazékba vizet öntött s csak ekkor vette észre az idegent.

— Hát ez kicsoda? — fordult most először az urához.

— Szállást kérne.

Az asszony vállat vont s végignézett a rongyos emberen.

— Ha megfizet — mondta bizalmatlanul.

Az ember a küszöbön ült s onnan nézett fel az asszonyra. Nem lehetett tudni, hogy bizalmas, vagy gunyos, alázatos, vagy fenyegető mosolygással nézett-e az asszonyra, mert a szája esupa szőr között volt, a szemei meg aprók és olyan mélyen feküdtek, hogy a szemöldökétől meg a bozontos pillától, ezeket is alig lehetett látni s így mondta:

— A vén Jodok nem szokott adós maradni a szép asszonyoknak.

A legény otrombán elnevette magát s rákaesintott az emberre és közelebb jött hozzá.

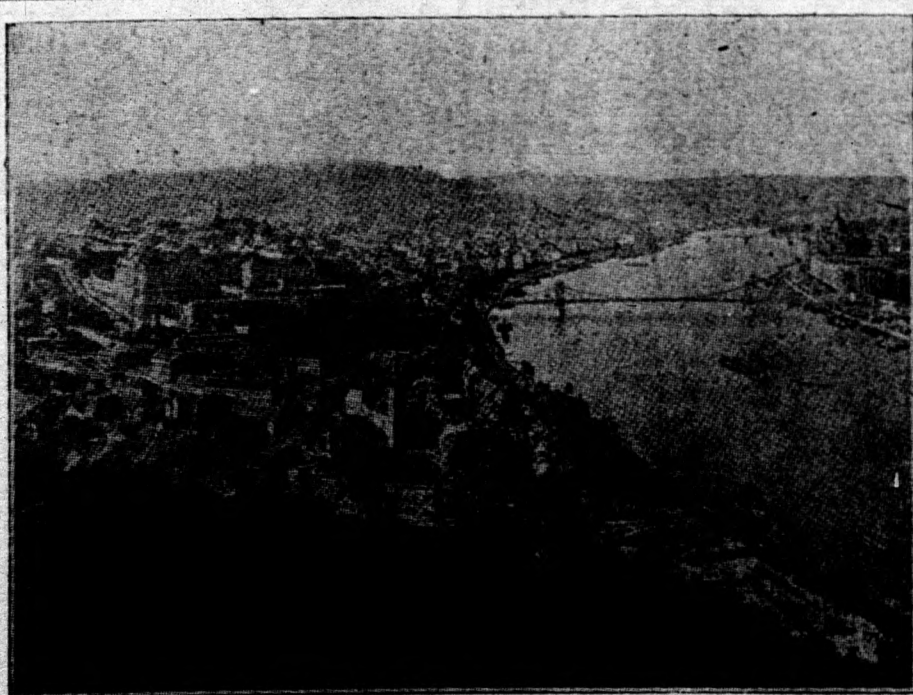
— Jodok a neved? — kérdezte s leült a küszöbre.

— Mikor mi, — felelt ez mogorván, mire a legény újra nevetett s kaesintott, mint aki érti a dolgot.

Valamit értett is. Katona volt, járt Romániában, Szerbiában némileg elég sokféle zsirral meg volt már kenve, de eleven ragyogásu szemeiből azért inkább fiatalos könnyelműség csillógott ki, mint gonoszság.

— Sokfelé jártál? — kérdezte a szomszédját s a piszkos nadrágja zsebéből egy csomag kapadohányt vett elő s megkinálta belőle. Amíg ez tele tömte csorbaszáju pipáját, lopva hol a legényt, hol meg Bosoregán nézte.

(Folytatás a 14. oldalon)

Buda a királyi palotával.

Rejtvények

1. BETŰREJTVÉNY.

Vasárnap 6 os

2. SZÖREJTVÉNY.

vén istenfélő
lusta galy
menyasszony kacag
ágy eszes
róna

E szavak helyett egy más hasonló értelmű szót kell tenni. Ezeknek kezdő betűi egy nagy költő nevé adják.

3. TRÉFAS SZÁMTANI REJTVÉNY.

Ha másfél téglának a sulya, másfél font, mennyi a sulya tizenegy téglának?

Augusztus 3-iki számunkban közölt rejtvényeink megfejtése: 1) Halló. 2) Tél, bél, cél, szél, dél és fél.

Helyesen fejtették meg: Kiss Sándor, Akron, O.; Béres András, Cleveland, O.; Papp István, Youngstown, O.; Horovitz József, New York, N. Y.; Benkő János, Pittsburgh, Pa.; Halász Irénke, Chicago, Ill.; Bokor József, New York, N. Y.; Kiss Pál, Cleveland, O.; Bódy István, Youngstown, O.; Boros Lajos, Chicago, Ill.; Kardos József, Buffalo, N. Y.; Kocsis János, Pittsburgh, Pa.; Kramarik János, Akron, O.; Biletter Juliska, Bridgeport, Conn.; Csizmár István, Columbus, O.; Berenda Józsefné, Detroit, Mich.; Poremba Vencel, Cleveland, O.; Polyák Illés, Youngstown, O.; Papp Ferencné, Detroit, Mich.; Kaszás József, Bridgeport, Conn.; Kilián József, Cleveland, O.; Pásztor Ilonka, New York, N. Y.; Kontrás Béla, Pittsburgh Pa. és Pipoly József, Akron, O.

A díjakat sorshuzás utján Halász Irénke chicagói, Kocsis János pittsburghi és Pásztor Ilonka new yorki előfizetőink nyerték meg. A nyereményeket már postára adtuk.

FÉLTÉKENY. — A féltékenység betegség, de nem gyógyíthatatlan betegség. Nincs tehát oka kétségbeesni, bármilyen kellemetlen körülmények közl is került. Minden jel arra vall, hogy semmi oka nincs férjét féltelni "attól a bizonyos hölgytől". Erre nagyon könnyen rájöhetsz, ha egy kicsit gondolkodsz. Mert ha igaz az, amit levelében ír, igazán nem támogatja azt a féltvést semmi, hogy férje, aki "egyéb-ként" példás családi életet él, egy ilyen aszonnal foglalkozzék. Mondom, semmi alapja nincs a féltésnek, a féltékenységnek még kevésbé. Legyen okos és ne keserítse el az életét agyremekkel.

HÁZIASSZONY. — Utána néz Terka néni a dolgoknak és ha sikerül megszeretni a receptet, szívesen leküldi a Vasárnapban. Azt hiszem azonban, hogy csak pár hét múlva kerülhet rá a sor, mert a recept beszerzése idő igényel.

BOLDOGTALAN. — Nincs semmi oka arra, hogy feladja a harcot. Folytassa csak tovább. Az eredmény, amit eddig elért, azt igazolja, hogy nagyon is érdemes küzdeni a kitűzött célért. Terka néni egyébként megállapítja, hogy a lehető legjobb utat választotta a helyzet megoldására. s ha kitartása lesz, egészen biztosan nekövetkeszik az idő, amikor örömet fog találni az életben. Irjon pár hónap múlva újra levelet Terka néninek. Sok szerencsét!

GAVALLÉR. — Na — ami azt illeti nem volt túlságos gavalléros dolog, a mit tett, de azért nem cselekedett helytelenül. Az adott körülmények között okosabb is volt így cselekedni, mint gavalléroskodni.
P. D. NÉ. — Ezeket az ügyeket nem lehet letárgyalni anélkül, hogy néven ne nevezzük a dolgot. Sajnáljuk, de kivétel nem tesz Terka néni. Levelet nem ír.
TÖBB LEVÉLRE a jövő héten válaszol Terka néni.

Angol iskola

Who is eligible to be elected President of U. S.? — Hu iz elidzsbil tu bi ilekted prezident af di junájted sztész? — Ki választható az Egyesült Államok elnökeül?

President of the U. S. can become any native-born citizen, who has lived within land at least fourteen years, and is at least 35 years of age. — Prezident af di junájted sztész ken bikam eni néatívórn sztiszsen, hu bez livd vitin di lend et liszt fortin jirsz end iz et liszt törtifávj jirsz af édzs. — Az Egyesült Államok elnökévé választható minden bennszülött polgár, ki legalább is 14 év óta lakik az országban és 35 éves.

Who made the Constitution of the U. S.? — Hu méd di kansztitúsn af di junájted sztész? — Ki alkotta az Egyesült Államok alkotmányát?

Our government was organized by the representatives of the

thirteen states which had formed the confederation of states. — Aur government vaz argenájzd báj di riprezentetivsz af di törtin sztész vies hed formd di kanfederésn af sztész. — A tizenhárom állam képviselői, azon 13 államb, amely a konföderációt képezte, akkor, amikor a mi kormányunkat megalapították.

Do you know the names of the thirteen original states? — Du ju nó di némsz af di törtin oridzsinl sztész? — Ösmeri ezen eredeti 13 állam nevé?

Yes, Sir; they are: Delaware, Pennsylvania, New Jersey, Connecticut, Georgia, Massachusetts, Maryland, South Carolina, New Hampshire, Virginia, New York, North Carolina and Rhode Island. — Jesz, ször; déj ár: Delever, Penszilvénia, Nu Dzsörzi, Kanektiket, Dzsordzsia, Meszesuszetsz, Merilend, Szaut Kerolájna, Nu Hemszir, Virdzsinia, Nujork, Nort Kerolájna end Ródájland.

Szépségverseny

Az alábbiakban leközöljük a szépségversenyre eddig beérkezett szavazatokat. Megjegyezzük, hogy csak azoknak a neveit közöljük, akik ötszáz szavazatnál többet kaptak. Akik tehát még nincsenek bent a névsorban, azoknak a neveit csak akkor közöljük, ha már elérték az ötszáz szavazatot. Olvasóink ebből tájékozódhatnak a szavazatok jelenlegi állásáról és a jövőben saját tetszésük szerint irányíthatják azt. Október tizenötödikéig minden előfizetőnk beküldheti szavazatát azokra a hölgyekre, akiket a leközölt areképek nyomán a legszebbeknek tart. Mi a szavazatok állását a beérkezett újabb szavazatok hozzáadásával hétről-hétre leközöljük.

A szavazatok jelenlegi állása a következő:

Domokos Erzsike, Omaha, Nebr. 6956
Róka Juliska, Clifton, Ind. 6428
Hanák Ninuska, Detroit, Mich. 5954
Hanák Juliska, Detroit, Mich. 5628
Bury Katica, New York 5220
Dely Lidia, Cicero, Ill. 4954
Kis Apollonia, So. Bend, Ind. 4652
Mokry Ferencné, New York 4359
Trikal Margitka, So. Bend, Ind. 4265
Popovics Margitka, Chicago, Ill. 4135
Bagjos Erzsike, Racine, Wis. 3987
Ellis Annuska, Warren, O. 3786
Boros Mariska, Chicago, Ill. 3652
Kövér Mariska, Sidney 3541

Balogh Erzsike, Smithfield, Pa. 1897
Szölössy Jánosné, Lackawanna, N. Y. 1831
Molnár Istvánné, Cleveland, O. 1825
Balázs Irénke, Cleveland, O. 1819
Choban Juliska, Akron, O. 1807
Köles Annuska, Chicago, Ill. 1801
Kish Anna, Wheeling, Ind. 1795
Illésy Mariska, Chicago, Ill. 1783
Khün Rózsika, Philadelphia, Pa. 1782
Aranyos Margitka, Westfield, Tex. 1780
Mrs. Sophie Kis, Orence, Ore. 1776
Várady Mariska, Cleveland, O. 1758
Ersek Vitréné, McAdoo, Pa. 1743
Lodor Gizella, Philadelphia, Pa. 1726
Valköczy Mariska, Perth Amboy, N. J. 1719
Lovas Zsuzsika, Deegen, Pa. 1713
Ábrahám Annuska, So. Bend, Ind. 1709
Dózsa Olga, Cleveland, O. 1689
Gáll Erzsike, Akron, O. 1672
Mrs. B. Neumann, Woodlawn, Pa. 1639
Boros Matild, Blaine 1628
Illésy Piroška, Chicago, Ill. 1564
Keller Rózsika, Cleveland, O. 1539
Nagy Piroška, Philadelphia, Pa. 1517
Kovács Margitka, E. St. Louis 1508
Sarkady Anna, Johnston City, Ill. 1501
Krajcsics Mariska, So. Bend, Ind. 1490
Horváth Irénke, McAdoo, Pa. 1467
Makay Mariska, Youngstown, O. 1431
Jakab Jolánka, New York, N. Y. 1419
Soltész Mariska, Trenton, N. J. 1387
Gáll Mariska, Buffalo, N. Y. 1375
Szabó Andrásné, Galatzin, Pa. 1362
Vágott Irénke, Red Jacket, H. Va. 1341
Riskó Mariska, Croton on Hudson, N. Y. 1336
Motto Anuska, Etrik, Pa. 1318
Kálmán Bózsike, Chicago, Ill. 1309
Filiczky Mariska, United, Pa. 1304
Bender Józsefné, Akron, O. 1293
Hornyak Ilonka, So. Bend, Ind. 1287
Horváth Béláné, McKeesport, Pa. 1281
Varga Juliska, Cleveland, O. 1278

A SZABADSÁG HETI MELLÉKLETÉNEK SZÉPSÉGVERSENYE.

Szavazó-lap

Kit tart a legszebb amerikai magyar nőnek?

A beküldő neve és lakása:

Molnár Erzsike, So. Bend, Ind. 3518
Sladovits Mariska, Saginaw, M. 3462
Nagy Annuska, Detroit, Mich. 3289
Mészáros Katica, Lakewood, O. 3170
Padlovits Annuska, San Francisco, Cal. 3142
Hodza Helén, So. Bend, Ind. 3129
Kény Irénke, Indiana Harbor, O. 3118
Nistor Helén, Lackamanna, N. Y. 3109
Ory Margit, So. Bend, Ind. 3096
Molnár Karolina, Bethlehem, Pa. 3067
Galata Eha, McAdoo, Pa. 3043
Tóth Juliska, McAdoo, Pa. 3031
Nagy Juliska, Chicago, Ill. 3019
Kállay Helén, So. Bethlehem 3015
Tomcsányi Annuska, Export, Pa. 3009
Nyisztor Sándorné, Lackawanna 3006
Kónya Annuska, Drakes, O. 2978
Zékány Péterné, Cleveland 2965
Bikaly Irénke, Canton, O. 2943
Krajcsics Annuska, So. Bend 2897
Tomcsányi Mariska, Export, Pa. 2856
Kretik Margitka, Amhurst, O. 2783
Horváth Irma, So. Bend, Ind. 2749
Nagy Piroška, Philadelphia 2723
Dészpóth Annuska, Barberton 2682
Hudár Boriska, Steubenville, O. 2631
Palvicsák Elza, Whitsett, Pa. 2618
Drosdick Iduska, Reading, Pa. 2479
Kállay Juliska, So. Bethlehem 2378
Mrs. Pápay, So. Bend, Ind. 2291
Hoták Rózsika, E. Palestina, O. 2159
Chalmik Iruska, Akron, O. 2128
Nagy Gizella, Carteret, N. N. 2119
Nagy Istvánné, So. Bend, Ind. 2006
Mövring Vilmuska, Milwaukee, Wis. 2001
Kocsik Rózsika, Lebanon, Pa. 1998
Péter Piroška, Hutchinson, W. Va. 1967
Féder Margitka, Toledo, O. 1953
Tischler Sárka, Galitzin, Pa. 1932
Horváth Ernőné, So. Bend, Ind. 1929
Szakács Erzsike, Youngstown, O. 1918
Telecsky Magdolna, United, aE. 1907
Megyerán Annuska, Cleveland 1901
Damster Erzsike, Buffalo, N. Y. 1867
Csefko Jolánka, Watertown, N. J. 1859
Hajdu Rózsika, Columbus, O. 1842
Sándorffy Annuska, Uniontown, Pa. 1269
Hubay Gizella, Chagrin Falls, O. 1243
Tarr Vilma, Philadelphia, Pa. 1237
Juhász Zsuzsika, Witsett, Pa. 1228
Vaszary Jánosné, So. Bend, Ind. 1219
Kicsiny Juliska, Whiting, Ind. 1209
Baranek Annuska, Cleveland, O. 1201
Hefesz Zsuzsika, Keesby, N. J. 1189
Fejér Istvánné, Aurora, Ill. 1176
Pap Józsefné, Cleveland, O. 1163
Járó Margitka, E. Chicago, Ind. 1124
Hajas Ilonka, Cleveland, O. 1119
Sipótz Rózsika, Toledo, O. 1106
Antal Gizike, Gary, Ind. 1101
Mrs. Joe Ladányi, Cleveland, O. 1097
Kenyőzley Irma, Youngstown, O. 1082
Lakatos Mariska, Bridgeport, Conn. 1072
Veréb Etelka, Monessen, Pa. 1069
Galajda Mariska, Cleveland, O. 1057
Burkert Krisztina, Akron, O. 1045
Koleszár Margitka, Glasemere, Pa. 1039
Lövegi Erzsike, Lebanon, Pa. 1026
Gyepes Katica, Co. Chicago, Ill. 1015
Molnár Anna, Wheeling, W. Va. 995
Tumbász Jolánka, St. Louis, Mo. 976
Sisko Anna, Akron, O. 926
Csombók Eszike, Buffalo, N. Y. 913
Molnár Mariska, Smithdale, Pa. 892
Vilinosy Mariska, Zanesville, O. 872
Marosny Mariska, Buffalo, N. Y. 869
Köles Erzsike, Chicago, Ill. 852
Tóth Jolánka, Peoria Terminal 841
Bodocz Lászlóné, Los Angeles, Cal. 762
Fábián Agnes, So. Bend, Ind. 743
Fábián Juliska, So. Bend, Ind. 718
Bessenyi Erzsike, Akron, O. 701
Petró Erzsike, Toledo, O. 683
Özv. Flimm Károlyné, Pittsburgh, Pa. 672
Timár Mariska, E. St. Louis 645
Novák Erzsike, Middlebury, Vt. 619
Bálint Györgyné, Wood, So. Dak. 583
Kara Erzsike, Etrik, Va. 562
Trényi Annuska, Montrose, Colo. 537
Modik Juliska, Hamlok, Ill. 523
Zoki Ilonka, Dover, O. 522

SZAPPANT INGYEN adunk "MATO" csoda mosóporunkhoz, mellyel 2 óra alatt 1 napi mosást elvégez. Néhány hétre való por szappannal 30 cent. Több hónapra való szappannal együtt \$1.00.

MATO
THE WONDER WASHING POWDER
TRADE MARK, U.S. PAT. OFF.

Vizontelárusítókat keresünk.
THE MATO MANUFACTURING CO.
401 E. 80 St., New York, N. Y.

Nem is tértek meg vademberek, csak krikett-partie után, merrel játszottak és kintélét nem kevés szemükben hogy oly zelte a sulykot.

Még azelőtt való Freneusené és leánya tek volna látogatóban Tragomer, akik ren végezték, a szereplő lálkoztak Maud kisass log, egy inas; meg a távolságban követték.

— Hol vannak a kisasszony? — kérte a rendes kézszerítés hagyták kegyedet?

— Igen, valami nyére mentek, ha jőtáljunk egyet.

— Sétáljunk. Két oldalt foglalt any mellett és meg Nehány pillanatnyi gomer kezdett hasz szelni:

Emlékszik-e Maud, ezelőtt körülbelül ugyanazon este, a esém volt önnök benn tatott beszélgetésük?

— Igen, nagyon jó azóta is gyakran ígélődéssel gondoltam rgi barátjáról, de Fre volt szó és a mit szelt róla, igen élettett rám. Maga oly sel beszél annak a az ártatlanságáról, gyakran tünődtem a lehetne az érdekében.

— Kegyed akkor gosan és határozottan tott a teendőkre. — Tragomer mosolyogva nagyon rosszul is bi miért semmit sem p barátom érdekében.

dotta akkor, ha az ézül valamelyiket eg ságtalan ifléttel su gon semmi sem tartól, hogy ki ne szage tréfásan egy kiss kedte kegyedet, fe de nem sok haszonna pant föl volt ellene Szerenese, hogy az lődött és mostanába velem az akkori els más hatását.

Harvey kisasszony be nézett Tragomer.

— Miért hozokd magára nézve nem gal most elő? Immat rem arra nézve, hogy nem ok nélkül tessz mi ujat a barátjáró vező fordulat állott. Tán sikerült megslanságának a esalhatékát?

Tragomer, lehajto kül, hogy a leányra folytatta sétáját.

— Lehet-e önnel mal beszélni, Harv A maga hazájának nak-e titkot tartat megbizik bennük? fölötté állának a nyoknak, a kibem meg a szó és a kiltatná a legjobb azért az élvezetért.

AZ ÖRVÉNY FÉNEKÉN

— IRTA OHNET —
— GYÖRGY REGÉNY —

Nem is tértek magukhoz az ifju vademberek, csak egy jó, erős krikett-partie után, amelyet Tragomerrel játszottak és ez utóbbi tekintélyét nem kevésbé fokozta az ő szemükben hogy oly hatalmasan kezelte a sulykot.

Még azelőtt való napon, hogy Freneusené és leánya a jakton lettek volna látogatóban, Marenval és Tragomer, akik rendes sétájukat végezték, a serpentin szélén találkozottak Maud kisasszonnyal gyalog, egy inas, meg a kocsija csekély távolságban követték.

— Hol vannak a fivérei, Harvey kisasszony? — kérlezte Tragomer, a rendes kézszerítés után eserbent hagyták kegyedet?

— Igen, valami ijáások versenyére mentek, ha jól értettem. Sétáljunk egyet.

— Sétáljunk.
Két oldalt foglaltak helyet, a leány mellett és megindultak vele. Nehány pillanatnyi esend után, Tragomer kezdett halk hangon beszélni:

Emlékszik-e Maud kisasszony, az ezelőtt körülbelül két hónappal, ugyanazon este, a mikor szerencsem volt önnek bemutatattani, folytatott beszélgetésünkre?

— Igen, nagyon jól emlékszem és azóta is gyakran igen nagy érdeklődéssel gondoltam rá. A maga régi barátjáról, de Freneuse Jackról volt szó és a mit maga akkor beszélt róla, igen élénk benyomást tett rám. Maga oly meggyőződéssel beszélt annak a boldogtalannak az ártatlanságáról, hogy azóta gyakran tünődtem azon, hogy mit lehetne az érdekében tenni.

— Kegyed akkor este igen világosan és határozottan rá is mutatott a teendőkre, — jegyezte meg Tragomer mosolyogva. — Sőt még nagyon rosszul is bánt velem, a miért semmit sem próbáltam tenni barátom érdekében. Ön azt mondta akkor, ha az én fivérem közül valamelyiket egy ilyen igazságtalan ítélettel sújtanak, a világon semmi sem tartana vissza attól, hogy ki ne szabadítsam. Sorége tréfásan egy kissé meg is csipkedte kegyedet, fölbuzdulásáért, de nem sok haszonnal. Kegyed ropant föl volt ellenem haborodva. Szerencse, hogy azóta kiengesztelődött és mostanában nem érezteti velem az akkori első rossz benyomás hatását.

Harvey kisasszony nyíltan szembe nézett Tragomerrel:

— Miért hozakodik maga ezzel a magára nézve nem előnyös dologgal most elő? Immár elég jól ismerem a név, hogy tudjam, hogy nem ok nélkül teszi. Tud tán valami újat a barátjáról? Valami kedvező fordulat állott be a dologban? Tán sikerült megszereznie ártatlanságának a esalhatatlan bizonyítékát?

Tragomer, lehajtott fejjel, a nélkül, hogy a leányra nézett volna, folytatta sétáját.

— Lehet-e önnel teljes bizalommal beszélni, Harvey kisasszony? A maga hazájának asszonyai tudnak-e titkot tartani, ha az ember megbizik bennük? Ezzel nagyon fölötte állának az európai asszonyoknak, a kikben sehogyszem áll meg a szó és a kik vérpadra jutnának a legjobb barátjukat azért az élvezetért, hogy kimond-

hassák, a mi a nyelvük hegyén van. — Az amerikai asszonyok ebben a tekintetben férfiak, — mondotta Harvey kisasszony. — Rájuk bízhatja a titkát, négyfelé vágatnák magukat inkább, hogyszem elárulják. Tudnia kell, hogy mi még vadak vagyunk és a vadak hibáival együtt bírjuk még a vadak erényeit is.

— Nos, hát akkor én is megbízom magában és beleavatom terveimbe. Látom ugyan Marenval barátomnak az arcán, hogy jobban szeretné, ha zárkózottabb volnék, de nem bánom, én kockáztatom a dolgot.

— Csak kockáztassa, kedves barátom, — mondotta Marenval, — de kezdje azzal, hogy Harvey kisasszonyt figyelmeztesse a következményekre, a melyekkel vállalkozásunk egy bizonyos egyénre nézve, aki igen közel áll a szívéhez, járhat.

Maud hirtelen megállt és el-sápadt.

— Sorége ur az, a kiről Ön beszélni akar?

Tragomer a fejével intett.

— Marenval igen helyesen és mint mindig, most is eltalálta a helyes utat. Látja kegyed, hogy mindig az első szónál, hogy föl van igitva és hogy milyen veszedelmes lehet rám nézve hareba indi-

tani a kegyed őszinteségét, a kegyed érdekével.

A vér visszatért a fiatal amerikai leány arcába. Ujra elindult és határozott hangon kezdte:

— Tehát csakugyan Sorége ur az, aki bele van keveredve a kérdéses ügybe? Ne higgye kérem, hogy olyan jellem volnék, hogy illuziókban kívánnék maradni mindenre nézve, ami őt illeti. Miféle leány volnék, ha alkalmam nyílna megtudni az igazat a férfiarra nézve, a kinek a nevét fogom viselni és én elutasítanám? Behunyni a szemünket, hogy ne lássunk, annyit tesz, mint utánozni a struemadarat, aki fejét a homokba dugja, azt hívén, hogy ezzel elkerüli a veszedelmet. Sorége ur a jegyese. Nincsen vagyona. Nem valami genialis ember. A tudománya sem valami rendkívüli. Nincsen egyebe, csak a neve. Ha ez a név nem moesoktalan, akkor a világ kinešert sem kívánám birni.

Ez világos és éles volt, mint egy korbácsütés. A fiatal leány őszinteségéhez nem fért kétség. Nyíltsága szeméből világított ki.

— Nos hát, minthogy tudni akarja, hát hallja az igazságot. A helyett, hogy Egyiptom és Szíria partjain ögyelegtünk volna, Marenval és én, áthajóztunk a szuezi

csatornán, neki vágunk az indiai Oceánnak, elértük Bataviát és hongont vetettünk Uj-Kaledónia előtt. Hamis név alatt és hamisított papirokkal én partra szálltam. Fölkerestem de Freneuse Jackot. És másnap, Marenval és én, valóságos harcot álvá, megszóktattuk őt erőszakkal!

— Lehetséges-e? — kiáltotta elámulva Harvey kisasszony. — Hogyan! Marenval és Ön? Két francia Két világfi! Önök megeselekedték ezt? Oh! ha Edward és Fülöp ezt tudnák. Elvesztenék bele a fejüket.

— Csitt! Epp azért nem is szabad, hogy megtudják, — jegyezte meg esendesen Tragomer.

— Hát aztán? Magukkal hozták azt a szegény fiut?

— A hajónkon van.

— A Temze partján?

— A docek előtt. Az anyja és nővére holnap fogják meglátogatni. Titokban érkeztek Londonba. Nagy gonddal rejtegejük őket, mert jelenlétük itt, gondolkozóba ejtené ellenfeleinket, pedig vállalkozásunk csak a legnagyobb titoktartás mellett sikerülhet.

— Szegény asszonyok! mily boldogok lesznek! Ah! beh szeretnék tanuja lenni örömlüknek. De mondják csak, mert borzasztóan érdekel ez az egész dolog, hát csakugyan ezer és ezer mérföldet tettek meg merő barátságából, de Freneuse iránt? Önök telivér párisiak, megváltak városuktól, élvezeteiktől, szokásaiktól és hajóztak annyi ideig, kockára tették az életüket...

— Marenval csakugyan alaposan kockáztatta az övét — mondotta Tragomer. — Kis hijja, hogy egy revolver lövés a másvilágra nem küldte. És ha kegyed láthatna volna őt abban a pillanatban, negyszerű volt!

Harvey kisasszony lelkesülten nyujtotta kezét és olyan megindult hangon, amely Marenval szíve mélyéig hatott, mondotta:

— No lássa! soha sem hittem volna, hogy magából még ilyen hős válják! De hiába, a franciák mindenre képesek! És ön? Ön nem mondja, hogy ezalatt hol volt és mit csinált Ön igen tisztelt Tragomer ur?

(Folytatjuk.)

Bujdosó kuruc dala

*Tíz jó évig a halálban,
Egy rossz karddal száz csatában,
Soha-soha hites vágyban,
Soha-soha vetett ágyban.*

*Kergettem a labanc-hordát,
Sirattam a szívem sorsát,
Mégsem fordult selem orcád,
Rossz csillagu Magyarország.*

*Sirattalak, nem sirattál,
Pártoltalak, veszni hagytál,
Mindent adtam, mit se adtál,
Ha eldőltem, nem biztattál.*

*Hullasztottam meleg vérem,
Rágódtam dobott kenyéren,
Se barátom, se testvérem,
Se bánatom, se reményem.*

*Már életem nyugalommal
Indul és keveske gonddal,
Vendégséggel, vigalommal,
Lengyel borral és asszonnyal.*

*Lengyel urak selymes ágya
Mégis forró, mint a máglya.
Hajh, még egyszer lennék árva,
Be jó volna, hoghya fájna.*

*Aldott inség, magyar élet,
Világon sincs párod néked,
Nincsen célod, nincsen véged,
Kinkhalál az üdvösséged.*

*Elbocsát az anyánk esőka,
Minden rózsánk véres rózsá,
Bénán esünk koporsóba,
De így élünk vívőmódra.*
Ady Endre.

A LEGNEHEZEBB BALLEPÉS

(Folytatás a 2. oldalról)

hatok a jömbereimről. Összeszedhetnék vagy ezer dollárt... Óriási pénz!... Haza is mehetnék ennyivel... De ott nem tudnék mihez fogni, itt ellenben annyi a meggazdagodásra nyíló alkalom."

Ez a gondolat nem hagyta aludni. Ujra rózsaszínben kezdte látni a világot. Majd ő megmutatta a világnak, mily rosszúl itélték meg. A másik szél-szögbe esett megint, amily kétségbeesett volt előbb, oly boldog volt most. Hamar kikapukálta, mihez fog kezdeni. Bankünetet nyit. Ahhoz azonban több pénz kell, így hát előbb meg kell szorozni a pénzt. Az pedig nagyon egyszerű. Nemokára kezdődnek a lóversenyek. Az neki biztos pénz. Leharapja a fejét, ha egy hét alatt meg nem tiszterezzi vagy esetleg ötvonzerezi a pénzt. "Akkor aztán jöttök, édeseim, repültök, a legdrágább, legfinomabb hajóval."

Ezzel az édes gondolattal aztán álomra szenderült.

A CSAVARGÓ

(Folytatás a 11. oldalról)

— Most a gazda következik — mondta, amint tele volt tömve a pipája.

— A gazda majd a bagót kapja! — kacagott a legény s most már a gyufát kereste a másik zsebében.

— Akkor én se gyujtok rá — mondta a rongyos ember. — Jodok tudja mi a tisztesség.

— Ejnye, de fene ember vagy! — rázogatta a fejét egy kiesít zavartan a legény s aztán odahajította a dohányt Bosoregán elé. — Nesze, te esontfeszület! — kiáltotta gnyusosan.

— Fel ne vedd! — mormogta a jövevény a küszöbről, mire a legény meglepetten talpra ugrott s az asszony is megállt a tűzhely előtt.

— Kicsoda vagy te és mit akarsz itt? — szólt szikrázó szemekkel, de a legény elesítettotta. Tetszett neki az az ember, mint a kutyának a farkaskölyök játszó-társ s rátette kezét a vállára.

— Inkább arról beszélj, — mondta, — hogy merre jártál s mit láttál a világban?

De az ember hallgatott. A legény békét hagyott neki, amint látta, hogy nincs kedve beszélni s esendesen szívta a pipáját és nagyokat köpött maga elé.

Mikor megfőtt a puliszka, az asszony egy nagy cseréptálban elalaptgatta, a tetejét megloesolta olajjal s valamennyien ettek belőle, csak az idegen ember nem

MADY

(Folytatás a 4. lk oldalról)

ménység dobogtatta meg, ebben a pillanatban mind a harminc frankomban fogadni mertem volna, hogy a pásztor-felóra küszöbén ülök.

— Haza fogok menni — mondtam, hogy mégis valamit mondjak — Együtt megyünk — szólt Mady — mert úgy sem tudok mit csinálni...

— Mady — mondtam hirtelen elhatározással, minden átmenet nélkül — van egy aranyam... Freztem, hogy elpirultam, Mady rámnézett és elnevette magát.

— Maga bolond! — mondta aztán. — Mit csinállok én a maga rongyos aranyával? Azt hiszi, hogy egy arany pénz?

— Pénz annak, akinek nincs több, — mondtam, miközben szinte tisztelettel és gyöngéden gondoltam az aranyamra.

— Ha legalább öt volna vagy csak négy is — elmélkedett Mady. — Az szép volna — sóhajtottam fel bánatosan. — De csak egy van egyetlenegy és azt is nekem adom, ha akarod... pedig akkor holnap ebédem sem lesz.

III.

A pénzt hamar megkapta. Eppen jókorra sikerült kisüregnie: a lóversenyek másnap megkezdődtek. De még el sem multak, amikor Kucsma Benő még szegényebb lett, mint amikor hozzá fogott: mert most már adóssága is több volt, s eluszott a kötvénye is. Most már a halálából sem lehet haszna senkinek a világon. Ez a tudat, s a vele járó rettenetes órvád valóban örjítő volt.

Aszonban a gondolat, hogy életét áldozza a családjáért, annyira nemesnek, sőt költőinek tetszett előtte, hogy érezte: addig nem szabad meghalnia, amíg azt meg nem valósítja. Hissz már a bucsuverset is megírta, amely kétségkívül a halhatatlanságot biztosítja a számára. Mert azt igazán a szíve vérvél írta.

A biztosítás drága, meg aztán legalább egy évig érvényben kell lennie, hogy megtámadhatatlan legyen. — hát elég, ha baleset elleni kötvényt vesz ki. Így többet is kap: tiszter dollárt. Mindössze az kell hozzá, hogy egy villamos vagy egy autómobil gázolja el. Kf fogja tudni, hogy ő öngyilkossági szándékkal került a gép elé?

A kötvényt a mult hét elején kapta meg. Még

meg sem érkezett az, amikor az annak rendje módja szerint pontosan kiállított végrendeletét depozitálta egy bankba, a kulcsot a személyazonosságát igazoló iratokkal együtt a tárcájába tette. Azóta mindennap egy halálsejtelmekkel teli meg-rázó verset ír, s minden reggel nyolc órakor ott áll a város legforgalmasabb pontján s kétzer, háromszor átszalad a villamosok előtt, azaz a szándékkal, hogy majd megbotlik s elterül a sínen.

De szegény fiúnak az utolsó pillanatban mindig inába száll a bátorsága, s ügyesen elcsúszkál a kocsi előtt. "Majd holnap jobban sikerül", gondolja. "Még egy napom van, s addig kiviszem az életből azt a kevés érvényt, amit ilyen szegény ördögnek nyujthat".

Am miközben a szivtelen villamosok és autók vigan szaladgálnak s mindennap kioltanak számos hasznos emberi életet, azt a szivességet nem akarják megtenni, hogy véletlenül eltapossák egyszer azt a szerencsétlen férget, aki oly szívesen adná áldozatul nyomorult életét annak a szegény asszonynak odaát, — ha a könyörtelen sors emögöttől a kis emberi bátorságtól is meg nem fosztotta volna, ami egy "ballépéshez" kell.

MÁRK BELA.

evett. Azt mondta, hogy nem éhes s odaült a Bosoregán helyére a tűz mellé s felváltva nézegette, hol a tűzet, hol az asszonyt, hol meg a beteg oláht. A legényt észre sem vette.

Másnap reggel, mikor az asszony meg a legény elmentek a szenttelepre, a két ember ismét egyedül maradt.

Bosoregán kiült a nagy köre, a libák a patakra mentek s a gyerekek odahúzódtak játszani, ahol egy kis nap sütött, mert ugyancsak hideg szél fujdogált a romániai határ felől.

A nap hol kibujt, hol eltűnt, a fák levelei dideregve remegtek az ágakon s a hegyeket őszies köd borította be.

A csavargó ismét ott ült a másik kövön és vöröshagymát evett reggelire kenyérral. Oda se nézett, hogy hova vag bele bieszkájával a hagymába meg a kenyérbe, csak evett lomhán, fáradtan s nézte a levegőt.

Szomorú volt körülötte minden. A ködös, sötét hegyek, a hideg szél, a kacskaringós, zúgó kis patak s a beteg oláh.

— Te Bosoregán, — szólalt meg — mondd, sohase jut neked eszedbe, hogy milyen szomorú itt az élet?

— Nem, — felelt ez s tovább nézett a szenttelep felé. — Talán amerre te jársz, ott vigabb világ van?

— Hol vig, hol szomorú — mondta a másik vállat vonva. — Annyi bizonyos, hogy én nem

tudnék itt megmaradni, ha ezer ördög őrizne is láncon. Se itt, se másutt. Csak menni, mindig menni, ez az igazi élet, Bosoregán!

Bosoregán megrázta a fejét. — Nem szeretem. Valahol kell lakni. Mit csinál az ember, ha beteg lesz?

— Megdöglik, pajtás! — kacagott a csavargó. — Hát a farkas, medve, a madár, meg a többi, mit csinál ha beteg lesz? Talán szépen hazamegy és bebuvík az odvába s ott várja be a halált? Fenét! ahol éri, ott fordul fel. Az mindegy, de addig csak menni, menni. Nem szeretni semmit, nem vágyódni semmi után, nem emlékezni semmire, csak mindig: más országot, más hegyek, más emberek, ej ha! Így kell élni, Bosoregán!

De az oláh nem sokat értett ebből. Ő csak nézett tovább is a szenttelep felé, az ő számára csak odáig volt a világ, meg vissza.

Mikor a csavargó megette a nagy fej vöröshagymát, a bieszkáját behajította a tarisznyájába, a sipkáját a fejébe nyomta, valamelyik zsebéből kiböngészett egy hatost s odatette a Bosoregán kezébe.

— Ezt a szállásért — mondta — add oda majd a feleségednek. Hanem neked is adok ám valamit, Bosoregán, amiről majd eszedbe jutok... Egy kést adok neked, Bosoregán, az egyetlen valamit, amit szeretek ezen a világon. Ha egészséges volnék, nem adnám oda. De úgy lehet, a harmadik falu határán felfordulok...

Valahonnét a szíve mellől vette elő a kést s egy csomó rongyból kigöngyölte, megforgatta a levegőben. Szép, hajlított nyelvű, szögekkel sűrűn kivert, finom, acél-pengéjű török kés volt s a nap kibukkanó sugara amint ráesett, tükkörényesen ragyogott.

A csavargó gyöngédel szeretettel simogatta a kés pengéjét s amint nézegette, Bosoregán esodálkozva látta, hogy a vén ember bozontos szempillái közül köny esik a kés pengéjére s azután odanyujtotta neki.

— Tedd el, Bosoregán, — mondd, mélyen a szeme közé nézve, — még hasznát veheted. Finom acél kés, hajlékony mint a nád, éppen asszonyi szívre való... Mit rázkódsz úgy össze, Bosoregán! A vén csavargó tudja, mit beszél... Mert mindig a nöstényt öld meg, ne a himet. Azt hiszed, ha nem volna gyümölcsfa, lenne hernyó? Hát ne a hernyót öld meg, hanem a fát vágd ki! Mert megöled ma az egyik hernyót, holnap másik jön a fára. Háj, Bosoregán, a vén Jodok tudja, mit beszél. De ne papoljunk tovább. Tedd el, a tied...

A vén csavargó fáradt, törődött alakját rég elnyelte már a köd s a beteg, homokszínű oláh még mindig hol az utat nézte, hol meg a hajlékony pengéjű török kést s azután leoldotta a boeskorát, egy csomó rongyot kivett belőle, a kést a rongyok közé göngyölte s épp úgy, mint a vén csavargótól látta, ő is az inga alá rejtette.

Tegeztem. Először életemben tegeztem. Miért? Nem tudom. Talán azért, mert egyre erősebb lett az a hitem, hogy ma valami történni

fog. És minhog Mady nem ütközött meg a tegezésem, végleg annál maradtunk...

— Becsületszavamra, először

Proletár fíu verse

Irta Ady Endre

Az én apám reggeltől estig
Izzadva löt-fut, robotol,
Az én apámnál nincs jobb ember,
Nincs, nincs sehol.

Az én apám kopott kabátu,
De nekem új ruhát veszen
S beszél nekem egy szép jövőről
Szerelmesen.

Az én apám gazdagok foglya,
Bántják, megalázzák szegényt,
De estére elhozza hozzánk
A jó reményt.

Az én apám, harcos, nagy ember,
Értünk ad gögöt és erőt,
De önmagát meg nem alázza
A pénz előtt.

Az én apám bus, szegény ember,
De ha nem nézné a fiát,
Megállná ezt a nagy, földi
Komédiát.

Az én apám, ha nem akarná,
Nem volnának a gazdagok,
Olyan volna minden kis társam,
Mint én vagyok.

Az én apám, ha egyet szólna,
Hajh, megremegnének sokan,
Vigan annyian nem élénének
És boldogan.

Az én apám dolgozik és küzd,
Nála erősebb nincs talán,
Hatalmasabb a királynál is
Az én apám.

történik velem — lehelt Mady, mialatt, mint valami zsákmányt, diadalmasan vonszoltam be a szobámba...

Az utolsó csók után Mady még egyszer visszajött a küszöbről. Azt hittem, hogy az aranyból legalább annyit vissza fog adni, amennyiből megebédelhetek. De nem!

— Mikor látjuk újra? — kérdezte lágyan.

— Istenem, Mady, ha rajtam volna, akár holnap is...

— Nem, nem, — szólt Mady — tudom, hogy az lehetetlen.

— Sajnos!

— Mikor kapod hazulról a pénzedet? — kérdezte némi gondolkodás után.

— Másodika-körül...

— Hát másodika körül... szólt újra gyöngéden. — Másodika körül... és akkor, ugy-e, adsz nekem három aranyat? Mert látod, én nagyon szegénylenem ezt a mai esetet... Egy arany! Hissz akkor én majdnem szeretlek!

És miközben a maradék-dohányomat, a kávémat és a cukromat magával vitte, a feledhetetlen Mady föllibeggett a második emeletre.

CSUTORA JANA

— Jól van nyulpecsenyére fáj a Fifi-ügy nézett mintha ezt mondana...

— Nem kell felcsutora Janesi meg...

megy az erdőre, rá...

ran készíthetik a...

nyéhez a fogpiszkáló...

van mindjárt valami...

Egy lyuk sötét...

ldalon. Még pedig...

lyuk.

— Ez nem vaka...

— Még csak ne...

Nyulné asszony fín...

legnagyobb fíu ped...

hogy az ördögnek...

yan, azt mindenki...

Nosza volt ijede...

Fifi benyitott.

Nyulné felborította...

tálat, a nyulfiak pe...

kuckóba síramodtak...

waga a rókafeju...

lent volna meg.

Fifi megcsat...

fogat.

— Jó napot, u...

foga.) Nyulpecseny...

halkan, hogy meg...

Fifi ránézett...

aki remegve ölelte...

nálta a nyulesalád...

— Egyet mégis...

szik a hadnagy ur...

gazda, de egyet el...

kálókat is a nyulpe...

CSUTORA JANA

Készül a vár. Rajta...

Kövelemek!

Kövelemek az ellen...

Siesetek!

Torony helyett, basty...

Lobogója...

Ennyi vitéz, munkas...

Csak megóvja...

Ma játék-vár, holnap...

És becsület!

Esékért az ifjú sz...

Lelkesülhet.

Rajta, rajta kövelek...

Épül a vár.

Reátok az életben...

Építés vár.

Csutora Jancsi meg a Fifi

CSUTORA JANCSI vadászni megy Fifivel, a hadnagy ur kutya-jával.

— Jól viseld magadat, Fifi, ügyesen szimatolj, mert ma nyulpecsenyére fáj a hadnagy ur, nemkülönbén Csutora Jancsi ur foga!

Fifi úgy nézett Jancsira, mintha ezt mondaná:

— Nem kell félni. Amikor Csutora Jancsi meg a Fifi ki-megy az erdőre, mezőre, bá-t-ran készíthetik a nyulpecsenyéhez a fogpiszkálót. Ni itt is van mindjárt valami!

Egy lyuk sötétlett a domb oldalán. Még pedig jó nagy lyuk.

— Ez nem vakandturás, vélte Fifi.

— Még csak nem is ürgelyuk, — folytatta elmékedését.

Es szimatolt keservesen. — Valami jó szagot érezek. Valami nagyon jó szagot. Ide benézek. Hehe! Mondom, faraghatja már a fogpiszkálót a hadnagy ur, nemkülönbén Csutora Jancsi ur.

Hova jutott Fifi A nyulak házába. Nyul uram épen dohányt vágott magának.

Nyulné asszony finom káposztasalátát készített ebédre. Nyul Peti, a legnagyobb fiu pedig a nyulfiaknak a rókafejú ördögről mesélt. Mert, hogy az ördögnek rókafeje van, azt mindenki tudja.

Nosza volt ijedelem, hogy Fifi benyitott. Nyul uram elejtette a dohányvágó kést, Nyulné felborította a salátás tálat, a nyulfiak pedig úgy a kukkóba iramodtak, mintha maga a rókafejú ördög jelent volna meg.

Fifi megcsattogtatta a fogát.

— Jó napot, nyulak... esített-esatt (esattogott a Fifi rettenetes foga.) Nyulpecsenyére vágyik a hadnagy ur és Csutora Jancsi foga, hát most gyertek pecsenyének.

No, de Nyul uram nem ijedt meg. Oda állt Fifi elé, összefonta az első lábait a mellén és így szólt:

— Csak a testemen keresztül juthatsz, Fifi, a családomhoz!

— Meg az enyémen! — szólt heneegve Peti, de csak

halkan, hogy meg ne hallja a borzasztó vendég.

Fifi ránézett Nyul apóra, ránézett Petire, ránézett Nyul anyóra, aki remegve ölelte magához a két kisebb nyulát és tétovázott. Megsajnálta a nyulesaládót.

— Egyet mégis el kell vinnem, — szólt — mert különben megharagszik a hadnagy ur, nemkülönbén Csutora Jancsi ur. Boesáss meg Nyul gazda, de egyet el kell vinnem, mert már faragják odahaza a fogpiszkálót is a nyulpecsenyéhez.

— Kit akarsz elvinni? — kérdezte Nyul uram. Talán engem? Tes-sék, ha van lelked, hogy megfoszd ezeket a szegényeket a táplálójuktól!

— Ej, dehogy; téged nem viszlek el, — felelt Fifi.

— Vagy Petit, aki bizonyítványában mindig csupa egyest hoz haza az iskolából! — folytató Fifi apó.

— Isten ments! — mor-mogta Fifi.

— Vagy talán a felesége-met? — kérdezte a Nyul apó.

— El tudnád rabolni a kis nyulaktól az anyjukat éppen husvét ünnepén?

— Nem vagyok én olyan pogány, — tiltakozott Fifi.

— Vagy talán ezeket a kicsinyeket akarod elvinni? — kérdezte Nyul apó. Gondold meg, hogy az ő gyöngö testüket tepsibe tennék, megsütnék, megennék...

A két nyulfi oly keserves sírásra fakadt, hogy a Fifi mé-cese is eltört. Kővér könnyek pörögtek végig beesületes kuty-ábrázatán.

— Akármilyen lesz velem, — mondotta — de a hadnagy ur és Csutora Jancsi ur ma nem fogja nyulpecsenyétől piszkál-ni a fogát.

Fifi ismét visszabújt a lyukon, a külvilágba.

— Nines odalenn semmi, — vakkantotta, amint kidugta a fejét.

— Ni-ines? — kérdezte Csutora Jancsi. — Hát kikkel beszélgettél? Mi?

Fifi hallgatott. Jancsi rá-ripakodott:

— Gyere csak a hadnagy ur elé. Majd az megtanít téged keztyübe dudálni... nyulakkal trafikálni.

Bizony Fifit kaszárnya-áristomba esukták. Busan bal-lagott a sötét kapu felé. Mikor a dutyi sarkában ült és hasztalan várta az ebédet, felsóhajtott:

— No, ma nekem sincs szükségem fogpiszkálóra. — De hogyan is ronthattam volna el azoknak a gyámoltalan tapsifüleseknek a husvétjét!

A tapsifülesek pedig, hogy hire ment Nyul gazdáék esetének, nagy mulatságot rendeztek. Összegyűlt az egész nyul nemzet, szólt a he-gedü, és a nyul urfiak, kisasszonyok kivilágos-kivirradtag ropták a táncot. Ott járta Peti is, akis nyulak vigan gurigáztak a husvétii piros tojással. Az öregek pedig koccintgattak Fifinek, a derék kutyának, az egészségére.

KÉSZÜL A VÁR

Készül a vár. Rajta, rajta, Kőművesek! Kőszelődik az ellenség Süssetek! Torony helyett, bástya helyett Lobogója... Ennyi vitéz, munkás kéz azt Csak megóvja. Ma játék-vár, holnap haza És becsület! Ezekért az ifjui szív Lelkesülhet. Rajta, rajta kőművesek! Épül a vár. Reátok az életben is Építés vár.

KÖZMONDÁSOK

Világlátott gyermek oko-sabb, mint a szülője.

Behoged-e a régi seb?

Kis csibét nem kell meg-tanítani arra, hogyan kapar-jon.

Minden ajtónak megvan a maga kulcsa.

Az anyád a te második istened!

A fának meg kell szenved-nie a gyümölcséért.

Egy mozicsillag önvallomásaiból

Pauline Frederick, akit egyformán ünnepelnek a színpadon és a vásznon, lerántja a leplet egy néhány történelmi nevezetességről — természetesen nőkről. — Cleopátrát épen annyira nem kiméli, mint amilyen szigorúan Putifar feleségével elbánik.

Pauline Frederick, a legitim színpadnak és a mozinak ünnevelt csillaga.

De nemcsak a lepedő az ő világa: mielőtt a moziba vonult volna, óriási sikereket "aratott" a legitim színpadon is.

Mint ekkor művésznőt, a New York World egy munkatársa meginterjúvolta a napokban, hogy nyilatkozzék egyetmást magáról és a híres szerepeiről. Megjegyzendő, hogy a szerepei történelmi alakok voltak: Cleopátra, Salome, Putifar felesége stb. A művésznő készségesen tett eleget a kérdésnek.

Azt mondja Pauline Frederick a többek között:

— Mit szól magam ezekhez a vampir dolgokhoz? Nem értem az embereket, ez a tedabaraizmus úgy tűnik fel előttem, mint valami ujdonság. Micsoda tévedés! Az emberek elfelejtik, hogy szírének már kétezer év előtt is voltak és ha minden jól megy, kétezer év múlva épen úgy fogják a szírének csábítani a derék és gyanútlan férfiakat, mint régen vagy manapság.

— Itt vannak az én szerepeim. Nem tagadom, én önző teremtmény vagyok, szeretem a tapsot, a pénzt, a dicsőséget és nem tagadom, hogy hosszasan szoktam épen ezért tanulmányozni a szerepeimet, hogy annál nagyobb és alaposabb sikert arathassak bennük. Vegyük például Putifárnét: szírének volt, a maga korának Theda Barája. Hogy ez a nő miket csinált. Na. Szegény József. Kérem, olyan szemeket vetett arra a szerencsétlen és naiv fiúra, hogy igazán nem esodálom, ha elpirult. Aztán itt van a Cleopátra. Hát az meg már egyszerűen szemérmertlenség. A lábát mutogatta, meg a vállát, meg mindent és a férfiak bomlottak utána, pedig nem is volt mélyen kivágott fürdőruhában, mint ama angyalok, akik nappal a department sztórokban árulják a holmit, alkonyatkor meg mennek elbűvölni a férfiakat a nyilvános fürdőkben. Emlékszik még arra a ruhára, amit a Cleopátra szerepében viseltem? Abból mindent megítélhet. Aztán megint itt van Salome. Wilde Oszkár nem tudott semmit. Az a moziíró, aki a Salome című drámát írta, az igen, az ért a drámaíródalomhoz. Elkezdtem, tudja, ennek

Az ünnevelt diva nyilatkozata a New York Worldban. — A nagy Pauline annyira belejött a leleplezésekbe, hogy a cikk-író előtt még önmagát is leleplezte, ennek nem kis öröme.

VAN-E, aki mozilátogató léte ne ismerje Pauline Fredericknek a nevét? Azt hiszszük nagyon kevesen vannak ilyenek. Pauline Frederick egyike a legismertebb és legünnepeltebb diváknak a vásznon.

a nőnek a lelkét tanulmányozni, hát esodálatos felfedezéseket tettek. Kiderült, hogy nem is volt lelke. Csak teste volt. De milyen teste, uramisten, az volt egy igazi test. Jó meleg, buja test, csakugy szikrázott. Nem esodálom, hogy a Herodes odáig volt érte. De viszont azt se lehet esodálni, hogy egy olyan szentéletű férfi, mint amilyen János volt, szemlesütve fordult el ettől a szikrázástól.

És így tovább. Belevitettem magamat a mitológiának és a régi koroknak a tanulmányozásába. Hogy ott mik vannak, arról jobb nem is szólni. Maga csak egyszerű hírlapíró, maga egyszerűen elpirulna, ha megtudná, miket tudok én. Mert én alaposan alakítok. És amit én csinállok, annak van teteje.

— Vegyük például a najadokat. Ezek kérem egyebet se csináltak, csak fürödtek. Rendesen folyó vízben fürödtek. És hogy fürödtek. Ugy fürödtek — mind you — hogy ha azt ma mernék megtenni, a rendőség azonnal hófehér vállukra tenné durva kezét. Nem is esodálom. És lássa, ez régen rendben volt. Senki se szólt egy szót se. Vagy ha szóltak valamit, az csak az elismerés szava volt. Régen okosabbak voltak az emberek, diszkrétebbek és jobban megbecsültek az egyszerű szírének, aki nehezen dolgozott, hogy egy kis elismerésre tegyen szert. Gondolja el, mennyit kellett volna akkoriban egy olyan najadnak uszkálni, amíg letartóztatják volna. Agyon dolgozhatta volna magát, még se lett volna semmi. Ma! Ma, mint már említettem, két perc múlva letartóztatnák.

Ott vannak azután a nagyobb rangú istennők. Hera, mondjuk. Zeusnak a felesége, vagy Athene, vagy Eros, a szerelem istene, vagy Vénus, aki a tenger habjaiból kelt ki,

Vulkan és Mars, azok voltak az igazi férfiak. Volt tűz bennük.

úgy született. Óriási nők voltak ezek kedves szerkesztő ur. Ezek igazi szírének voltak. Mert azok a szírének; akik, hogy úgy mondjam, professzionátusok voltak, akik Scylla és Charibdis között énekeltek, hogy a jámbor, bár ravasz hajóst, Odyszeusz tőrbe csalják, tisztán kenyérkereseti forrásnak tekintették a mesterségüket. Jó fizetést és royaltit kaptak a managerjuktól, az öreg Homerostól, mert az Odyszeia nagy jelenetében szerepeltek. Igaz, el kell ismerni, a vihar jelenetét fényesen csinálták. De az előbb említett hölgyek szírénsége az amatőr sport maga volt, amit a görög anyyira tiszteltek. Ők nem kaptak fizetést a szírénekéért, mégis azok voltak. És épen ezért sokkal nagyobb tüzzel, sokkal igazabban, odaadóbban csinálták a dolgot, mint azok, akik a professzionátus unalmával és rutinjával dolgoztak ezen a téren. Mert ugye, azt próbálja ma egy tisztességes nő megcsinálni, amit például Hera asszony csinált! Kidobnák az összes jobb

"Annyi időm van csak, hogy a gazdaságomnak éljek egy keveset."

"Emlékszik még arra a ruhára, amit Cleopátra szerepében viseltem? Abból mindent megítélhet".

társaságokból. A görögöknél meg a főister felesége volt, ami elég szép dzsáb, ha az ember meggondolja.

— Bár azt is el kell ismerni, hogy a hölgyeknek sokkal több esélyük volt a szírénekedésre, mint nekünk, modern nőknek.

A férfiak mások voltak abban az időben, kedves jó barátom. Abban az időben a férfiak bátrak voltak és erkölcsi skrupulusok egyáltalán nem bántották őket. Ma. Ne is beszéljünk erről. Egy szegény szírének mindent a világon el kell követnie, hogy Scylla és Charibdis közé csalja az áldozatát és még akkor se biztos, hogy nem-e szökik meg az első kínálkozó alkalommal.

— Igen, mások voltak a férfiak. Az öreg Zeus már olyan vén volt, hogy szakálla a földet septe és már kezdett a reputációjának olyan magas fokára hágni; hogy a görögök már kezdtek benne nem hinni és ő még mindig szoknyák után futkosott. Vér volt azokban a férfiakban, kedves jó szerkesztő ur. Vulkan kérem, a tűznek és bányászatnak kormos és erőteljes istene ugy szerette Vénust, e törekeny és hajlékony szépségét, hogy majd a csontjait roppantotta össze. Ma. Keresen egy kovácslegényt. Nem talál. Csak horpadt mellét fog találni és csámpás lábat. Mars isten! A hadak istene! A megtestesült erő és férfiasság! Vagy Hermes isten, az utasok védőszentje, aki maga volt az odaadás, a diszkréció, a esend, a titok! Ez igen. De ma. Hagyjuk ezt hírlapíró ur.

— Hogy beszéljek magamról is valamit? Szívesen, mondtam már, hogy önző vagyok és szeretem, ha az ujságok foglalkoznak velem. Most jön a nagy kijelentés, ezt írja meg: igen, én imádom ezeket a régi nőket, szeretem őket és az életmódjukat. De mi hasznom van belőle. Ugyse élhetek úgy, mint ahogy szeretnék, ugyse tehetem azt, amit ők s amit annyira szeretnék utánozni.

